

**MEB ÖRGÜN EĞİTİMİ DESTEKLEME VE YETİŞTİRME
KURSLARININ MATEMATİK DERSİ BAĞLAMINDA
İNCELENMESİ**

ECE KÜRKÇÜ

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

HAZİRAN, 2018

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 12 ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : ECE

Soyadı : KÜRKÇÜ

Bölümü : MATEMATİK EĞİTİMİ

İmza :

Teslim tarihi : 26.06.2018

TEZİN

Türkçe Adı : MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Matematik Dersi Bağlamında İncelenmesi

İngilizce Adı : The Examination of the Support and Training Courses of Formal Education of MEB in the Context of Math Classes

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: ECE KÜRKÇÜ

İmza:

JÜRİ ONAY SAYFASI

Ece KÜRKÇÜ tarafından hazırlanan “MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Matematik Dersi Bağlamında İncelenmesi” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Selami ERCAN

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Prof. Dr. Ziya ARGÜN

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Doç. Dr. Selami ERCAN

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Nurullah ŞİMŞEK

Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Kırıkkale Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 26.06.2018

Bu tezin Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda yüksek lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Selma YEL

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu araştırmayı başarı ile tamamlamamda bana yardımcı olan, değerli fikirleriyle bana rehberlik eden tez danışmanım Doç. Dr. Selami ERCAN'a saygı ve teşekkürlerimi sunarım. Tez aşamasında değerli görüş ve tavsiyeleri ile katkıda bulunan tez izleme jüri üyesi hocalarım, Sayın Prof. Dr. Ziya ARGÜN'e, Sayın Dr. Öğr. Üyesi Nurullah ŞİMŞEK'e teşekkürü bir borç bilirim. Çalışmam boyunca fikirleriyle beni destekleyen, cesaretlendiren, benimle aynı heyecanı paylaşan ve İngilizce konusunda bana yardımcı olan sevgili nişanlım Burak ÇAKAR'a çok teşekkür ederim. Hayatımın her aşamasında yanımda olan, sabrını ve emeğini hiç esirgemeyen, benimle aynı heyecanı paylaşan ve varlığıyla bana güç veren, bu çalışmanın tamamlanmasında ve bugünlere gelmemde büyük emeği olan değerli ailem; babam Hamit KÜRKÇÜ'ye, annem Hülya KÜRKÇÜ'ye ve kardeşim Eda KÜRKÇÜ'ye sonsuz sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

**MEB ÖRGÜN EĞİTİMİ DESTEKLEME VE YETİŞTİRME
KURSLARININ MATEMATİK DERSİ BAĞLAMINDA
İNCELENMESİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

ECE KÜRKÇÜ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Haziran, 2018

ÖZ

Dershanelerin kapatılmasıyla birlikte MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarına olan talep ve ihtiyaç artmıştır. Kurslardaki matematik dersinden alınan verimin en üst düzeye çıkarılabilmesi için bu kurslardaki eksikliklerin belirlenmesi gerekmektedir. Dolayısı ile bu çalışmada, sürecin içerisinde olan öğrencilerin ve matematik öğretmenlerinin görüşleri alınarak kurslardaki eksikliklerin belirlenmesi, öğrencilerin beklentilerinin incelenmesi ve öğretmenlerden çeşitli öneriler alınması amaçlanmıştır. Bu bağlamda çalışmanın problemi “MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarının resmi yapısı, bu kurslardaki matematik derslerinin içeriği, öğretmenlerin ve öğrencilerin bu kurslardaki matematik dersi hakkındaki görüşleri ve beklentileri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Sonuçta bu çalışma ile bu eksikliklerin belirlenmesi, öğrencilerin ve öğretmenlerin beklentilerinin ortaya konması, kurslarda yapılacak olan iyileştirme çalışmalarına ışık tutacağı düşünülmüştür. Araştırma kapsamında, Rize İlinde MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarında matematik dersi alan 376 öğrenciye anket

uygulanmış ve bu kurslarda görev alan 15 matematik öğretmeni ile görüşme yapılmıştır. Nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin bir arada kullanıldığı bu çalışmada öğrencilerin görüşlerini ve beklentilerini belirlemek amacıyla içerisinde açık uçlu soru bulunan anket, öğretmenlerin görüşlerini belirlemek için ise yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve bu görüşmeler kayıt altına alınmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu yöntemle kodlamalar yapılmış ve bunlardan da ortak temalar belirlenmiştir. Elde edilen verilerin analizi ile öğretmenlerin ve öğrencilerin bu kurslar hakkındaki görüşleri ve beklentileri ortaya konmuştur. Son olarak, bulgular ve sonuçlardan yola çıkılarak MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarında düzenlemelere ilişkin öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Destekleme ve Yetiştirme Kursları, öğretmen görüşleri, öğrenci beklentileri, matematik, matematik eğitimi.

Sayfa Adedi : 106

Danışman : Doç. Dr. Selami ERCAN

**THE EXAMINATION OF THE SUPPORT AND TRAINING
COURSES OF FORMAL EDUCATION OF MEB IN THE CONTEXT
OF MATH CLASSES**

(Master Thesis)

ECE KÜRKÇÜ

GAZI UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

June, 2018

ABSTRACT

Along with the closure of the private teaching institutions, the demand and the need for the support and training courses for MONE formal education have increased. In order to maximize the efficiency of the mathematics courses in these courses, it is necessary to identify deficiencies in these courses. Therefore, in this study, it was aimed to identify the possible deficiencies in the courses, to examine the expectations of the students and to take various suggestions from the teachers by taking the opinions of the students and mathematics teachers in the process. Therefore, the research problem of this study is expressed as "What is the official structure of MONE formal education support and training courses, the contents of mathematics courses in these courses, and the opinions and the expectations of teachers and students about mathematics courses?" In conclusion, with this study it was thought to identify these shortcomings, to highlight the expectations of learners and teachers, and to highlight the improvements that will be made in the courses. Within the scope of the research, as participant, a questioner was applied to 376 students who study in math classes in the support and training courses of MEB in Rize and an interview was made with the 15 in-service teachers who work there. In this study, in which quantitative and qualitative research methods are used together, a questionnaire with an open-ended question and a semi-structured interview form were used to determine the views and expectations of the students and these interviews were recorded. The obtained

data were analyzed by content analysis method. Coding has been done with this method and common themes have been determined. The analysis of the obtained data revealed the opinions and expectations of the teachers and the students about these courses. Finally, some advices were made for the regulations of supporting and training courses of MEB according to symptoms and results.

Key Words : Support and Training Courses, ideas of teachers, student expectations,
Mathematic, math education.

Page Number: 106

Supervisor : Assoc. Prof. Dr. Selami ERCAN

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	iv
ÖZ.....	v
ABSTRACT.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi.....	4
1.3. Alt Problemler	4
1.4. Araştırmanın Amacı	4
1.5. Araştırmanın Önemi.....	4
1.6. Tanımlar	5
BÖLÜM II.....	7
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	7
2.1. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Yapısı	7
2.2. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Matematik Dersi.....	11

2.3. Yurtdışında Okula Yardımcı Kurumlar.....	12
2.4. İlgili Araştırmalar	14
BÖLÜM III.....	17
YÖNTEM	17
3.1. Araştırmanın Modeli	17
3.2. Evren ve Örneklem	18
3.3. Veri Toplama Yöntemi	21
3.3.1. Veri Toplama Araçları	21
3.3.1.1. Görüşme Formu	21
3.3.1.2. Öğrenci Görüşme Formu	23
3.3.2. Veri Toplama Süreci	23
3.4. Verilerin Analizi	24
3.5. Geçerlik ve Güvenirlik.....	25
BÖLÜM IV	27
BULGULAR.....	27
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	27
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	59
BÖLÜM V	87
SONUÇ VE TARTIŞMA.....	87
KAYNAKLAR.....	93
EKLER.....	97
EK 1. Görüşme Formu İlk	98
EK 2. Görüşme Formu Son	100
EK 3. Öğrenci Görüşme Formu İlk	102
EK 4. Öğrenci Görüşme Formu Son	104
EK 5. İzin Belgesi	106

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Frekans Tablosu.....	18
Tablo 2. Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Okul Frekans Tablosu.....	19
Tablo 3. Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Seviyesi Frekans Tablosu.....	19
Tablo 4. Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Dershane Deneyimi Frekans Tablosu.....	19
Tablo 5. Görüşmeye katılan Öğretmenlerin Cinsiyet Frekans Tablosu.....	20
Tablo 6. Görüşmeye Katılan Öğretmenlerin Tecrübe Yılı Frekans Tablosu.....	20
Tablo 7. Kurslar Hakkında Bilgi Frekans Tablosu	27
Tablo 8. Kursların Açılma Amaçlarına İlişkin Frekans Tablosu.....	30
Tablo 9. Ders Saatlerine İlişkin Frekans Tablosu.....	31
Tablo 10. Devamsızlık Problemine İlişkin Frekans Tablosu.....	33
Tablo 11. Devamsızlık Yapılmasının Sebeplerine İlişkin Frekans Tablosu.....	35
Tablo 12. Devamsızlık Sorununun Çözümüne İlişkin Frekans Tablosu.....	36
Tablo 13. Dersin Öğrenme Öğretme Sürecinin Planına İlişkin Frekans Tablosu.....	38
Tablo 14. Ders İşleniş Sırasında Öğretmenlerin Hedeflerine İlişkin Frekans Tablosu.....	41
Tablo 15. Verimliliğe İlişkin Frekans Tablosu.....	44
Tablo 16. Beklentinin Karşılanmasına İlişkin Frekans Tablosu.....	47
Tablo 17. Amacına Uygunluğuna İlişkin Frekans Tablosu.....	50
Tablo 18. M1 Maddesinin Frekans Tablosu.....	59

Tablo 19. <i>M2 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	60
Tablo 20. <i>M3 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	61
Tablo 21. <i>M4 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	61
Tablo 22. <i>M5 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	62
Tablo 23. <i>M6 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	63
Tablo 24. <i>M7 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	63
Tablo 25. <i>M8 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	64
Tablo 26. <i>M9 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	65
Tablo 27. <i>M10 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	65
Tablo 28. <i>M11 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	66
Tablo 29. <i>M12 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	67
Tablo 30. <i>M13 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	68
Tablo 31. <i>M14 Maddesinin Frekans Tablosu</i>	69
Tablo 32. <i>Temalara İlişkin Frekans Tablosu</i>	70

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Plan.....	1
Şekil 2. Kurslardaki matematik derslerinden beklentileri, matematik dersindeki eksikliklerin giderilmesi olan öğrencilerin cevaplarından örnekler.....	71
Şekil 3. Okul ders öğretmeni ile kurs ders öğretmenin aynı olmasını isteyen öğrencilerin cevaplarından örnekler.....	71
Şekil 4. Okul ders öğretmeni ile kurs ders öğretmenin farklı olmasını isteyen öğrenci cevabından örnek.....	72
Şekil 5. Kurs açan öğretmen sayısının artırılması gerektiğini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler.....	73
Şekil 6. Sınıf mevcudunun azaltılması gerektiğini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler.....	74
Şekil 7. Eksiklerin belirlenip, ona göre planlama yapılması gerektiğini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler.....	75
Şekil 8. İlgili öğrencilerin kursa alınması gerektiğini belirten öğrenci cevabından örnek...	76
Şekil 9. Seviye sınıflarının oluşturulması gerektiğini belirten öğrenci cevabından örnekler.....	77
Şekil 10. Disiplin, düzen ve ciddiyet konusuna dikkat çeken öğrenci cevaplarından örnekler.....	77
Şekil 11. Devamsızlık konusuna dikkat çeken öğrenci cevaplarından örnekler.....	78
Şekil 12. Kaynakların yetersiz olduğunu belirten öğrenci cevaplarından örnekler.....	78

<i>Şekil 13.</i> Konuların yavaş anlatılması gerektiğine vurgu yapan öğrencilerin cevaplarından örnekler.....	79
<i>Şekil 14.</i> Ders saatinin arttırılması gerektiğini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler.....	80
<i>Şekil 15.</i> Eğitim sistemi ile ilgili düşüncelerini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler.....	80
<i>Şekil 16.</i> Sınavlara yönelik çalışmalar yapılması gerektiğini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler.....	81
<i>Şekil 17.</i> Test çözümünün yanı sıra konu anlatımının yapılması gerektiğine vurgu yapan öğrencilerin görüşlerinden örnekler.....	82
<i>Şekil 18.</i> Öğretmen seçimi ve davranışına dair öğrenci görüşlerinden örnekler.....	83
<i>Şekil 19.</i> Farklı soru tiplerinin çözümüne dair öğrenci görüşlerinden örnekler.....	84
<i>Şekil 20.</i> Kursların gerekliliğine dair öğrenci görüşlerinden örnekler.....	84

SİMGELER VE KISALTMALAR

ACT	American College Test
AYT	Alan Yerleştirme Testi
GCSE	The General Certificate of Secondary Education
İYEP	İlkokullarda Yetiştirme Programı
LYS	Lisans Yerleştirme Sınavı
MEB	Milli Eğitim Bakanlığı
ÖSS	Öğrenci Seçme Sınavı
ÖSYS	Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı
ÖYS	Öğrenci Yerleştirme Sınavı
SAT	Scholastic Assessment Test
TTKB	Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı
TYT	Temel Yeterlilik Testi
ÜSYM	Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi
YGS	Yükseköğretime Geçiş Sınavı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde; araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemleri, araştırmanın önemi ve araştırmanın amacı yer almaktadır.

1.1. Problem Durumu

Günümüz eğitim ve öğretimin vazgeçilemeyen parçalarından biri merkezi sınavlardır. 1960'lı yıllarda, önce bazı üniversitelerin kendilerine özel giriş sınavlarının düzenlenmesiyle başlayan sınavlar 1974 yılında, Üniversitelerarası Kurul, üniversiteye giriş sınavlarının tek merkezden yapılmasını uygun bulmuş ve 1750 sayılı Üniversiteler Kanunu'nun 52 nci Maddesine dayanarak 19 Kasım 1974 tarihinde Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezini (ÜSYM) kurmuştur. Üniversitelere öğrenci seçme ve yerleştirme işlemleri, 1981 yılına kadar bu merkez tarafından yürütülmüştür. (ÖSYM Başkanlığı, 2016)

Zaman zaman isim değişikliğine gidilse de, amacı üniversiteye öğrenci seçmek olan Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS), Öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS), Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı (ÖSYS), Yükseköğretime Geçiş Sınavı (YGS), Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS), Temel Yeterlilik Testi (TYT), Alan Yerleştirme Testi (AYT) isimleriyle karşımıza çıkan merkezi sınavlar ülkemizde her daim var olmuştur. Merkezi sınav sistemlerinin varlığı, öğrencilerin okula yardımcı ve sınava hazırlık olarak

yararlanabilecekleri dershaneleri ortaya çıkarmıştır. Dershanelerin yanı sıra okul derslerine takviye olarak Milli Eğitim Bakanlığı'nın (MEB) kendi bünyesinde açtığı okul kursları cüzi bir miktar karşılığında öğrencilere yıllarca hizmet vermiştir.

Varlığı Cumhuriyet dönemi öncesine uzanan özel öğretim kurumları (dershaneler), öğrencilerin okul derslerine yardımcı, onları sınavlara hazırlayan kurumlar olmuşturlar. Dershaneler başlangıçta, derslerdeki akademik başarıları zayıf olan, bütünlemeye kalan, dışarıdan okul bitirmeye çalışan öğrencilere yardımcı olmak amacıyla açılmıştır. Fakat zamanla merkezi sınav sayısının artması ile dershaneler okul derslerine yardımcı olan kurum olmaktan ziyade doğrudan öğrencileri merkezi sınavlara hazırlayan kurumlara dönüşmüştür. (Savaş, 2010)

Yapılan araştırmalarda dershanelerde öğrencilerin sınav odaklı eğitimle kendini daha iyi geliştirdiği ve yıl içinde uygulanan deneme sınavlarının öğrencilerin tecrübe kazanmasını ve sınav psikolojisine alışmasını sağladığı belirtilmiştir. Başarı yönünden bakıldığında ise yapılan çalışmalarda, dershanelerin öğrencilerin matematik netlerine olumlu yönde katkısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (Hatipoğlu, Aslan, Zontul ve Güneş, 2011; Dirlikli& Furkan, 2013) Dershaneler, üniversiteye giriş sınavında sağlamış oldukları bir takım üstünlükler olmasına karşın ticari ve finansal yönüyle, maddi durum sebebiyle dershaneye gidemeyen öğrencilerle, dershaneye giden öğrenciler arasında adaletsizlik oluşturmuştur.

Öğrencilerin dershaneye başvurma sebepleri yapılan çalışmalarla ortaya konmuştur. Sınıf mevcudunun okullarda fazla, dershanelerde az olması, öğretim programlarının okullarda sınava yönelik olmaması fakat dershanelerde sınava yönelik olması, bireysel farklılıkların okullarda dikkate alınmayıp dershanelerde dikkate alınması, öğretmene düşen öğrenci sayısının okullarda çok dershanelerde ise az olması, öğrencilerin dershaneleri tercih etme sebepleri arasında sunulmuştur. (Ören, 2014; Baran ve Altun, 2014)

Eğitim sistemimizde her kademede büyük pay sahibi olan dershanelere ilişkin yeniden yapılandırma çalışmaları başlatılmıştır. Yapılan çalışmalarda eğitim sisteminin, öğrencileri dershanelere yönlendirdiği ve öğrencilerin dershaneye duyduğu ihtiyacı arttırdığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sebeple dershanelerin oluşum sebeplerinin ortadan kaldırılması, eğitim sisteminin düzenlenmesi önerilmiştir. Var olan sistemde dershanelere ihtiyaç olduğu, eğitim sisteminde bir takım düzenlemeler yapıldığında dershanelere olan ihtiyacın

kendiliğinden ortadan kalkacağı belirtilmiştir. Yapılan analizler sonucunda sınav sisteminde köklü değişimler olmadığı sürece dershanelere olan ihtiyacın ortadan kalkamayacağı sonucuna varılmıştır. (Arabacı ve Namlı 2014)

14 Mart 2014 tarihli resmi gazetede yayımlanan 6528 numaralı kanun ile 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunundan “dershane” tanımı çıkarılmıştır. MEB dershanelerin kapatılması konusunda düzenlemelerde bulunurken, var olan okul kurslarında yeniliğe giderek bu kursların tüm öğrenciler için ücretsiz olmasını sağlamış ve dershanelerin kapatılmasında öğrencileri mağdur etmeyerek onlara fırsat ve imkân eşitliği sağlamıştır. Ayrıca ücretsiz hizmet veren bu kurslar sayesinde dershaneye giden öğrenciler ile maddi durum sebebi ile dershaneye gidemeyen öğrenciler arasındaki farklılık ortadan kaldırılmıştır. Eğitimde fırsat eşitliği ilkesi göz önünde bulunarak yapılan bu düzenlemeler ülkemizdeki eğitim sisteminin gelişime açık ve gelişmekte olduğunu göstermektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları, öğrenci-öğretmen etkileşimi ve öğrencilerin (varsa) öğrenme eksikliklerini tamamlayıcı görev üstlenmektedir. (MEB, 2015) Bu kurslar 2014 yılından itibaren ücretsiz hizmet vermektedir.

09.02.2017 tarihli Resmi Gazete’ de yayımlanan 687 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununda belirtilen “öğrenci etüt eğitim merkezleri” tanımı kaldırılmıştır. Dershane ve etüt merkezi ifadelerinin resmi olarak kaldırılması ile öğrencilerin okula takviye olarak yararlanabilecekleri tek kurum MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları olmuştur. Bu sebeple MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına düşen görev artmıştır. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının etkili olması ve amacına ulaşması, MEB için son derece önemli bir konudur. Kurslardaki eksikliklerin giderilebilmesi, iyileştirme çalışmalarının yapılabilmesi için öncelikle bu eksikliklerin belirlenmesi gerekmektedir. Kursların uygulayıcıları olan öğretmenlerin ve bu kurslarda öğretim gören öğrencilerin kurslarla ilgili görüşlerinin alınması, kurslardaki eksikliklerin ve sorunların belirlenmesi, gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için önemlidir.

Bu araştırmada, MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının resmi yapısı, bu kurslardaki matematik derslerinin içeriği, öğretmenlerin ve öğrencilerin bu kurslardaki matematik dersi hakkındaki görüşleri ve beklentileri incelenecektir.

1.2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problemi “MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarındaki matematik dersleri hakkında öğretmen ve öğrenci görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu probleme cevap verebilmek için aşağıdaki alt problemlere cevap aranacaktır.

1.3. Alt Problemler

1. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarındaki matematik dersleri hakkında matematik öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
2. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarındaki matematik dersleri hakkında öğrencilerin görüşleri ve beklentileri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı, MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarındaki matematik dersleri hakkında öğrencilerin ve öğretmenlerin görüşlerini ve beklentilerini incelemektir.

Kurslardaki eksikliklerin giderilebilmesi için öncelikle bu eksikliklerin belirlenmesi gerekmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenler kursların işleyişini değerlendirme kurslarda yaşanan sorunları belirleme yoluyla, bu sorunların çözümüne dair öneriler sunmuşlardır. Aynı şekilde çalışmaya katılan öğrenciler kurslardaki eksiklikleri belirterek, bu kurslardan ne beklediklerini ortaya koymuşlardır.

Sonuç olarak, bu araştırma ile öğrencilerden ve öğretmenlerden alınan dönütlerle kurslardaki eksikliklerin belirlenmesi ve bu eksiklere dair çözüm önerilerinin sunulması amaçlanmıştır.

1.5. Araştırmanın Önemi

MEB dershaneleri kapatırken öğrencileri mağdur etmemek adına bu kurslarda yeni bir yapılanmaya girmiştir. Yapılan bu düzenleme ile birlikte öğrencilerin dershaneye olan

ihtiyaçlarının ortadan kaldırılması amaçlanmıştır. Bu amaçla, MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları ihdas edilmiş ve her öğrencinin faydalanabilmesi için gerekli düzenlemeler yapılmış ve engeller kaldırılmaya çalışılmıştır. Öğrenciler okul dersleri dışında, ya hafta sonu ya da hafta içi okul çıkışlarında bu kurslara katılmaktadırlar. Bu kurslardaki matematik derslerinin içeriği ile ilgili yapılan araştırmalar bu kursların niteliği hakkında bilgi verecektir ve bu uygulamanın verimliliği hakkındaki sorulara ışık tutacaktır.

Öğretmenlerin ve öğrencilerin matematik dersi açısından bu kurslar hakkındaki görüşleri ve beklentileri incelenerek, bu programın amaçlarıyla öğretmenlerin ve öğrencilerin beklentilerinin örtüşüp örtüşmediği belirlenecektir.

MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarındaki matematik derslerinin öğrencilerin matematik adına ihtiyaçlarını ne derece karşıladığı belirlenerek, bu kursların öğrencilerin eğitim hayatına ne derece etki ettiği ortaya konacaktır.

MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının etkili olması ve amacına ulaşması, MEB için son derece önemli bir konudur. Kursların uygulayıcıları olan öğretmenlerin ve bu kurslarda öğretim gören öğrencilerin kurslarla ilgili görüşlerinin alınması, kurslardaki eksikliklerin ve sorunların belirlenmesi, gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için önemlidir.

MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları ile ilgili araştırmalar incelendiğinde bu çalışmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışma ile alanyazınına bir katkı sağlanabileceği düşünülmüştür.

1.6. Tanımlar

Bu araştırmada kullanılan bazı kavramların tanımları şöyledir:

MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları: Resmî örgün eğitim kurumlarında öğrenim gören istekli öğrencileri destekleme ve yetiştirme amacıyla açılan kurslar. (MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi, Madde 4).

Dershane: Temel eğitim ve ortaöğretim okulları öğrencilerini;

a. Zayıf oldukları derslerde yetiştirmek ve bilgi seviyelerini yükseltmek,

- b. Bir üst okulun giriş sınavlarına hazırlamak,
- c. Belli alanlarda ilerlemek amacıyla araştırma ve inceleme yapmak, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda uzmanlaşmak isteyen öğrencilere gerekli olanak ve ortamı sağlamak, bu gibi öğrencileri özendirmek amacıyla açılan özel öğretim kurumlarıdır (Özel Dershaneler Yönetmeliği, Madde 5).

Öğrenci: Öğrenim görmek amacıyla ders alan kimse, okul çocuğu, talebe. Bu çalışmada öğrenci, MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında matematik dersine kayıtlı öğrencileri temsil etmektedir.

Öğretmen: Bir bilim dalını, bir sanatı ya da teknik bilgileri öğretmeyi meslek edinmiş, okulda öğrencilere ders veren kimse. Bu çalışmada öğretmen, MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında görev yapan matematik öğretmenlerini temsil etmektedir.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Yapısı

MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı örgün eğitim kurumlarında öğrenim gören ve kursa katılmak isteyen öğrenciler başvurabilmektedir. Kurslar, fiziki kapasitesi ve kursa katılmak isteyen öğrenci sayısı yeterli olan okullarda açılmaktadır. Kurslara, öğrenim gören öğrencilerin katılmasının yanı sıra mezun öğrenciler de katılabilmektedir. Mezun öğrenciler için kurslar, halk eğitim merkezlerinde hizmet vermektedir. (MEB, 2016a)

Kurs merkezleri ile kurslarda görevlendirilecek öğretmenler, birinci dönemde Eylül ayı, ikinci dönemde Şubat ayı, yaz dönemi kurslarında ise Haziran ayı sonuna kadar belirlenmektedir.

Birinci dönem ve yıllık planlanan kursların Ekim ayının, ikinci dönem için planlanan kursların mart ayının, yaz dönemi kurslarının ise Temmuz ayının ilk haftasında başlatılması esastır. Yıllık açılan kurslar ders yılı sonuna kadar devam etmektedir. Fakat olağanüstü durumlarda bu süreler milli eğitim müdürlüğünce değiştirilebilmektedir.

Bu kurslarda görev almak isteyen öğretmenler başvuru süreci dâhilinde milli eğitim bakanlığının e-kurs modülünden görev isteğinde bulunmaktadır. Öğretmenler haftada okulda girdiği dersler dâhil toplam en fazla 40 ders verebilmektedir. Öğretmen sayısının yetersiz olması durumunda dışarıdan öğretmen görevlendirilmesi yapılabilmektedir.

Öğretmenler ders ücretlerini Millî Eğitim Bakanlığı Yönetici ve Öğretmenlerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararın 8 inci maddesi kapsamında kurs saatlerine göre almaktadırlar.

Kurslar 1. Dönem için en geç ekim ayının ilk gününde, 2. Dönem ise mart ayının ilk gününde başlamaktadır. Kursların açılması, ilgili okulların müdürlerinin isteği ve milli eğitim müdürünün onayı ile gerçekleşmektedir. Öğrencilerin kurslara kayıtları belirli tarihler arasında yapılmaktadır. Açılan bir kursa kursun açıldığı haftadan sonra öğrenci kaydı yapılmamaktadır. Ancak nakil, yurt dışından gelme gibi değişik nedenlerle okula kaydı yapılan öğrencilerin talepleri kurs merkezi müdürlüğünce değerlendirilmektedir.

Kurslara,

- a) Örgün ve yaygın ortaokul/imam hatip ortaokulu ve ortaöğretim kurumlarında kayıtlı olan öğrenciler; genel ilköğretim programı uygulanan özel eğitim ortaokulu, genel ortaöğretim programı uygulanan özel eğitim okulları ile mesleki ve teknik ortaöğretim programı uygulanan özel eğitim okulları öğrencileri,
- b) Örgün veya yaygın ortaöğretim kurumları ile mesleki ve teknik ortaöğretim programı uygulanan özel eğitim okullarından mezun kursiyerler,

katılabilmektedir. (MEB, 2015)

Öğrencilerin kendi okullarında kurs hizmeti verilmiyorsa öğrencilere diğer okullarda açılan kurslara katılabilme imkânı sağlanmıştır. Kurslarda dersler, hafta içi çalışma saatleri dışında saat 22:00 a kadar veya hafta sonu verilmektedir. Bunların dışında kurslar ihtiyaç dâhilinde yarıyıl ve yaz tatillerinde de açılmaktadır. Bir kurs ders saatinin süresi okul ders saati ile aynı olup 40 dakikadır.

Kursların ders saatlerinin bir güne dağılımına bakılacak olursa, bir kurs gününde en az 2, en fazla 8 saat ders yer almaktadır. Bir güne aynı dersten 2 saatten fazla ders konulamaz. Kurs programında sınıf mevcudu 10 ‘dan az, 20’den fazla olamaz. Fakat tek gruplu kurs programlarında sınıf kapasitesi dikkate alınarak öğrenci/kursiyer sayısı 25’e kadar çıkarılabilmektedir. (MEB, 2016b)

Aynı yerleşim biriminde birden fazla kurs merkezinin bulunmaması, öğrencilerin taşınma imkânının olmaması gibi sebeplerle sınıf mevcudunun 10’ a ulaşamaması durumunda, milli eğitim müdürlüğünün onayı ile beş öğrenciden az olmamak kaydıyla grup

oluşturulabilir. Açılan her bir kursa devam eden öğrenci sayısının 10'un altına düşmesi durumunda, kursun birleştirilmesine veya kapatılmasına milli eğitim müdürlüğünce karar verilir.

Öğrencilerin en fazla kaç farklı dersten kurs hizmetinden yararlanabileceğine bakılacak olursa; Ortaokulların 5, 6 ve 7. sınıflarındaki öğrenciler en fazla 5 farklı dersten, haftalık toplam 12 saate kadar, 8. sınıftaki öğrenciler ise en fazla 6 farklı dersten haftalık toplam 18 saate kadar kurs alabilir. Ortaöğretim kurumlarında ise 9, 10 ve 11. sınıflarındaki öğrenciler en fazla 5 farklı dersten haftalık toplam 12 saate kadar, 12. sınıftaki öğrenciler ile mezun durumdaki kursiyerler en fazla 6 farklı dersten haftalık toplam 24 saate kadar, kurs alabilirler. (MEB, 2016a)

Kurslar, öğrenci/kursiyer ve velilerden gelen istek üzerine, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında öğrenim görmekte olan öğrenciler ile ortaöğretim kurumlarından mezun kursiyerler için belirlenen kurs merkezlerinde, bakanlıkça ilan edilen örgün eğitim müfredatındaki derslerle sınırlı olarak açılmaktadır. Öğrenci/kursiyer ve veliler ders seçiminin yanı sıra öğretmen seçiminde de bulunabilmektedir.

Komisyon, öğretmenlerin seçimi ve görevlendirilmesi;

MADDE 11

(1) Komisyon, kurs merkezleri ile kurslarda görev alacak öğretmenleri belirlemek amacıyla millî eğitim müdürünce görevlendirilen millî eğitim müdür yardımcısı veya şube müdürü başkanlığında üç ortaokul/imam hatip ortaokulu müdürü ve üç ortaöğretim kurumu müdüründen oluşur. İlköğretim ve ortaöğretim kurumu müdür sayısının yeterli olmadığı durumlarda komisyon mevcut müdürlerin katılımıyla oluşur.

(2) Kurslarda görev almak isteyen öğretmenler, ders yılı başında millî eğitim müdürlüğüne başvururlar. Başvuru yapan öğretmenler arasından veli ve öğrencilerin tercihleri de dikkate alınarak öncelikle; bilgi ve tecrübesi ile branşında temayüz etmiş, çevresi ile iyi ilişkiler kurabilen öğrenme ve öğretme yöntem ve tekniklerine hâkim, teknolojik araç-gereçleri eğitim ortamında kullanabilenler komisyon tarafından seçilir. Kurslarda belirtilen nitelikleri taşımaları kaydıyla diğer okullarda görevli öğretmenlerden de görevlendirme yapılabilir. Kursta görevlendirilecek öğretmen sayısının yetersiz olması halinde millî eğitim müdürlüklerince gerekli tedbirler alınır.

(3) Kursta görevlendirilen öğretmenler mazeretleri sebebiyle görevlendirme onaylarının iptalini isteyebilirler. Ancak görevlendirme onayları iptal edilmeden görevlerini bırakamazlar. Görevlendirilmeleri bu şekilde iptal edilenlerin yerine, başvuruda bulunduğu halde görev verilemeyen diğer öğretmenler veya ilk defa müracaat edecek öğretmenler arasından görevlendirme yapılır. (MEB, 2016b)

Kurslarda yararlanılan temel kaynaklar ders kitapları ve diğer eğitim materyalleridir. Derslere kayıt yaptıran öğrencilerin devamları zorunludur. Bir dersin özürsüz olarak 1/10'una devam etmeyen öğrencilerin o dersten kurs kaydı silinmektedir. Öğrencilerin kurslara devam ve devamsızlıkları kurs merkezi müdürlüğünce deftere işlenmektedir. Sağlık raporuna dayalı hastalıklar, tabii afetler, anne, baba ve kardeşlerden birinin ölümü gibi özürler sebebiyle oluşan devamsızlıklar, devamsızlık süresinden sayılmamaktadır.

Kurslar, kurs merkezi müdürlüğünce yönetilmektedir. Kurslarla ilgili iş ve işlemleri yürütmek amacıyla bir müdür yardımcısı görevlendirilmektedir. Kurs merkezinin müdürü, bünyesinde kurs açılan okulun veya kurumun müdürüdür.

Kurs merkezi müdürünün görevleri şunlardır;

- a) Kursun işleyişini, düzen ve disiplini sağlayıcı gerekli tedbirleri almak,
- b) Kurs çalışmalarında plân ve programların uygulanmasını sağlamak,
- c) Kurs öğretmenleri tarafından hazırlanan ders plânlarını inceleyip onaylamak,
- ç) Kursun işleyişi ile ilgili idari mali ve diğer hususlarla ilgili her türlü iş ve işlemleri yapmak,
- d) Millî Eğitim Bakanlığı Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi hükümlerine göre kendisine verilen diğer görevleri yapmak.

Kurs merkezi müdür yardımcısının görevleri şunlardır;

- a) Kurslarda görev alan öğretmen ve personel ile kurslara katılan öğrencilere ilişkin devam, devamsızlık, disiplin ve benzeri diğer iş ve işlemleri yürütmek,
- b) Kurs çalışmalarında yönetici, öğretmen ve personele yapılacak ücret ödemelerine ilişkin işlemleri yürütmek,

c) Kurs merkezi müdürü tarafından kursla ilgili verilecek diğer işlemleri yürütmek. (MEB, 2016a)

MEB destekleme ve yetiştirme kursları yönergesinde kurslarda dönem başında yapılacak seviye tespit sınavlarına göre sınıfların oluşturulabileceği belirtilmiştir. Ayrıca dönem içerisinde öğrencilerin kazandıkları bilgi ve becerileri ölçmek için değerlendirme yapılabileceği ve yapılan değerlendirme sonuçlarına göre eksik görülen konuların tamamlanabileceği belirtilmiştir.

Kurs merkezlerindeki eğitim ve öğretim faaliyetleri ile ilgili iş ve işlemlerin denetimi yetkililerce yapılmaktadır. Kursların değerlendirilmesi ile ilgili yılsonu raporu kurs merkezi müdürlüklerince ilçeye, ilçe raporları il'e, il raporları Bakanlığın ilgili Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir.

Kurs merkezlerinin ısınma, temizlik, aydınlatma, kırtasiye ve bu kapsamdaki giderleri Bakanlıkça, merkezlerde çalıştırılacak yardımcı personel sayısının yeterli olmaması durumunda ihtiyaç hizmet alımı yoluyla karşılanmaktadır.

Açılan kurslara devam eden öğrenci ve kursiyerlerden herhangi bir ücret talep edilmemektedir.

Kurslarla ilgili olarak kurs merkezlerinde bazı dosyalar ve defterler tutulmaktadır. Bunlar şu şekilde sıralanabilir:

- a) Öğrenci yoklama defteri,
- b) Kurs ders defteri,
- c) Gelen ve giden yazı dosyası,
- d) Kurs ders planları dosyası,
- e) Denetim defteri

2.2. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Matematik Dersi

Kurslarda derslerin örgün eğitim müfredatı kapsamında Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü resmî internet sayfasında yayımlanan kurs programı çerçevesinde yürütülmesi esastır. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında uygulanmak üzere her bir derse ve sınıf düzeylerine ait yıllık planlar Ölçme

Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü resmî internet sayfasında mevcuttur. Yıllık planlarda kazanımlar ve kazanımlara ait test numaraları yer almaktadır.

		2016-2017 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI 12.SINIF VE MEZUN GRUP MATEMATİK DERSİ DESTEKLEME VE YETİŞTİRME KURSU KONULARI VE TESTLERİ					
AY	HAFTA	KONU ADI	DERS SAATİ	KAZANIMLAR	TEST NO	TEST ADI	
EKİM	1	KÜMELER	1	Küme kavramını örneklerle açıkla ve kümeleri ifade etmek için farklı gösterimler kullanır. Evrensel küme, boş küme, sonlu küme ve sonsuz kümeleri ifade etmek için farklı gösterimler kullanır. Alt küme kavramını ve özelliklerini açıklar. İki kümenin eşitliğini açıklar.	12 A TEST 1	KÜMELER-1	
			1	Kümelerde birleşim, kesişim, fark ve tümleme işlemlerini yapar; bu işlemler arasındaki ilişkileri ifade eder.	12 A TEST 2	KÜMELER-2	
			2	İki kümenin Kartezyen çarpımını açıklar. Kümelerde işlemleri kullanarak problem çözer.	12 A TEST 3	KÜMELER-3	
	2	DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER	4	İrrasyonel sayılar ve gerçek sayılar kümesini açıklar.	12 A TEST 4 12 A TEST 5 12 A TEST 6	DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER-1 DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER-2 DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER-3	
	3	DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER	1	Gerçek sayılar kümesinde birinci dereceden eşitsizliğin özelliklerini açıklar. Gerçek sayılar kümesinde aralık kavramını açıklar. Birinci dereceden bir bilinmeyenli denklem ve eşitsizliklerin çözüm kümelerini bulur.	12 A TEST 7 12 A TEST 8 12 A TEST 9 12 A TEST 10	DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER-4 DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER-5 DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER-6 DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER-7	
			2	Bir gerçeğin mutlak değeri ile ilgili özellikleri gösterir ve mutlak değeri ifade içeren birinci dereceden bir bilinmeyenli denklem ve eşitsizliklerin çözüm kümelerini bulur.			
			1	Birinci dereceden iki bilinmeyenli denklem ve eşitsizlik sistemlerinin çözüm kümelerini bulur.			
	4	DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER	2	Üslü ifadeleri içeren denklemleri çözer.	12 A TEST 11 12 A TEST 12	DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER-8 DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER-9	
			2	Köklü ifadeler ve özelliklerini bir gerçeğin rasyonel sayı kuvveti ile ilişkilendirerek açıklar.	12 A TEST 13 12 A TEST 14	DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER-10 DENKLEM VE EŞİTSİZLİKLER-11	

Şekil 1. Plan

Her bir konuya ait kazanım kavrama testleri Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü resmî internet sayfasında bulunmaktadır. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları için hazırlanan kazanım kavrama testlerinin yanı sıra her bir sınıf seviyesine göre değerlendirme sınavları da yer almaktadır. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının yıllık planlarının içerikleri, ünitelendirilmiş matematik dersi yıllık planlarının kazanımları ile paralellik göstermektedir. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları için yıllık planların yanı sıra model ders dağılım tablosu ve haftalık ders dağılım tablosu da Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü resmî internet sayfasında yer almaktadır.

2.3. Yurtdışında Okula Yardımcı Kurumlar

Dershane ve dershaneçilik kavramları sadece ülkemize özgü değildir. Dershane ve dershaneye benzer yapılanmaların bulunduğu ülkelerin arasındaki en belirgin ortak özellik olarak eğitim kademeleri arasındaki geçişlerde rekabete dayalı merkezi sınav sistemlerinin varlığı göze çarpmaktadır. Dershane gibi yapılanmaların yaygın olduğu Güney Kore,

Yunanistan, Japonya gibi ülkelerde üniversiteye giriş için merkezi sınav sistemi uygulanmaktadır. Türkiye’de de bu ülkelerde olduğu gibi merkezi sınav sisteminin varlığı dershanelere olan ihtiyacı ortaya çıkarmaktadır.

Güney Kore’deki destek eğitimlerinin varlığı ile Güney Kore’nin PISA sınavlarındaki başarılı sonuçları ilişkilendirilmektedir. (Saracaloğlu, 2014)

Japonya’da, öğrenciler okul saatleri dışında da eğitime devam etmektedir. Özel Eğitimli Okullar Endüstrisi (JUKO), öğrencileri genel olarak liselere giriş için il düzeyinde yapılmakta olan Akademik Başarı Sınavı’na hazırlamaktadır. Gram Okulları (YOBİKO) ise ağırlıklı olarak, üniversiteye hazırlık kurslarıdır. (Özel Dershaneler ve Özel Öğretim Kurumları Birliği Derneği, 2013)

ABD’nin bazı bölgelerinde eğitim organizasyonun destek eğitim kurumlarına verildiği; “Kaplan International English” adlı bir destek eğitim kurumunun üst öğrenim sınavlarına hazırlık, matematik ve dil alanında çalışmaları olduğunu bilinmektedir. ABD’de öğrenciler 3. Sınıftan 12. Sınıfa kadar eyalet sınavına katılmaktadır. ABD’de üniversitelere başvurularda ACT (American College Test) veya SAT (Scholastic Assessment Test) gibi başarı veya yeteneği ölçen sınavların sonuç belgeleri istenmektedir. ABD’de de destek eğitim veren kurumların üst okul sınavlarına hazırlama ve başarıyı artırmadaki etkisi, bu kurumlara olan ilgiyi de artırmıştır. (Özel Dershaneler ve Özel Öğretim Kurumları Birliği Derneği, 2013)

Yunanistan’da, Ortaöğretime hizmet veren özel dershaneler, Yabancı Dil merkezleri, Atölyeler (Serbest Eğitim Kurumları), Yükseköğretime hizmet veren özel dershaneler yer almaktadır.

Almanya ve Portekiz gibi ülkelerde dershanelerle ilgili mevzuat düzenlemesi olmamasına karşın evde, büroda, okulda ve benzeri ortamlarda destek eğitimleri verilmektedir.

İngiltere ve Fransa gibi ülkelerde de destek eğitimleri ders saatleri dışındaki zamanlarda genellikle hafta sonlarında yapılmaktadır. İngiltere’de; İlkokul 2 - 6. sınıfta durum tespiti için “SAT”, İlkokul 5. sınıfta “Grammers Schools”a (fen lisesi benzeri okullar) giriş için “11 Plus”, 10, 11. sınıfta üniversite öncesi hangi 2 yıllık kolejde okunacağını belirlemek için “GCSE”, 2 yıllık kolejde okurken iyi bir üniversiteye girmek için “A-level” sınavlarına hazırlık amaçlı yaygın kurslar bulunmaktadır. (ÖZ-DE-BİR, 2012)

Almanya, Yunanistan, İngiltere, İtalya, Fransa, İrlanda, Portekiz, Güney Kıbrıs... gibi bir çok ülkede farklı isimlerle de olsa okula destek ve üst öğretim okullarına geçiş için öğrencilerin yararlandıkları merkezler yer almaktadır. (Özel Dershaneler ve Özel Öğretim Kurumları Birliği Derneği, 2013)

Ülkemizde okula destek ve üst öğretim okullarına geçiş için öğrencilerin yararlandıkları özel dershaneler, farklı isimlerle de olsa Dünya’da birçok ülkede; Yunanistan, Almanya, Portekiz, İngiltere, Fransa, İtalya, İrlanda, Güney Kıbrıs gibi AB ülkelerinde, ABD ve bazı Kuzey Amerika ülkelerinde ve Güney Kore, Hong Kong, Japonya, Tayvan gibi Uzak Doğu ülkelerinde bulunmaktadır. (TED, 2016)

2.4. İlgili Araştırmalar

Nartgün ve Dilekçi (2016) tarafından yapılan çalışmada, eğitimi destekleme ve yetiştirme kursları genel olarak değerlendirilmiştir. Bu kursların öğrenci motivasyonunu, ders performansını büyük ölçüde artırdığı ifade edilmiştir. Kursların derse katılımı artırması, konu tekrarı sağlaması, ders notlarında artış meydana getirmesi öğrencilerce; özgüven sağlaması, daha fazla soru çözme fırsatı vermesi, derse katılımı artırması ise öğretmenlerce en sık tekrarlanan olumlu yöndeki görüşler olmuştur.

Kursların öğretmenlere ekonomik açıdan ve özlük hakları bakımından önemli katkı sağladığı belirlenmiştir. Ayrıca kursların öğrencilerin başarılarını arttırdığı ve soru çözme becerilerini geliştirdiği ifade edilmiştir. Fakat kursların öğretmenlerde yorgunluğa ve performans düşüklüğü ile sınıf içinde disiplin sorunlarına sebep olduğu saptanmıştır. Kursların ücretsiz hale getirilmesiyle dersane ve etüt merkezlerine olan talebin azaldığı belirtilmiştir. (Ünsal, 2016)

Göksu& Gülcü(2016) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin kurslarda görev almalarının en önemli sebebinin ek ders ücreti olduğu belirlenmiştir. Ortaya çıkan diğer sebepler ise öğrencilerin daha iyi öğrenmelerini sağlamak, öğrencilerin eksik konularını tamamlamaktır. Öğretmenlerin çoğu, kurslarda dersi hafta içinden farklı bir şekilde işlediklerini ve sebep olarak da kurslarda soru çözme odaklı ve sınava yönelik bir yöntem takip ettiklerini belirtmişlerdir.

Ülkemizde ilkokula devam eden 3. ve 4. sınıf öğrencileri için, İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) geliştirilmiştir. İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP), 3. ve 4. sınıflara devam eden, önceki eğitim-öğretim yılları içinde Türkçe ve matematik dersi öğretim programlarındaki öğrenme alanlarında yer alan kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrencilere temel beceri eksikliklerini gidermeyi amaçlayan programdır. Bu programın pilot uygulaması Ağrı, Ankara, Bingöl, Edirne, Hatay, İstanbul, Konya, Mardin, Ordu, Siirt, Sivas, Şanlıurfa illerinde yapılmaktadır. (Temel Eğitim Genel Müdürlüğü İzleme ve Değerlendirme Daire Başkanlığı, 2018)

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının resmi yapısı, bu kurslardaki matematik derslerinin içeriği, öğretmenlerin ve öğrencilerin bu kurslardaki matematik eğitimine ilişkin görüşleri ve beklentilerinin incelediği araştırmanın; modeline, evren ve örnekleme, verilerin toplanmasına ve verilerin analizine yönelik bilgilere ve açıklamalara yer verilecektir.

3.1. Araştırmanın Modeli

MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının matematik dersi bağlamında incelendiği bu araştırma bir betimsel çalışmadır. Betimsel çalışmalar genelde verilen bir durumu aydınlatmak, standartlar doğrultusunda değerlendirmeler yapmak ve olaylar arasında olası ilişkileri ortaya çıkarmak için yürütülür. Bu tür araştırmalarda asıl amaç incelenen durumu etraflıca tanımlamak ve açıklamaktır. (Gurbetoğlu, 2018). Bu araştırmada MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme kurslarındaki matematik derslerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Betimsel araştırmalar, geniş gruplar üzerinde yürütülen, gruptaki bireylerin bir olgu ve olayla ilgili olarak görüşlerinin, tutumlarının ve algılarının alındığı, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı ve durum tespiti yapılmaya çalışılan araştırmalardır. Yöntemin temel amacı, bireylerin herhangi bir konu üzerindeki duygu, düşünce ve görüşlerini belirlemektir. (Efe, 2012). Bu çalışmada okul kursundaki

matematik derslerine katılan öğrencilerin ve okul kurslarında görev alan matematik öğretmenlerinin matematik dersine ilişkin görüşleri incelenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Rize ilinde MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında matematik dersi alan öğrenciler ve bu kurslarda görev alan matematik öğretmenleri oluşturmaktadır.

Örneklemin tespitinde oranlı küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Evrendeki bütün kümelerin tek tek (bütün elemanlarıyla birlikte) eşit seçilme şansına sahip oldukları durumda yapılan örneklemdir. (Karasar, 2000) Birimlerin değil, grupların rastgele seçildiği örnekleme yöntemi olduğundan bu çalışmada küme örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Öncelikle Rize il merkezinde matematik kursu veren farklı tür okullar belirlenmiştir. Araştırma kapsamına 4 farklı okul türü alınmıştır. Araştırma, Anadolu Lisesi, Anadolu İmam Hatip Lisesi, Düz Lise ve Fen Lisesinde uygulanmıştır. Belirlenen okullardan rastgele örnekleme yöntemi ile 376 öğrenci seçilerek öğrenci görüşme formu uygulanmış ve aynı yöntem ile 15 matematik öğretmeni seçilerek, seçilen öğretmenlerle kurslardaki matematik eğitimine ilişkin görüşme yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin ve öğretmenlerin araştırmaya katılma konusunda istekli olmaları dikkate alınmıştır. Uygulama yapılan okulların kurslarında görev alan matematik öğretmenleri özellikle araştırma kapsamına dâhil edilmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri şu şekildedir:

Tablo 1

Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Frekans Tablosu

Cinsiyet	f	%
KADIN	240	63,8
ERKEK	136	36,2
Toplam	376	100,0

Tablo 2

Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Okul Frekans Tablosu

Okul türü	f	%
AL	102	27,1
AİL	77	20,5
DL	109	29,0
FL	88	23,4
Toplam	376	100,0

Burada AL, Anadolu Lisesini, AİL, Anadolu İmamhatip Lisesini, DL, düz liseyi ve FL Fen Lisesini ifade etmektedir.

Tablo 3

Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Seviyesi Frekans Tablosu

Sınıf	f	%
9	19	5,1
10	94	25,0
11	95	25,3
12	168	44,7
Toplam	376	100,0

Tablo 4

Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Dershane Deneyimi Frekans Tablosu

Dershane deneyimi	f	%
GİTTİ	240	63,8
GİTMEDİ	136	36,2
Toplam	376	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin 240 ı kadın, 136 sı erkektir. 102 öğrenci Anadolu Lisesi, 77 öğrenci Anadolu İmam Hatip Lisesi, 109 öğrenci düz lise, 88 öğrenci Fen Lisesinde öğrenim görmektedir. Katılım gösteren öğrencilerden 19 u 9. sınıf, 94 ü 10. sınıf, 95 i 11. sınıf ve 168 i 12. sınıf öğrencisidir. Bu öğrencilerden 136 sı öğrenim süresi boyunca dershaneye gitmemişken, 240 ı öğrenim süresinin belirli dönemlerinde dershaneye gitmiştir.

Görüşme yapılan öğretmenlerin demografik özellikleri şu şekildedir:

Tablo 5

Görüşmeye Katılan Öğretmenlerin Cinsiyet Frekans Tablosu

Cinsiyet	f
KADIN	11
ERKEK	4
Toplam	15

Tablo 6

Görüşmeye Katılan Öğretmenlerin Tecrübe Yılı Frekans Tablosu

Öğretmenler	Tecrübe Yılı
Ö1	2
Ö2	18
Ö3	17
Ö4	2
Ö5	21
Ö6	4
Ö7	27
Ö8	3
Ö9	2
Ö10	2
Ö11	26
Ö12	2
Ö13	26
Ö14	20
Ö15	22

3.3. Veri Toplama Yöntemi

3.3.1. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, öğrencilerin kurslarda aldıkları matematik eğitimine ilişkin görüşlerinin ve beklentilerinin belirlenmesi amacıyla içerisinde bir açık uçlu sorunun da yer aldığı bir veri toplama aracı geliştirilmiştir. Veri niteliği, objektiflik ve zaman açısından avantajlı olduğu için öğrencilerin görüşlerinin saptanmasında öğrenci görüş formu kullanılmıştır.

Araştırmada kurslarda yapılan matematik eğitiminin içeriğine ilişkin bilgi edinmek ve bu kurslardaki matematik eğitimine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek amacı ile yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur. Görüşme tekniği araştırmanın daha geniş verilere ulaşabilmesi açısından önemlidir. Görüşmede ses tonu, mimikler ve soruları cevaplama gösterilen istek, söylenenlerin değerlendirilmesinde önemli ipuçları niteliğindedir. Derinlemesine bilgi edinebilmek, alınan ilk tepkilere göre izleyici ve zaman zaman da onları kontrol edici soruların sorulabilmesi, yanlış anlamaların azaltılması amacıyla bu araştırmada görüşme yöntemi kullanılmıştır. (Çetin, 2012)

3.3.1.1. Görüşme Formu

Bu araştırmada, kurslarda yapılan matematik eğitiminin içeriğine ilişkin bilgi edinmek ve bu kurslardaki matematik eğitimine ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek amacı ile 15 matematik öğretmeni ile görüşme yapılmıştır.

Görüşme, nitel araştırmada kullanılan en yaygın ve güçlü yöntemlerden biridir. Görüşme yöntemini güçlü kılan özellikler esneklik, yanıt oranı, sözel olmayan davranış, ortam üzerindeki kontrol, soru sırası, anlık tepki, veri kaynağının teyit edilmesi, tamlik ve derinlemesine bilgi olarak sıralanabilir. (Yıldırım ve Şimşek, 2008)

Yarı yapılandırılmış görüşme formu ile görüşmeci önceden hazırladığı konu veya alanlara sadık kalarak, hem önceden hazırlanmış soruları sorma, hem de bu sorular konusunda daha ayrıntılı bilgi alma amacıyla ek sorular sorma özgürlüğüne sahiptir. Sorular veya konuların belirli bir öncelik sırasına konması zorunlu değildir. Görüşme formu, araştırma problemi ile ilgili tüm boyutların ve soruların kapsanmasının güvence altına almak için geliştirilmiş bir yöntemdir. Görüşmeci, görüşme sırasında soruların cümle yapısını ve sırasını değiştirebilir, bazı konuların ayrıntısına girebilir veya daha çok sohbet tarzı bir yöntem benimseyebilir. (Yıldırım ve Şimşek, 2008)

Görüşme formu

- (1) kolay anlaşılabilir sorular yazma,
- (2) odaklı sorular hazırlama,
- (3) açık uçlu sorular sorma,
- (4) yönlendirmekten kaçınma,
- (5) çok boyutlu soru sormaktan kaçınma,
- (6) alternatif sorular ve sondalar hazırlama,
- (7) farklı türden sorular yazma,
- (8) soruları mantıklı bir biçimde düzenleme,
- (9) soruları geliştirme

ilkeleri göz önüne alınarak hazırlanmıştır (Karasar, 2000; Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Görüşme soruları hazırlanmadan önce kaynaklar (Gendall, 1998; Yıldırım ve Şimşek, 2008) incelenmiş ve amaca uygun problem cümlesi doğrultusunda sorular hazırlanmıştır. Ek 2 de görüşme formu sunulmuştur. Görüşmeyi daha verimli hale getirebilmek ve problem cümlesine dair cevaplar alabilmek için alternatif sorular ve sondalara yer verilmiştir. Uzman görüşü alındıktan sonra görüşme formuna son hali verilmiştir. Örneğin, “Matematik dersi açısından bu kursların verimliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna alternatif olarak “Bu kursların öğrencilerin matematik derslerindeki eksikliklerini gidermesi için yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?” sorusu eklenmiştir. “Öğrencilerin devamsızlık durumu hakkında ne söyleyebilirsiniz?” sorusuna ek olarak “Bunun engellenmesi için neler yapılabilir?” sorusu eklenmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerle görüşme öncesinde bir araya gelinerek görüşme zamanı ve yeri kesinleştirilmiştir. Görüşme yapılmadan önce katılımcılara görüşmenin kayıt altına alınacağı bildirilmiş ve uygulama sırasında dikkat edilmesi gereken hususlar konusunda gerekli bilgilendirme yapılmıştır.

3.3.1.2. Öğrenci Görüş Formu

Araştırmada, öğrencilerin okul kurslarında aldıkları matematik eğitimine ilişkin görüşlerinin ve beklentilerinin belirlenmesi için açık uçlu sorunun da yer aldığı bir öğrenci görüş formu geliştirilmiştir. Ek 4 de verilmiştir. Veri toplama aracı hazırlanırken ilgili kaynaklar (Lietz,2010; Karasar,2010) incelenmiş ve araştırma problemine uygun sorular hazırlanmıştır. Soruların hazırlanma aşamasında uzman görüşü alınmıştır. Örnekleimde olmayan fakat evrende yer alan 30 öğrenci ile pilot çalışma yapılmıştır. Pilot uygulama Anadolu lisesinde yapılmıştır. Pilot uygulama yapılan öğrenci grubunun 16 sı kadın 14 ü erkektir. Yapılan pilot çalışma sonucunda bazı maddelerin net olarak anlaşılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Pilot çalışmadan alınan verilerle ve uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda öğrenci görüş formundaki “Kurslardaki matematik derslerine, eksikliklerimi kapatmak için gidiyorum.” maddesi “Kurslardaki matematik derslerine, matematikte kendimi eksik gördüğüm konulardaki eksikliklerimi kapatmak için gidiyorum.” olarak değiştirilmiştir. “Okul matematik dersi öğretmeni ile kurs matematik dersi öğretmenin farklı olmasının beni olumsuz etkilediğini düşünüyorum.” maddesi “Okul matematik dersi öğretmeni ile kurs matematik dersi öğretmenin farklı olmasının konuyu kavramamı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.” şeklinde değiştirilmiştir.

3.3.2. Veri Toplama Süreci

Veri toplama sürecine başlamadan önce Milli Eğitim Bakanlığından gerekli izinler alınmıştır. İzin yazısı ek 5 te sunulmuştur. Daha sonra belirlenen okullarda öncelikle müdürle görüşme yapılarak çalışma yapılabilmesi için onay alınmıştır. Çalışma yapılacak okullarda matematik zümre öğretmenleriyle toplantı yapılmıştır. Her öğretmenden ayrı ayrı randevu alınmış ve görüşmelerin yapılacağı gün ve saat belirlenmiştir. Belirlenen gün ve saatlerde matematik öğretmenleriyle görüşme yapılmıştır. Görüşmelerin kayıt altına alınacağı daha önceden öğretmenlere bildirilmiştir. Öğrenci görüşme formunun uygulanma sürecinde öncelikle uygulamanın yapılacağı okulun müdür yardımcıları ve matematik öğretmenleri ile iş birliği yapılarak görüşme formunun uygulanabileceği uygun ders saatleri belirlenmiştir. Görüşme formunun uygulanması bizzat araştırmacı tarafından yapılmıştır. Görüşme formunun uygulanmasında öğrencilere detaylı bir şekilde açıklama yapılmış ve soruların içtenlikle cevaplandırılması gerekliliği hususunda bilgilendirme yapılmıştır.

3.4. Verilerin Analizi

Kurslardaki matematik derslerinin içeriğini ve öğretmenlerin bu kurslar hakkındaki görüşlerini belirlemek için görüşme yöntemi ile toplanan veriler betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Betimsel analiz, çeşitli veri toplama teknikleri ile elde edilmiş verilerin temalara göre özetlenmesi ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türüdür. Bu analiz türünde araştırmacı görüştüğü ya da gözlemiş olduğu bireylerin görüşlerini çarpıcı bir biçimde yansıtabilmek amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verebilmektedir. Bu analiz türünde temel amaç elde edilmiş olan bulguların okuyucuya özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunulmasıdır (Yıldırım & Şimsek, 2004). Bu sebeple kurslarda görev alan matematik öğretmenleri ile yapılan görüşmelerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Öncelikle kayıt altına alınan görüşmeler yazıya aktarılmıştır. Her bir soruya ait ana temalar belirlenmiş ve ana temalara ilişkin öğretmen görüşlerinden birebir alıntılar yapılmıştır. Alıntılar yapılırken katılımcı öğretmenler Ö1,Ö2,.. şeklinde kodlanmıştır. Örneğin öğretmenlere “MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının amaçlarından bahseder misiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya gelen cevaplar analiz edilerek ana temalar okula takviye, eksiklikleri tamamlama, 12. sınıflar için merkezi sınavlara hazırlık, kapatılan dershanelerin yerini doldurmak, öğrencilere fırsat ve imkân eşitliği sağlamak şeklinde belirlenmiştir. Ardından bu ana temalara ilişkin frekans tablosuna ve ana temalara ilişkin alıntılara yer verilmiştir.

Öğrencilerin bu kurslar hakkındaki görüşlerini ve bu kurslardaki matematik eğitimine ilişkin beklentilerini belirlemek için öğrenci görüşme formu ile toplanan veriler ise SPSS programı ile analiz edilmiştir. 376 öğrencinin görüşme formuna verdiği cevaplar SPSS programına kodlanmıştır. Kodlama işleminin ardından SPSS programında maddelere ait frekans analizi yapılmıştır.

Öğrenci görüşme formunda yer alan maddeler M1, M2,... şeklinde kodlanmıştır. Katılımcı öğrencilerin görüş formuna verdiği yanıtların SPSS programında analizi yapılmıştır. Bulgular kısmında maddelere ait frekans tablolarına yer verilmiştir. Her bir madde frekans tablosuna göre açıklanmıştır.

Öğrencilerin açık uçlu soruya verdiği cevaplar ise betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir.

Betimsel analiz Yıldırım ve Şimşek'in (2006) ifade ettikleri gibi 4 adımda gerçekleştirilmiştir;

1. Araştırma sorularından ve görüşme ve/veya gözlemde yer alan boyutlardan yola çıkarak veri analizi için bir çerçeve oluşturulmuştur.
2. Daha sonra oluşturulan çerçeveye göre elde edilen veriler okunmuş ve organize edilmiştir. Bu aşamada veriler, tanımlama amacıyla seçilmiş, anlamlı ve mantıklı bir biçimde bir araya getirilmiştir. Ayrıca sonuçlar ifade edilirken kullanılacak doğrudan alıntılar da bu aşamada seçilmiştir.
3. Bulgular ve organize edilmiş veriler tanımlanmıştır ve gerekli yerlerde doğrudan alıntılarla desteklenmiştir.
4. Bulgular yorumlanmış ve bulgular arasında neden sonuç ilişkileri açıklanmıştır.

Açık uçlu soruya katılımcı öğrenciler tarafından verilen cevaplar detaylı bir şekilde incelenmiştir. İncelenen cevaplardan kodlama yöntemi ile ana temalar belirlenmiştir. Belirlenen ana temalara ilişkin görüşlerden birebir alıntılar yapılmıştır. Örneğin öğrencilerin birçoğu kurstaki sınıf sayısının arttırılması, sınıf mevcudunun azaltılması şeklinde önerilerde bulunmuştur. Sınıf sayısının arttırılması, sınıf mevcudunun azaltılması tema olarak belirlenerek, bununla ilgili öğrenci görüşleri birebir verilmiştir.

3.5. Geçerlik ve Güvenirlik

İyi bir araştırmada bilginin ayrıntılı raporu ve araştırmacıların verilen sonuçlara nasıl ulaştığı geçerlik için önemli bir ölçüttür (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Geçerlik, "Testin bireyin ölçülmek istenen özelliğini diğer özelliklerle karıştırmadan ne derece doğru ölçtüğü ile ilgilidir." şeklinde tanımlanabilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012). Bu araştırmanın geçerliğini saptamak için veri toplama süreci ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Bireylerden doğrudan alıntılara yer vermek ve bunlardan yola çıkarak sonuçları açıklamak geçerlik için önemlidir. Geçerlik çalışmaları adına araştırmada doğrudan alıntılara ve elde edilen sonuçlar ile ilgili örneklerle yer verilmiştir.

Güvenirlik çalışmalarında, araştırma sürecini ve verileri açık ve ayrıntılı bir biçimde, yani bir başka araştırmacının değerlendirmesine olanak verecek şekilde tanımlanması gerekmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu araştırmanın geçerlilik güvenilirlik

alışmaları kapsamında uzman görüşüne başvurulmuştur. Uzman görüşleri yüz yüze görüşme yolu ile elde edilmiştir. Görüşmelerde; öğrenci görüş formunda kullanılan maddelerin ve görüşme sorularının araştırmanın amacına uygun olarak belirlenmesi, öğrenci görüş formunun maddelerinde kullanılan ifadelerin herkes tarafından aynı şekilde anlaşılması, açık ve net olması konuları tartışılmıştır. Görüşmeler sonunda araştırmacı tarafından geliştirilen öğrenci görüş formu ve görüşme formunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan düzenlemelere görüşme formu ve öğrenci görüş formu başlıkları altında yer verilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde, toplanan verilerin analizinden elde edilen verilere yer verilmiştir. Araştırmanın alt problemlerine ait bulgulara yer verilmiştir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci problemini “Matematik dersi açısından öğretmenlerin bu program hakkındaki görüşleri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır. Bu araştırma sorusu doğrultusunda verilerin toplanmasında yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Bu görüşmelerde daha önceden hazırlanmış görüşme formu kullanılmıştır. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında görev alan 15 matematik öğretmeni ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerin kayıt altına alınma yoluyla toplanan verilerden elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir:

Görüşme formunda yer alan “**MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları hakkında kısaca bilgi verir misiniz?**” sorusuna kurslarda görev alan matematik öğretmenlerinden gelen cevaplara göre aşağıdaki frekans tablosu oluşturulmuştur.

Tablo 7

Kurslar Hakkında Bilgi Frekans Tablosu

	f
Bilgisi var	9
Az bilgisi var	6

Öğretmenlerin bu soruya yönelttiği cevaplardan bazıları şu şekildedir:

Ö4: “Biz ara sınıflara verdiğimiz için okul derslerine takviye amacı güdüyoruz. Eksik konuları varsa onlara ağırlık veriyoruz ve genellikle soru çözme ağırlıklı. Yani hafta içi işlediğimiz konular hakkında daha fazla soru çözmemizi sağlıyor kurslar.”

Ö5: “Bu 2005 ten 2017 ye kadar olan süreçte MEB in kurslarla ilgili yayınlamış olduğu yasal düzenekler veya oradaki yönetmelikler her yıl değişmiştir veya başka şekilde karşımıza çıkmıştır. Ama bizim şöyle bir şey var. Bu okulda kurs kurumsaldır. Bu okulda okulların açıldığı ilk günden itibaren kurs kurumsaldır. Açtığımız kurslarda başından sonuna kadar yaptığımız çalışma ilk günden son güne kadar profesyonel anlayışla yapılmıştır. Matematik dersine gelince bizler burada yaptığımız çalışmayı hafta içerisinde farklı bir şekilde yansıtmaya çalışıyoruz. Yani biz mesela hafta içerisinde rutin konuya bağımlı yeri geldiği zaman farklı içeriklerle öğrencinin karşısına çıkabiliyoruz. Ama hafta sonunda direkt sonuca dönük hareket yapıyoruz.”

Ö7: “Dershanelerin kapatılması sonucunda öğrencilerin bilgi eksikliği oluştu. Tabi bilgi eksikliğin nereden konuları tekrar etmemek, alt sınıf bilgilerini unutmak. Bunları hatırlatmak için MEB çocuklara ücretsiz kurslar açtı. Bunlar hafta içi ve hafta sonu yapılabilir. Öğrenci açısından faydalı öğrenciye bir külfet götürmediğinden çok yararlı diyebilirim.”

Ö9: “MEB’in planladığı fırsat imkan eşitsizliği dahilinde öğrencinin faydalanması gereken bir kurs. Daha çok isteyen öğrencilerin katıldığı onların eksik öğrenmelerini tamamladığımız bir kurs.”

Ö13: “Yetiştirme kursları şöyle diyeyim aslında öğrencilerin eksikliklerini tamamlama anlamında olması lazım. Ama öğrencilerin tamamının talebi olduğu için kimisi kendisini geliştirmek, kimisi eksikliklerini gidermek anlamında kurs alıyor.”

Ö14: “Bu kurslar daha çok öğrencilerin soru çözmede eksiklerini tamamlamak çünkü zaten konu anlatımı derslerde yapılıyor. Daha önceden bunlar dershanelerde karşılanıyorken artık özel sektörde değil, devletin bunu karşılayacağı düşünüldü. Bu amaçla kurslar açıldı. Genelde bu amaçla kullanılıyor. Ve anlamadıklarını bazen tekrar pekiştirmek amacıyla.”

Bazı öğretmenler kursların ücretsiz olması ile maddi açıdan imkânı olmayan öğrencilerin de bu kurslardan yararlanabilmesinin güzel bir uygulama olduğunu dile getirmiştir. Bu bağlamda;

Ö6: “Aslında MEB in yaptığı bu kursu takdir ediyorum. Şöyle ki; maddi açıdan hani imkânsız olan öğrencilerin bu kurslara gelerek konu eksikliklerini gidermesi açısından uygun olduğunu düşünüyorum.” demektedir.

MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının farklı şekillerde de olsa okulların kendi bünyesinde, kendi imkânlarıyla uzun yıllardır hizmet verdiği bilinmektedir. Bu kurslar son 2 yılda ücretsiz hale getirilmiştir. Yapılan görüşmelerde, kursların iyi niyetle açıldığı fakat alt yapının eksik olduğu vurgulanmıştır. Örneğin bunu Ö1: “Aslında çok iyi amaçla açılmış bir kurs. Niyet iyi. Dershanelerin, kursların, etüt merkezlerinin kapandığı bir ortamda çok işe yarar olması gereken bir düşünce. Ama tabi amacına uygun mu değil mi şu an için yeterli mi değil mi tartışma konusu.” şeklinde ifade etmektedir.

Bazı öğretmenler ise kursların ücretsiz hale getirilmesi ile dershanelerin kapatılması arasında ilişki kurarak kursların verimli olduğunu fakat bu kursların kapatılan dershanelerin yerini doldurmadığını belirtmiştir. Bu hususta Ö2 düşüncelerini:

“Şu anki düzenlenen kurslar tamam iyi niyetli düzenlenmiş kurslar ama alt yapı olarak çok eksik. Çünkü dershanelerin yerini alması düşünülüyor. Ama bence dershane olması ya da öyle bir sistemin olmasının yanlış olduğunu düşünüyorum. Ama eğer onun yerini alması isteniyorsa alt yapı olarak eksik olduğunu düşünüyorum. Oldukça eksik olduğunu düşünüyorum.” şeklinde paylaşmıştır.

Bazı öğretmenler ise MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında tamamen dershane mantığından uzak bir şekilde öğrencilerin bilgi birikimini arttırmaya yönelik bir çalışma yapıldığını belirtmiştir. Örneğin Ö3: “Kurslarımız genel olarak öğrencileri derslere yönelik yetiştirme anlamında fayda sağlıyor. Dershane mantığından uzak, bilgi birikimini arttırıcı, düşünmeye yönelik ve okula takviye anlamında çalışmalar yapıyoruz.” ifadesini kullanmaktadır.

Görüşme formunda yer alan **“MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının amaçlarından bahseder misiniz?”** sorusuna kurslarda görev alan matematik öğretmenlerinden farklı görüşler gelmiştir.

Tablo 8

Kursların Açılma Amaçlarına İlişkin Frekans Tablosu

	<i>f</i>
Okula takviye	7
Eksiklikleri tamamlama	7
12. sınıflar için merkezi sınavlara hazırlık	6
Kapatılan dershanelerin yerini doldurmak	4
Öğrencilere fırsat ve imkân eşitliği sağlamak	1

Gelen görüşlere göre genel olarak kursların açılma amacının ara sınıflarda (9,10,11. sınıflarda) öğrencilerin eksikliklerini kapatmak, okul derslerine takviye, 12. sınıflarda ise sınava hazırlık olduğunu belirtmişlerdir.

Örneğin bunu Ö3: “Genel olarak amaçları okul derslerine takviye etmek, okul derslerindeki eksiklikleri, öğrencilerin anlamadığı veya anlamakta güçlük çektiği yerlerin tekrar üzerinden geçerek bilgi birikimini arttırmak.” şeklinde ifade etmektedir. Bu hususta Ö12 düşüncesini: “Bence normalde amacı şu olmalı; okulu destekleyici okuldaki derslere yardımcı bir artışı olsun diye onları destekleyici ve o derslerde göreceği konuları biraz daha ileriye götürmek için yapacağımız bir kurs olmalı. Bazı derslerimizde bunları yapabiliyoruz ama bazı derslerde buna ulaşamıyoruz. Böyle görüyorum.” şeklinde paylaşmaktadır.

12. Sınıflarda ise okul derslerine takviye yapılmasının yanı sıra merkezi sınav sistemlerine hazırlık çalışmasının yapılmasının amaçlar arasında yer aldığı ifade edilmiştir. Bu hususta Ö6: “Tabi ki öncelikli amacımız öğrencilerin konu eksikliklerinin giderilmesi onların bu gireceği merkezi sınav dediğim YGS, LYS, TEOG artık her neyse onlara hazırlamak. Onların güzel bir yerleşmesini temenni ediyoruz.” demektedir.

Bazı öğretmenler amacın öğrencileri test tekniğine alıştırmak ve öğrencilerin arkadaşları arasındaki sıralamalarını görebilmelerini sağlamak olduğunu belirtmiştir. Örneğin Ö11: “Amaç olarak öğrencilerin özellikle test tekniğine alışmalarını sağlamak, kendilerini geliştirmek, üniversite sınavlarına hazırlamak, kendilerini diğer arkadaşları arasındaki sıralamasını öğrenmek olarak görünüyor.” demektedir.

Bazı öğretmenler ise sadece 12. Sınıflar için değil ara sınıflar için de okul kurslarının sınava hazırlık amacıyla açıldığını belirtmiştir. Örneğin Ö1: “Öncelikle sınava hazırlanan öğrenciler için kesinlikle güzel bir sınava hazırlanma aracı olabilir. Ara sınıf öğrencileri için baktığımızda, bir kere okuldaki süre yeterli değil. 6 saatlik sürenin yeterli olduğunu düşünmüyorum. Hafta sonu kursunda soru çeşitliliğini öğrenmeler açısından 9, 10, 11. sınıftan beri sınava hazırlık açısından çok faydalı buluyorum. Ara sınıflar için önemli ama ara sınıfların çok fazla özen gösterdiğini düşünmüyorum.” ifadesini kullanmaktadır.

Bir diğer görüş ise imkânı olmayan öğrencilerin diğer imkânı olan öğrencilerle eşit seviyeye gelmesinin amaçlandığıdır. Bu hususta Ö9: “Amaçları aslında imkânı olmayan öğrencilerin diğer imkânı olan öğrencilerle eşit seviyeye gelmesi amaçlanmaktadır. Genel amacı budur.” demektedir.

Bazı öğretmenler, kursların açılma amacının dershanelerin yerini doldurmak olduğunu belirtmiştir. Ve bu noktada okul kurslarının dershanelerin yerini doldurmadığını, bunun sebebinin ise dersane öğretmenin yetiştirilmesi ile okul öğretmenin yetiştirilmesinin farklı olmasından kaynakladığını ileri sürmüştür. Örneğin Ö4: “Bu kursların asıl amaçları bildiğim kadarıyla yani MEB’in amacı eski dershanelerin yerini doldurabilmek. Ama benim gözlemlediğim kadarıyla onu çok fazla sağlayamıyoruz aslında. Biz sadece okula takviye yapmış oluyoruz. Bir dersane öğretmenin mantığıyla bizim mantığımız aynı olmadığı için ben bunu sağlamanın zor olduğunu düşünüyorum açıkçası. Yani bir şeyler yapılmaya çalışılıyor ama bence öncelikle bir temelin oluşturulması gerekiyor.” ifadesini kullanmaktadır.

Görüşme formunda yer alan “**Bu kurslarda matematik için ayrılan ders saatini yeterli buluyor musunuz?**” sorusuna kurslarda görev alan matematik öğretmenlerinden farklı cevaplar gelmiştir.

Tablo 9

Ders Saatlerine İlişkin Frekans Tablosu

	<i>f</i>
Yeterli buluyorum	9
Yeterli bulmuyorum	2

Okula ve öğrenci seviyesine göre değiştiğini düşünüyorum	2
Ara sınıflar için yeterli bulmuyorum	1
11. sınıflar için yeterli bulmuyorum	1

Bazı öğretmenler kurslarda matematik dersi için ayrılan ders saatini yeterli bulduğunu ifade etmiştir. Örneğin Ö4: “Kurslarda yeterli buluyorum dediğim gibi zaten konu işlenmiş oluyor. İşlenmiş konu üzerinden soru çözeceğimizden 2 saat yeterli yani 6 saate 2 saat yeterli bence.” demektedir.

Bazı öğretmenler ise ders saatinin yeterli olmadığını ve arttırılması gerektiğini dile getirmiştir. Örneğin Ö1: “Kesinlikle yeterli bulmuyorum. Özellikle 12. Sınıflar için yeterli değil. Çünkü 12. Sınıflar için tamamen YGS ve LYS ye hazırlık için kullanıyoruz. Bu şekilde baktığımız 9 ve 10. Sınıfın konularını hafta sonlarında hem matematik hem geometri hem matematik kısmını 2 saat ya da 4 saat 2 saat toplamda 6 saat olarak bitirilebileceği kanısı çok yanlış bir kanı. Biraz daha arttırılabilir.” demektedir. Bu hususta Ö9 düşüncelerini:

“Kesinlikle yeterli bulmuyorum. Çünkü ben şu anda hafta içi kurslarındayım ve iki saat ders veriyorum. 2 saatlik derste toplanan 20 soru çözülüyor. Kesinlikle yeterli olmadığını düşünüyorum. Hafta sonu ve hafta içi dahil daha fazla ders olması taraftarıyım.” şeklinde ifade etmektedir.

Öğretmenlerden bazıları ise 9,10, 12. sınıflar için yeterli olduğunu fakat 11. sınıflar için 2 saatin yeterli olmadığını belirtmiştir. Bu bağlamda;

Ö12: “Bence 11. Sınıf yeterli değil. 9, 10 yeterli. 12 de yeterli ama 11 yeterli değil. 11 de 2 saat gösteriyoruz. Bence daha fazla olmalı YGS ve LYS hazırlık için 11. sınıfların ders saati arttırılıp isteğe bağlı YGS veya geometri dersleri konulabilir. Ancak 12. Sınıflarda sözel sınıflarda 2 saat sayısal ve eşit ağırlık sınıflarında 6 saat bence bu normal bir şey.” demektedir.

Bazı öğretmenler ise ders saatinin genel olarak yeterli olduğunu fakat verim alınabilmesi için öğrencilerin ders dışı çalışmalarını arttırmaları gerektiğini belirtmiştir. Bu hususta Ö11 düşüncelerini:

“Genel itibariyle yeterli olabilir kanaatindeyim. Fakat öğrencinin ders dışı çalışmalarını daha titizlikle daha yoğun şekilde yürütmesi lazım. Şöyle de bir avantajı var hem ders öğretmeni hem de kurs öğretmeni aynı kişi olabildiği için ya da aynı ortamda olabildiği için her türlü istediği bilgiye ulaşma şansı var çocuklar istedikleri sürece.” şeklinde paylaşmıştır.

Bazı öğretmenler seçmeli derslerle matematik dersi sayısını arttırdıklarını ifade etmiştir. Örneğin Ö13: “Yeterli şöyle diyeyim: Seçmeli derslerle biraz daha ders saatini arttırıyoruz. O zaman daha fazla uygulama imkânı buluyoruz. O anlamda bizim matematik anlamında sıkıntı olmuyor.” demektedir.

Bir diğer görüş ise bu durumun okula göre değişiklik gösterdiğidir. Örneğin Ö14 bu hususta düşüncelerini:

“Bu okuldan okula değişir ama bizim okul için yeterli olduğunu söyleyebilirim. Bizim okul için 2 saat yeterli çünkü hafta içinde de görülüyor bol miktar. Hatta seçmeli dersler oluyor normalde 6 saat olan 8 saate çıkıyor hafta içinde. Aslında okulda fazla bile geliyor. Belki de bazıları için fazla bile.” şeklinde ifade etmiştir.

Görüşme formunda yer alan **“Öğrencilerin devamsızlık durumu hakkında ne söyleyebilirsiniz?”** sorusuna kurslarda görev alan matematik öğretmenlerinden gelen cevaplara bakıldığında okulların birçoğunda devamsızlık konusunda problem yaşandığı belirlenmiştir.

Tablo 10

Devamsızlık Problemine İlişkin Frekans Tablosu

	f
Devamsızlık probleminin olduğunu düşünüyorum	11
Devamsızlık probleminin olmadığını düşünüyorum	2
Ara sınıflarda devamsızlık probleminin olduğunu düşünüyorum	2

Bu bağlamda;

Ö3: “Öğrencilerimiz genelde ilk başlarda hevesli başlayıp dönem sonlarına doğru daha çok devamsızlık yapmaya yani bahar döneminde devamsızlık yapmaya başlıyor. Sınıfların

sayısı azalıyor ama 1. Dönem çoğunlukla öğrenciler devam ediyor. Özellikle sınavlardan önce ki haftalarda yoğun oluyor.” demektedir.

Kurslara katılımın en fazla olduğu zaman diliminin sınavlardan önceki hafta olduğu belirtilirken, özellikle 2. dönem kursa devam eden öğrenci sayısında büyük bir azalma olduğu ifade edilmiştir. Örneğin Ö6 düşüncelerini:

“İlk başta öğrenciler büyük bir hevesle başlıyorlar. İlk başlarda katılım oldukça iyi oluyor. Fakat gün geçtikçe öğrenci sayısı maalesef düşüyor. Devamsızlık baş gösteriyor. Bu nedenle sıkıntılar ortaya çıkıyor.” şeklinde paylaşmıştır.

12. Sınıf öğrencilerinde devamsızlık konusunda sıkıntı yaşanmadığı fakat ara sınıflarda devamsızlığın büyük problem olduğu gelen görüşler arasındadır. Örneğin bunu Ö11: “Devamsızlık genel olarak çok sıkı takip eden öğrenci ara sınıflarda pek yok. Bu şeyle ilgili tabi ara sınıflardaki öğrencinin üniversite sınavına hazırlanma ile ilgili düşüncelerinin yeterince olgunlaşmamasıyla ilgili olduğunu düşünüyorum. Fakat üniversiteye hazırlanan öğrenciler amacı olan öğrencilerin iyi takip yaptığını düşünüyorum.” şeklinde ifade etmiştir. Bu hususta Ö14 düşüncelerini:

“Son sınıflarda pek devamsızlık olmuyor ama ara sınıflarda çocuklar daha esnek bakıyorlar. Eğer ihtiyacı olmadığını düşünüyorsa konuyu anladığını düşünüyorsa gelmiyor. Gelmeyebiliyor. Veya o hafta planı başka bir derse çalışmak oluyor gelmeyeabiliyor. O konuda biraz daha esnek. Bunu da anlayışla da karşılanabiliyor. Çünkü bir hafta sonları var. Hafta içinde zaten 8 saat her gün buradalar. Çocuktan çocuğa değişiyor. Ama bazıları bu tercihte bulunabiliyor. İhtiyacı olduğunda geliyor, kursa ihtiyaç duymadığında gelmeyebiliyor.” şeklinde paylaşmaktadır.

Bazı öğretmenler ise devamsızlık durumunun öğrenci seviyesiyle ilişkili olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda;

Ö12: “Belli seviyedeki öğrencilerin katılımları devamlı oluyor. Ama belli seviyenin altındaki öğrencilerde matematikteki isteksizlik direkt matematik dersine ve bütün derslere sadece kurs derslerine değil okul derslerinde de isteksizliğe yol açtığından dolayı bazı seviyelerde güzel oluyor. Ve öğrencilerde iyiye aktif katılım gösteriyorlar. Ama öğrencilerin seviyesi biraz düşükse kursa da aynı oranda ilgisizlik gösteriyorlar. Yani bir derse okulda bir derste yaptığımız matematik dersi ile kursta yaptığımız matematik dersi

arasında çok fark yok. Okulda yaptığımız derste derse katılan öğrenci kimse o kursa da geliyor. Okulda yaptığımız derse katılmayan veya okulun tamamen dışında kalan öğrenci kursa da katılmıyor.” ve Ö13: “Fen Lisesi olduğu için devamsızlık olmuyor. Sağlık durumu dışında genelde buradalar. O anlamda sıkıntı olmuyor.” demektedir.

Öğrencilerin kurslara devamsızlık yapmalarının sebeplerine ilişkin frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 11

Devamsızlık Yapılmasının Sebeplerine İlişkin Frekans Tablosu

	f
Bedel ödenmemesi	5
Dershane gibi serbest olmaması	1
Öğrenci tembelliği	3
Veli ile iletişim kurulmaması	2
Devamsızlıkların işlenmemesi	4

Öğretmenlerin, öğrencilerin kurslara devamsızlık yapmalarının sebeplerine dair görüşlerinden bazıları şu şekildedir:

Ö1: “Bir kere çok ilgi göstermiyorlar dönem başında bir iki derste yakalanan o sinerji yakalanmıyor. Burayı tamamen angarya olarak görüyorlar. Hâlbuki ki işleniş açısından dershanelerden bir farkı yok. Yani bakınca çok güzel sistemli hiçbir konuyu atlamadan bol soru çözerek işlenmesine rağmen öğrenciler katılım göstermiyor bu öğrencinin tembelliğinden de kaynaklanıyor olabilir. Belli başlı yaptırımlardan da kaynaklanıyor olabilir aileden de kaynaklanıyor olabilir.”

Ö2: “Bunun birkaç tane nedeni var. Bir tanesi hafta içi sürekli okulda oldukları için okul ortamı onlara dershane kadar serbest bir ortam sağlamıyor. Yine ne olursa olsun yaşları itibarıyla 16, 17 yaşlarındaki çocuklar daha serbest olmak istiyorlar. Bir de şu var kişisel görüşüm; bedel ödemedikleri için değerini de bilmiyorlar. Ama dershaneye gittiklerinde öyle olmuyordu. Aileleri oraya bir bedel ödedikleri için ben buraya bir bedel ödedim dolayısıyla sende gitmelisin gibiydi. Ama şimdi devlet bu bedeli karşıladığı için onlar hiç bu işin farkında değiller.”

“Devamsızlık sorununun engellenebilmesi için neler yapılabilir?” sorusuna, görüşmeye katılan öğretmenlerden gelen cevaplara ilişkin frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 12

Devamsızlık Sorununun Çözümüne İlişkin Frekans Tablosu

	f
Devamsızlık sınırını aşan öğrencinin kaydının silinmesi	5
Ücretli olması	3
Hafta sonu farklı bir okulda kurs görülmesi	2
Veli ile iletişim kurulması	2
Derslerin eğlenceli hale getirilmesi	1
Kursların amacının net olarak anlatılması	1

Gelen görüşlerin genelinde kursların belli bir ücret karşılığında yapılmasının öğrencinin devamsızlık yapmasını engelleyebileceği öne sürülmüştür. Bu bağlamda;

Ö1: “İlk aklıma gelen kesinlikle kursların ücretli olması. Yani parayla cüzi bir miktar, herkesin aile durumuna göre belki ücret karşılığında olabilir.”

Ö4: “Şunu söyleyebilirim. Bir şey ücretsiz olunca onun kıymeti olmuyor sanırım. Bunu devlet bize veriyor bunu gelsek te veriyor gelmesek te veriyor şeklinde.” demektedir.

Devamsızlık probleminin önüne geçilebilmesi için veli ile sürekli iletişim halinde olmak öğretmenlerden gelen öneriler arasında yer almaktadır. Örneğin bunu Ö3: “Burada yapılabilecek en önemli şey velinin devamsızlık konusunda sürekli bilgilendirilmesi çünkü veli kursta olduğunu bildiği çocukları dışarda görebiliyoruz önemli olan veliyle iyi irtibat kurarak bunun önemini anlatarak devam etmenin ne kadar önemli olduğunu anlatarak çocuğunu kursa göndermesini sağlamak veya takip etmesini sağlamak.” şeklinde ifade etmektedir. Bu hususta Ö6 düşüncelerini:

“Velilerin bu konuda bilgilendirilmesi sağlanabilir. Belli bir devamsızlık sınırını aşan öğrencilerle tek tek görüşülebilir. Daha sonra ki aşamalarda bunun belli bir şeyi var prosedürü var öğrencinin artık kaydının silinmesi gibi bu yöntemler uygulanabilir.” şeklinde paylaşmaktadır.

Öğrencilerin kursu keyfi bir yer olarak görmesinin ve devamsızlık probleminin önüne geçilebilmesi için devamsızlığı belli bir sayının üzerinde olan öğrencilerin kaydının silinmesi gerektiği de öneriler arasındadır. Örneğin Ö1: “Kesinlikle belli bir devamsızlığı olan öğrencilerin mesela 2 hafta 3 hafta üst üste gelmediğinde kesinlikle iptal edilmesi lazım. Öğrencinin orayı keyfi bir şeyden ziyade zorunlu görmesi lazım. Diğer türlü de toplamda bir devamsızlığı olması lazım. Bir gel bir gelme olmaması lazım. Toplamda devamsızlığı olanları da direkt kurstan atıp bu yaptırımlarla da daha etkili olabilir diye düşünüyorum.” demektedir. Bu hususta Ö2 düşüncelerini:

“Bir insan bir şeyin değerini anlayabilmesi için önce onun bedelini ödemesi lazım. Bu şu demek değil tabi ki öğretmenler para istiyorlar öğrenciden demek değil. Bedelini ödemeli. Bir karşılığı olmalı. Ya da şöyle olmalı; maddi bir bedeli değil mesela okula nasıl devam etmediğinde atılabiliyorsa böyle bir kesin şeylerimizin olması lazım. Elindeki şeylerin değerinin farkında olacağı bir sistem geliştirmemiz lazım. Gelmiyorsa, ilgi göstermiyorsa çıkmalı buna da müsaade etmiyoruz hadi devam etsin e o zaman hem onu bekle hem onu yapma bu bana göre bu biraz çelişkili oluyor.” şeklinde ve Ö7 düşüncelerini:

“İdarenin işin üzerine fazla düşmesi lazım bir de işte yoklamaların çok iyi alınıp belirli bir ders gelmeyen öğrencilerin kurstan ilğinin kesilmesi gerekir yaptırım olmalı yani bence.” şeklinde ifade etmektedir.

Devamsızlığı belli bir sayının üzerinde olan öğrencilerin kaydının silinmesinin kurs yönetmeliğinde yer almasına rağmen okullarda bu yaptırımın uygulanmadığı belirtilmiştir. Örneğin bunu Ö4: “Aslında bunu yasal olarak müdür yardımcımızın bize söylediği 3 devamsızlıkta öğrencilerin atılacağı ama bu sanırım çok fazla uygulanmıyor çünkü 3 ü çoğu geçiyor zaten.” şeklinde ifade etmektedir.

Kurslardaki amacın ne olduğunun veli ve öğrenci tarafından net bir şekilde anlaşılmasının devamsızlık problemini azaltabileceği görüşler arasındadır. Bu bağlamda;

Ö11: “Devamsızlık problemi birinci olarak amacın net olarak öğrenci tarafından hatta veli tarafından anlaşılması gerekiyor özellikle ara sınıflarında sınava hazırlığı kendi dönemlerinde yapması gerektiğini, eksikliklerini tamam alamaya yönelik bir çalışma olduğuna inanmalı ve bunu istekle takip etmesi gerekiyor. Tabi velinin yardımı burada çok önemlidir öğrencinin takibi.” demektedir.

Farklı bir görüş olarak, öğrencilerin hafta içi ve hafta sonu aynı okulda eğitim görmesinin öğrenci de bıkkınlığa yol açtığı ileri sürülmüştür. Öğrencilerin hafta sonu, hafta içi gittiği okuldan farklı bir okulda kurs görmesinin devamsızlık problemini önleyebileceği belirtilmiştir. Bu hususta Ö1: “Bir de çocukların aynı okulunda, kendi okulunda, kendi sınıfında kursu alıyor olması öğrencileri bıkkınlığa sevk ediyor olabilir. Aynı dersane gibi farklı bir okulda yer değiştirerek hocalarla birlikte yer değiştirerek ilerlenebilir hoca aynı kalmak şartıyla. Okul içindeki, hafta içindeki hocayla hafta sonundaki hoca aynı kalmak şartıyla yapılabilir. Bina değişikliği bir avantaj olabilir.” söylemini kullanmıştır.

Görüşme formunda yer alan “**Kurstaki bir dersin öğrenme öğretme sürecini nasıl planlıyorsunuz?**” sorusuna kurslarda görev alan matematik öğretmenlerinden farklı cevaplar gelmiştir.

Tablo 13

Dersin Öğrenme Öğretme Sürecinin Planına İlişkin Frekans Tablosu

	f
Eksik öğrenmeleri tamamlayıcı çalışma	4
Hafta içi işlenen derslere takviye	3
Öğrenmede güçlük çekilen konular üzerine çalışma	1
Yıllık plana göre kazanımların takibi	3
Öğrenci seviyesine göre plan	1
Merkezi sınavlara yönelik çalışma	3

Genel olarak öğretmenler öğrenme öğretme sürecinde kısa konu anlatımı ve soru çözümü yaptıklarını belirtmişlerdir. Örneğin bunu Ö1: “Şimdi öncelikle süre kısıtlı olduğu için her şeyin böyle mantık çerçevesinde ispatlayalım çocuklara tek tek yaptıralım olayına giremiyoruz süre kısıtlı olduğu için öğrenciler de tüm konuları görmek istedikleri için kısa konu anlatımı bol soru çözümü şeklinde yapıyoruz en etkili yolun bu olduğunu düşünüyoruz.” şeklinde ifade etmektedir. Bu hususta Ö3: “Genel olarak okul programına bağlı program planlıyoruz. Okul programımızdaki işlediğimiz konuların kazanımların tekrarını yaparak veya yapacak şekilde sorular seçerek hafta sonu tekrarlarını veya konu anlatımı şeklinde yapıyoruz.” demektedir.

Bazı öğretmenler ise dönem başında zümre olarak planlama yaptıklarını ve kurs sürecince bu plana uygun hareket ettiklerini belirtmişlerdir. Bu hususta Ö5 düşüncelerini:

“Bizler öncesinde daha çok öğrenciyi neleri önemseydiğini gördüğümüz için ve uzun yıllardır bu işi yaptığımız için neyi nasıl yapacağımızı önceden bütün öğretmen arkadaşlar grup olarak yani zümre olarak bütün arkadaşlar bir araya geliyoruz. Şunu şuraya kadar vereceğiz şeklinde kendimiz planlıyoruz ona göre o konulara yönelik ya da o kazanımlara yönelik daha çok soru odaklı çalışıyoruz direkt sonuca müdahale ediyoruz.” şeklinde paylaşmıştır.

Bazı öğretmenler ise öncelikli olarak öğrencilerin eksikliklerini tespit edip buna göre planlama yaptıklarını belirtmişlerdir. Bu bağlamda;

Ö6: “İlk olarak şöyle yapıyorum. Öğrencilerin tabi ki konu eksikliklerini tespit ediyoruz. Onu nasıl tespit ediyoruz kursta da hani derse giren öğretmenler olduğu için kendi okulumuzda görev yapan öğretmenler derslerine girdikleri için az çok öğrencilerimizi tanıyoruz. Nerde ne eksiklikler var onları görüyoruz. Ne işlemişiz. Ya da ne kadar soru çözmüşüz nelere değinmemiz gerekiyor bunları az çok biliyoruz. Böyle olunca öğrencileri kendimiz tanıdığımız için bunu da planlamak çok da zor olmuyor açıkçası. O yüzden ilk başlarda konu eksiklikleri tamamlayıp tabi ki üst sınıflarda daha çok YGS çalışması yapılıyor. 11. Sınıflarda konu eksikliklerinin yanı sıra YGS çalışması da yapılabilir. Yani bu şekilde ilerliyoruz.” demektedir. Bu hususta A13 düşüncelerini:

“Şöyle diyeyim. Okulda gördüğü konular ilk öncelikle. Görmeden bir konuyu anlatmıyoruz. Gördükleri konularda çocuklar nerelerde takılmışlarsa öncelikle oralarda dönütünü alıyoruz mesela bir konunun bir parçasında diyorum ki bu konunun neresini anlamadınız diyorum. Kümlerse alt küme kavramını anlamadık. O alt kümeyi bir tekrar ediyoruz. Zaten hazır testler de var. Bir başkası birleşimle ilgili sıkıntı var birleşimi tekrar ediyoruz. Çocukların isteklerini aldıktan sonra bittikten sonra şimdi diyorum herkesin tamam istekleri yerine geldi şimdi tama testlerimizi çözmeye başlayalım. Çözemedikleri soruları olduğunda da bunları beraber tartışacağız şeklinde ders işleyişimiz oluyor.” şeklinde paylaşmıştır.

Bazı öğretmenler ise planlamada MEB in sitesindeki plana göre öğrenme öğretme sürecini yürüttüklerini belirtirken, ders içeriği olarak EBA içeriklerini kullandıklarını belirtmişlerdir. Örneğin Ö8: “Ben kursta genel olarak 12. Sınıf öğrencilerin dersine

giriyorum. YGS ye hazırlık matematik derslerine ve geometri derslerine giriyorum. Planı MEB in sitesindeki planı takip ederek oradaki programa göre planlıyorum. Genelde şöyle kaynaklarımız var ve MEB in sitesindeki kazanım derslerini dikkate alıyoruz. Konu anlatımı tabi bu da sınıfa göre değişiyor. Sayısal sınıfta ders anlatırken çok uzun bir şekilde konu anlatmama gerek kalmıyor onlara kısa bir konu özeti daha fazla soru tipi göstermeye çalışıyorum. Daha matematik seviyesi düşük sözel öğrencilere ise onlara konuyu daha pratik olarak daha basit düzeyde nasıl anlatabilirim ona göre planlıyorum. Sınıfına göre değişiyor.” demektedir. Bu hususta Ö9 düşüncelerini:

“Daha çok benim kursumda gelen öğrenciler kendi öğrencilerim olduğu için öncelikle derste konu anlatılıyor, soru çözülüyor. Ama daha fazla soru çözülmesi için kursa gelmelerini teşvik ediyorum. Kursta da daha çok EBA içeriğini kullanıyoruz. Daha çok soru çözülmesi için. Bu şekilde planlıyorum.” şeklinde ifade etmiştir.

Bazı öğretmenler ise öğrenme öğretme sürecini sınıf seviyesine göre planladığını belirtmiştir. Örneğin bunu Ö12: “Ben daha çok kursları okula yardımcı olarak gördüğüm için o hafta gösterilmiş dersleri bir özet olarak sunup zaten 2 saatte ancak özet anlatabiliriz. Arkasından da bunla alakalı farklı soruları nasıl çözebiliriz bunu anlatmak için uğraşıyoruz. Burada önem verdiğim şeyde 9 da 10 da 11. Sınıfta öğrenci seviyesine göre hareket etmek. Eğer öğrencilerin seviyeleri iyiye onlara daha farklı şeyler daha farklı sorular göstermek. Ama öğrenci seviyesi düşüğe onlara da temel şeyleri temel kazanımları göstermek amacıyla uğraşıyorum. Derslerimi planlarken de buna göre plan yapıyorum. Mesela gidip de ders anlatacağım zaman düşünüyorum ki ben iyi bir sınıfa gideceğim. İyi bir sınıfa gideceksem elimde iyi bir notum olmalı belki bir test gibi elimizde farklı özellikler bulunduran bir şeyler olmalı ve öğrencilere bunları vermeliyim. Ama yok seviyesi düşük olan bir öğrenci varsa o konuyu bile muhtemelen anlamamıştır. Konuyu anlamamış öğrenciye de öncelikle konuyu biraz daha geniş çaplı anlatıp sonra basit sorular çözüp ilerlemek lazım.” şeklinde ifade etmektedir.

Bazı öğretmenler ise bireysel olarak plan hazırlayıp bu plana uygun süreci yürüttüklerini belirtmiştir. Bu hususta Ö15: “Öncelikle yıllık plan yapıp yıllık planda belirlemiş olduğum kazanımları dikkate alarak günlük plan ve çalışma notları olarak dersin anlatımını kendim hazırlayıp ona göre sunum yapıyorum. Sunum yaparken de mümkün olduğu kadar akıllı tahta ve akıllı tahta uygulamaları kullanıyorum.” demektedir.

Buna ek olarak, sınırlı bir zamanda belirlenen konuyu yetiştirme zorunluluğunun öğretmenleri kısıtladığı dile getirilmiştir. Bu durumun, amacın öğretmek değil de belli bir süre aralığında belirlenen konuyu yetiştirme, bitirme çabasına sebep olduğu ileri sürülmüştür. Bu hususta Ö2: “Planımız şu işte. Dediğim gibi 12. sınıfsa belli bir planımız var zaten. Hani şu konuları şu aralıklarda bitirmemiz lazım bakın ne kadar kötü bir şey. Konuyu bitirmemiz lazım diye bir şey yok. Ha bu bir üniversite olursa tamam da konuyu bitirmemiz lazım diye bir şey olmamalı. O konuyu bitirmemiz lazım, öğretmemiz lazım diyemiyoruz. Dolayısıyla bitirmek lazım olunca orda ki dersle ilgili yaptığımız plan sadede onun üzerine oluyor. Ekstra kendimiz bir şeyler ekliyoruz belki ama planımız bu yani gerçekçi olursak olanımız bu mesele bitirmek, öğretmek falan değil.” söylemini kullanmıştır.

Görüşme formunda yer alan “**Ders işleniş sırasında sizin öncelikli hedefiniz ne oluyor?**” sorusuna kurslarda görev alan matematik öğretmenlerinden farklı cevaplar gelmiştir.

Tablo 14

Ders İşleniş Sırasında Öğretmenlerin Hedeflerine İlişkin Frekans Tablosu

	f
Matematiksel düşünmeyi geliştirme, farklı bakış açısı oluşturma	3
Eksik öğrenmeleri tamamlayıcı çalışmalar yapma	3
Her soru tipini göstermeye çalışma	3
Ezberden uzak eğitim sunma	1
Merkezi sınavlara yönelik çalışma	3
Konunun özünü sunma	1
Matematiği sevdirmek	1

Bazı öğretmenler öncelikli hedeflerinin bol soru çözmek ve 12. sınıfları merkezi sınavlara hazırlamak olduğunu belirtmiştir. Örneğin Ö1: “Öncelikli hedefim ara sınıflara girmiyorum ama ara sınıflara girseydim şöyle bir amacım olurdu hafta içi yaptığım dersin bol bol sorusunu çözmek olurdu çünkü öğrenciler gerçekten evde soru çözmekten çok çok aciz. Ders çalışmaktan yana çok eksikler o yüzden mümkün mertebe fazla soru çözsünler diye isterdim. 12. sınıflarda kesinlikle YGS LYS ye yönelik bundan hiç şaşmadan yol

alabileceğim bir harita olurdu. Yani amacım bu olurdu YGS LYS kazandırmak.” demektedir. Bu hususta Ö8 düşüncelerini:

“Şimdi genel olarak 12. Sınıfların dersine girdiğim için öncelikli hedefim sınavda karşılıklarına çıkabilecek her türlü soru tipini göstermek. Çocuklara sınavda çıkacak sorular konusunda rehberlik edebilmek. Ara sınıflarda ise mesela okulda da ara sınıf derslerine giriyoruz ne eksik kalıyor görebiliyoruz. Özellikle bu eksiklerin üzerine vurgu yapıyoruz ki çocuklar bu eksikliklerini kapatabilsin. Öğrencilerimiz çoğu kursa katılıyor ben girmiyorsam bir başka hoca mesela 11. Sınıflara okulda ben giriyorum ama hafta başka bir hoca giriyor ben onunla görüşerek diyorum ki bu noktanın üzerine vurgu yaparsan daha iyi olur. Bu şekilde irtibat halinde daha verimli hale getirmeye çalışıyoruz.” şeklinde paylaşmaktadır.

11. sınıf derslerine giren öğretmenler 11. sınıflar için merkezi sınav odaklı çalışma yaptıklarını dile getirmişlerdir. Örneğin bu konuda Ö12: Dedğim gibi öncelik okul dersi okulda gördüğümüz konular bu. Ama öğrenci seviyesi göre de değişir demiştim. Ama 11. Sınıflarda mesela ben YGS ve LYS yi de baz alarak ders yapmaya çalışıyorum. YGS de mesela 11. Sınıflarda hem hafta içine giriyorum hem hafta sonuna giriyorum. Hafta içi yeterince test ve işte soru soruyorum değişik dönütler alıyorum. Hafta sonu da YGS yapıp gelecek yıl ki girecekleri sınavda YGS’lerini daha iyi yapabilmek için 12. Sınıfta daha az uğraşmalarını sağlamak için YGS yapıyorum. İkisini beraber götürmeye çalışıyorum.” demektedir.

Bazı öğretmenler ise eksiklikleri belirleyip bu eksiklikleri tamamlamaya yönelik çalışmalar yaptıklarını dile getirmişlerdir. Örneğin bu konuda Ö13 düşüncelerini: “Çocuklara onların eksiksiz bir şekilde kavratılması. Hiçbir eksiği kalmasın. Tabi ne kadar eksiği kalmasa da çok farklı soru tarzları var. Çok fazla yani matematikte çok farklı sorular var. Tabi çocuğun hepsini kavraması mümkün değil. En azından asgarisini yapabilmesi gerektiği soruları kavratmaya çalışıyoruz.” şeklinde paylaşmaktadır.

Bazı öğretmenler ise genele hitap edebilmek için herkesin seviyesine uygun tarzda ders işleme çabası gösterdiğini ifade etmiştir. Örneğin bu hususta, Ö14: “Öncelikli hedefim özellikle hafta sonu kursa geldiğinde onları tatmin edebilmek. Yani onun karşılığını verebilmek. Çünkü hafta sonu evinden buraya gelmiş o yüzen bunun genelini düşünüp sıkılamaya iyi öğrenciye de hitap edebilecek kötü öğrenciye de hitap edebilecek

ortalamayı bulabilecek bir şekilde sorular hazırlamaya çalışıyorum çünkü çok kolay işlersem iyi öğrenciler sıkılıyor. Çok zor yaparsam kötü öğrenciler sıkılabiliyor. Hepsine hitap edebilecek şekilde ona göre planlamaya çalışıyorum.” demektedir.

Bazı öğretmenler ise kurslardaki öncelikli hedeflerinin öğrencilerde farklı bakış açısı geliştirerek matematiksel düşünmeyi ön plana çıkarmak olduğunu belirtmiştir. Bu hususta;

Ö3: “Öncelikli hedefimiz öğrencinin yani sorulara bakış açısı oluşturmak yani matematiği nasıl düşüneceğini kavratmaya çalışıyoruz. Bunun içinde genel olarak çocuklara çözdürmeye çalışıyoruz soruları. Çocuklar çözmeye çalıştıkça en azından nerde eksikliği var nereyi, daha farklı yapabilir diye düşünüyor bu şekilde de bir kazanım elde etmeye çalışıyor matematiği daha doğru düşünmeye çalışıyor.” demektedir. Bu bağlamda Ö4 düşüncelerini:

“Ders işleniş sırasında öncelikli hedefim bu sadece kurs için değil normal öğretmenlik sürecinde de öğrencileri ezberden uzak bir şekilde eğitmek ve öğretmek istiyorum daha çok neyin nerden geldiğini, öğrenmelerini sağlamaya çalışıyorum daha çok alt yapıya inmeye çalışıyorum.” şeklinde paylaşmaktadır.

Bazı öğretmenler ise öncelikli hedeflerinin matematiğin günlük yaşantıdaki önemini hissettirmek ve matematiği sevdirmek olduğunu belirtmiştir. Örneğin Ö7: “Öncelikli hedefim şudur önce çocuğa konunun özünü sunmak. Konuyu anlamadın mı bin tane soru çözsün de çocuk başaramaz anlayamaz. Konunun özünü ve günlük yaşantıda kullanıldığı yerleri çocuğa bir kaç cümleyle izah etmek. Matematiksiz bir yaşantının olmayacağını çocuklara söylemek.” demektedir. Bu konuda Ö9 düşüncelerini: “Öncelikle hedefim kesinlikle çocuklara matematiği sevdirmek. Çünkü sevdirmeden hiçbir şey olmuyor. En temel seviyede anlatmaya çalışıyorum onların seviyesi temelinde. Onları anladıktan sonra bir zor kademeye geçiyoruz. Bu şekilde planlıyorum.” şeklinde paylaşmaktadır.

Öğrencilere rehberlik yaparak öğrencilerin bilgiye kendilerinin ulaşmasını sağlamak öğretmenlerin hedefleri arasındadır. Örneğin Ö15: “Öncelikli hedefim aslında öğrencilerin soruların çözümlerini kendileri keşfetmelerini sağlamak. Aslında biz öğretmenler öğrenciye hazır bilgiyi aktarmak değil de yol gösterip rehberlik edip öğrencinin bilgiyi kendinin keşfetmesini sağlamak. Benim öncelikli hedefim bu.” demektedir.

Bazı öğretmenler ise öncelikli hedeflerinin öğrencilerin kurslardaki bu derslerden bir kazanım elde etmelerini sağlamak olduğunu belirtmiştir. Örneğin bunu Ö5: “Bu çocuk bu işten kazanım elde ediyor mu hafta sonu yaptığımız çalışmaların hafta içi dönüşleri nasıl oluyor. Çocukta bir canlılık var mı derse karşı veya diğer sınıfla kursta gelmeyenlere karşı veya bir sonraki sınavda aldığı notları kontrol ederek arkadaşlarıyla bir araya gelerek bizim okulda biz matematik zümresi olarak biz bunu çoğu kez paylaşımlarda bulunuyoruz bunu kontrol edebiliyoruz.” şeklinde ifade etmektedir. Bu hususta Ö11 düşüncelerini:

“Öncelikli hedef şudur bütün derslerde öğrencinin hazırbulunuşluk düzeyi ile yeni konunun birleştirilmesi. Hep temel amaç bu. Tabi bu hazırbulunuşluk düzeyi düşük olunca ister istemez geri dönüş yapıyor. Bu da hızda bir sıkıntı yaratabiliyor.” şeklinde paylaşmıştır.

Görüşme formunda yer alan **“Matematik dersi açısından bu kursların verimliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?”** sorusuna kurslarda görev alan matematik öğretmenlerinden farklı cevaplar gelmiştir.

Tablo 15

Verimliliğe İlişkin Frekans Tablosu

	f
Verimliliğin öğrenciye göre değiştiğini düşünüyorum	5
Verimli olduğunu düşünüyorum	4
Okul türüne göre değiştiğini düşünüyorum	3
Öğretmene göre değiştiğini düşünüyorum	1
Tam anlamıyla olmasa da verimli olduğunu düşünüyorum	1

Kurslardan verim alınmasının öğrencilerin isteğiyle ilişkili olduğu ifade edilmiştir. Örneğin bunu Ö3: “Verimlilik öğrenciye göre değişiyor yani çok öğrencimiz verimlilik alıyor bazı öğrencilerimiz aile zoruyla geldiği için sadece gelip gitme mesai, saati doldurma şeklinde yağıyor onun haricinde bizim için önemli olan öğrencinin isteği istekli öğrenci verim alıyor ama aile zoruyla gelen öğrencilerimiz aile isteğiyle gelen öğrencilerimizin çok verim aldığını düşünmüyorum.” şeklinde ifade etmektedir. Bu konuda Ö14 düşüncelerini:

“Burada çocuğun isteği önemli. İstekli olana verimli oluyor gerçekten. Ama işte motive etme konusunda istekli olma konusunda bu biraz da çocukların kendi şeyi amacı hedefi bütün bunlar etkili oluyor eğer hedefi çok yüksek olmayan bir öğrenci için aslında bakarsanız çok da kolay bir şey değil hafta içi o kadar gelip bir de hafta sonu sürekli sürekli ders. Normal şartlarda bakıldığında çok tuhaf geliyor yani. Çocuklarla devamlı ders devamlı ders normal bir şey değil. Ama hedefi olan öğrenci alacağını alıyor gelip onlar için fark etmiyor.” şeklinde paylaşmaktadır.

Bazı öğretmenler ise verim alınmasının okul türüne göre değiştiğini belirtmiştir. Örneğin Ö15: “Fen Lisesi gibi okullarda kursların son derece verimli olduğunu düşünüyorum. Ancak diğer okullar için aynı şeyi söyleyemem.” demektedir. Bu hususta Ö7: “Verimliliği bazı okullarda fen liseleri öğretmen liseleri yüksek puanlı liseler için şey ama kapasitesi düşük okullarda o kadar verimli olmuyor. Neden? Öğrencilerin çoğu kursa farklı amaçlarla geliyor. Evden annesinden kurtulmak için okulda kantinde oturup arkadaşlarıyla zaman geçirmek için o yüzden çok verimli olmuyor.” söylemini kullanmaktadır.

Bazı öğretmenler ise bu durumun sözel, sayısal, eşit-ağırlık sınıflarında farklılık gösterdiğini ifade etmiştir. Örneğin Ö12: “Biraz öğretmenine biraz öğrencisine göre değişir. Ben kendim için konuşsam. Sözel sınıflarda matematik derslerine girdiğim zaman oradan büyük bir verim alıyorum diyemem ama bir 11 a sınıfı 10 a sınıfına girdiğim zaman gayet güzel ders işliyoruz. İşlediğimiz derslerden sonra çözdüğümüz sorularda çok verimli oluyor. Bunlar verimli ama 12 sözellerde yaptığım derslerde çok büyük verim alamıyorum. Hatta verim alamadığım için kapatılmasını tercih ettim.” demektedir.

Verimliliğin, okula takviye anlamında yeterli olduğu fakat dershanenin yerini doldurma konusunda kursların bunu karşılayamadığı belirtilmiştir. Örneğin bunu Ö4: “Bu kursların verimliliği hakkında daha önce söylediğim gibi dershanenin yerini doldurma konusunda onu karşılayamadığını düşünüyorum ama onun dışında öğrenciler en azından 6 saate 2 saat daha takviye gibi düşünülüp onlara bir etüt gibi düşünüldüğünde verimin tamamen istenildiği gibi olmadığını ama hiç yoktan iyi olduğunu düşünüyorum.” şeklinde ifade etmektedir. Bu hususta Ö8 düşüncelerini:

“Matematik dersi açısından kurslar iyi oluyor şöyle öğrencilerin matematik derslerini pekiştirebilmeleri için soru çözmeye ihtiyacı var. Okulda soru çözme zamanımız daha kısıtlı oluyor. Kurslarda ise öğrenci konu ile daha önceden irtibat kurduğu için yani konuyu

daha önce gördüğü için soru kısmına daha çok fırsat buluyoruz. Daha fazla fırsat bulduğumuz için çocuğun öğrendiğini pekiştirmesi için daha faydalı olduğunu düşünüyorum. Yani matematikte de bir şekilde pekiştirmesi gerekiyor farklı soru tipi görmeli ki konuyu pekiştirsın yani okul kurslarını bu açıdan verimli buluyorum.” şeklinde paylaşmaktadır.

Devamsızlık probleminin, kurslardan verim alınmasını büyük ölçüde etkilediği öne sürülmüştür. Bu konuda Ö1: “Ya aslında öğrenciler bir gelip bir gelmemezlik yapınca verimli olmaz. Ama sürekli gelen öğrenciler için bir kere evde bunları tek başına öğrenmeleri mümkün değil bizim yardımımızla çok daha fazla öğreniyorlar çok daha etkili hale gelebiliyor. Ama burada tabi etkililikte hocanın verimli olmasında öğrencilerinde istek durumu çok önemli. İstemeyen bir sınıf 3 kişiyle 2 kişiyle ders anlatmak gerçekten çok güç olduğu zamanlar oluyor ama amacına bakıldığı zaman hocanın niyetine bakıldığı zaman çok verimli olması gereken bir kurs ama tabi burada öğrencinin payı burada çok önemli o yüzden verimlilik biraz öğrenciler yüzünden düşüyor olabilir normal de zaten direkt sınava yönelik çalışıyoruz yani kesinlikle onların faydasına olacak bir şey yani o yüzden öğrencilerde bitiyor diye düşünüyorum.” demektedir.

Hafta içi ve hafta sonu aynı öğretmenin derse girmesinin öğrenci üzerinde bıkkınlık oluşturduğu da gelen görüşler arasındadır. Örneğin Ö6: “Şöyle diyebiliriz. Yani kursların verimli olduğu yerlerde var verimsiz olduğu yerlerde var mesela hafta içinde ede bir öğrencinin dersine aynı öğretmen girebiliyor veya hafta sonunda da aynı öğretmen girebiliyor. Bu açıdan düşünersek yaklaşık 8 10 saat aynı öğretmeni görmek zorunda kalıyor öğrenci. Bu anlamada hani aynı ses tonu aynı anlatım yönü ile bir öğrenci için aynı öğretmenle ders işlemenin öğrenci açısından olumsuz olduğunu düşünüyorum.”

Görüşmeye katılan öğretmenler kursların verimliliğinin bazı durumlara bağlı olduğunu belirtmiştir:

- Kurslardan verim alınması öğrenci isteğiyle ilişkilidir.
- Kurslardan verim alınmasını devamsızlık problemi büyük ölçüde etkilemektedir.
- Kurslar okula takviye anlamında yeterli, fakat dershanenin yerini tutması anlamında yeterli değildir.
- Hafta içi ve hafta sonu aynı öğretmenin derse girmesi öğrencinin verim almasını olumsuz etkilemektedir.

Görüşme formunda yer alan **“Kurslardaki matematik derslerinin işleyişini düşündüğünüzde sizce bu kurslardaki matematik dersleri öğrencilerin beklentilerini karşılıyor mu?”** sorusuna kurslarda görev alan matematik öğretmenlerinden farklı görüşler gelmiştir.

Tablo 16

Beklentinin Karşılanmasına İlişkin Frekans Tablosu

	f
Öğrencinin beklentisine göre değiştiğini düşünüyorum	7
Beklentinin karşılandığını düşünüyorum	4
Öğrencilerin beklentisinin olduğunu düşünmüyorum	2
Öğretmene göre değiştiğini düşünüyorum	1
Beklentinin karşılanmadığını düşünüyorum	1

Kurslardaki ders saatinin yetersiz olduğu belirtilerek bu yüzden beklentinin tam olarak karşılanmadığı ifade edilmiştir. Bu konuda Ö1 düşüncesini: “Yani kesinlikle karşılıyor yüzde yüz diyemem. Şöyle bir durum var: 6 saat ders işliyorsunuz 2 si geometri 9 ve 10. Sınıftaki 2 senenin toplamını bu j6 saatte ve arada belli başlı günlerde olmadığını varsayarsak sınav olduğu zamanlardan bahsediyorum. Bununla birlikte yani 6 saate 2 seneyi sığdırmak çok zor oluyor. Haliyle her şeyi yüzde yüz veremiyorsunuz. O yüzden yüzde yüz olduğunu da düşünmüyorum. Ders saati fazla olsa bu daha yukarıya çekilebilir. Öğrencilerin daha çok birebir yapıp yapmadıkları gözlenebilir ve bu haliyle bu kadar az ders saatiyle yüzde yüz etkili olduğunu düşünmüyorum.” şeklinde dile getirmiştir.

Farklı bir görüş olarak, kurslarda, okul derslerinden daha farklı, daha samimi bir ortamda ders işlendiğinden öğrencilerin öğretmeni ve dolayısıyla da dersi daha çok sevdiği ve böylece öğrencilerin beklentilerinin karşılandığı belirtilmiştir. Örneğin A5: “Tabi kesinlikle karşılıyor. Matematik dersini sevdirmeye konusunda belki de en çok bu yeni jenerasyonda bir de işin içinde duygusallık var çocuklar çok duygusal çocuk matematik öğretmeni sevmiyorsa dersi de sevmiyor yani artık ders içeriğinden şu konu bu konu değil biz önce kendimizi anlatmaya çalışıyoruz hafta içerisinde biraz daha soyutuz yani böyle klasik matematik öğretmeni ama hafta sonu daha yakınlaşıyorsun daha samimi oluyoruz o öğrenci hafta içerisindeki öğretmenle hafta sonundaki öğretmeni fark ediyor

yani aslında diyor ki öğretmen hafta sonundaki öğretmen daha sıcak ilişkiler kuruyoruz yani bunu söyleyebilirim.” demiştir.

Beklentinin karşılanmasının öğrenciye göre değiştiği, burada öğrencinin ne beklediğinin, beklentisinin karşılanıp karşılanmadığının belirlenmesinde önemli rol oynadığı belirtilmiştir. Örneğin bunu Ö2: “Öğrencinin beklentisini şöyle sorgulamak lazım. Neye göre beklenti. Öğrenci ne bekliyor mesela var olan sosyal ortam mı yoksa üniversite sınavına girişte ona yüklenecek bilgi mi? Evet yüklenecek bilgi yükleniyor ama ortam olarak dedik ya dışarda bulunduğu ortamı burada bulamıyor ama ders anlamında demiyorum öğrenci ne beklemeli ben konusal olarak eksiklerimi tamamlamalıyım falan bence yeterli.” şeklinde ifade etmektedir. Bu hususta Ö3 düşüncelerini:

“Tam olarak karşılıyor mu yani bu çelişki. Yine bu öğrenciye göre değişiyor. Öğrencimizin beklentisi bütün soruların çözümünü öğretmenin göstermesi yolunda ama bu da ortaokuldan gelen bir şey ortaokulda soru kalıpları az olduğu için bütün soru kalıplarını öğretmenler kurslarda ve derslerde gösteriyor liseye geldiği zaman matematiksel düşünmeyi değil soru kalıbının nasıl olduğunu ezberlemeyi düşünüyor o yüzden bizden bütün soruların çözümünü bekliyorlar o noktada biraz hayal kırıklığına uğruyorlar ama bu ilerleyen sınıflarda lise 1 den sonraki sınıflarda lise 2 de lise 3 de daha farklı oluyor sınıflar ilerledikçe çocuklar daha çok matematiğin nasıl düşünülmesi gerektiğini lisede kavlıyor kavradığı içinde lise son lise 3 de beklentilerini daha çok karşılıyor diyelim lise 1 ler de ise daha az ortaokulla kıyasladıkları için kurs programının yeterli olmadığını düşünüyor olabilirler.” şeklinde paylaşmaktadır.

Bazı öğretmenler ise hedefi yüksek olan öğrencilerin beklentilerinin karşılandığını dile getirmiştir. Örneğin Ö14: “Hepsinin değil yine. Daha çok bu daha çok şey öğrenciyi karşılıyor. Hedefi yüksek olup biraz daha fazla soru göreyim veya o öğrencileri karşılıyor ama hepsini karşılıyor diyemeyebilirim. Anlamadığı konuyu kavramak için pek karşılamıyor çünkü biz daha çok soru çözüyoruz. Yeni baştan konu anlatmak bir homojen durum yok eziyet oluyor bilenlere. Bir kişi için tekrar aynı şeyleri basitten alıp karmaşığa doğru anlatmak bu sefer öbürlere haksızlık oluyor. Dolayısıyla iyi öğrenci karşılıyor geliyor sorusunu soruyor en azından. Veya biraz da soruyla muhatap oluyor ama pek derste anlamamış öğrenci seviye olarak düşük olup derste anlamamış öğrenci için pek olmuyor belki seviye sınıfları yapılırsa belki öyle olabilir.” demektedir.

Bazı öğretmenler ise öncelikle öğrencilerin beklentilerinin ne olduğunu sorduklarını ve ona yönelik hareket ettiklerini belirtmişlerdir. Örneğin Ö8: “Öğrencilerle de bu konuyu konuşuyoruz ne beklediklerini konuşuyoruz. 12. Sınıf sayısal sınıfa girdiğimde öğrenciler çok fazla soru tipi görmeyi bekliyor. Biz öğrencilerle çok fazla irtibat halinde olduğumuz için bu beklentilerine yönelik hareket ediyoruz. Mesela sözel sınıfta öğrencinin beklentisi matematiği ful çekmek değil beklentisi temel işlem becerilerini kazanıp seçeceği bölümde ona yetebilecek kadar matematik öğrenmek onun beklentisini o yönde karşılamaya çalışıyoruz. Ama tabi ki burada memnuniyetsizliklerde oluyor mesela 11. Sınıflarda bizim okulumuz çok yüksek seviyede bir okul olmadığı için 11. sınıfları şimdiden YGS takviyesi yapmaya çalışıyoruz. Ama burada da şöyle bir sıkıntımız oluyor daha başarılı öğrenci grubumuz diyor ki biz LYS matematik istiyoruz bu senenin konularını görmek istiyoruz. Bu konuda bunları öğrencilerle görüşerek idare ile görüşerek halletmeye çalışıyoruz. Kişi hem öğrencilerin beklentisini karşılandın hem bizim onlardan beklediğimiz seneye YGS LYS sınavında daha başarılı olma beklentisi karşılansın.” demektedir. Bu hususta Ö12 düşüncelerini:

“Bazı seviyelerde öğrencilerin görüşlerini alarak devam ediyorum. Mesela 11. Sınıflarda YGS yapmak için öğrencilerle konuştum fikirlerini aldım kendi seviyenizin dersini mi almak istersiniz YGS için hazırlık istersiniz diye. Sonuçta iki yıl geçtiği için YGS konularını unutmuş olmaları muhtemel bir şeye. YGS konuları genellikle 9. Sınıflardan soruluyor. Bunları anlatmamın öneminin büyük olduğunu bildikleri içinde YGS’yi tercih ediyorlar ve ettiler. Biz de YGS anlatıyoruz mesela. Öğrencilerin de ihtiyaçlarını biraz da kendileri görmeleri bu açıdan önemli.” şeklinde paylaşmaktadır.

Okula göre, öğretmene göre değiştiği de gelen görüşler arasındadır. Bu konuda Ö15: “Fen lisesi gibi okullarda bana göre karşılıyordur ama diğer okullarda ise daha önce belirtmiş olduğum gibi onu benimsemiyorum öyle olduğunu düşünmüyorum. Çünkü öğrenci farklı bir ortam arıyor diğer okullarda. Okuldan farklı bir eğitim öğretim kurumuna gitmek kendini orda daha rahat hissediyor diye düşünüyorum bundan dolayı o beklentisini pek karşılamıyor diğer okullar. Fakat bizim okullarda öğrencilerin öyle beklentisi yok farklılık aramıyor bundan dolayı bizim okullarda kurslar beklentisini karşılıyor diye düşünüyorum.” demektedir. Bu hususta Ö13 düşüncelerini:

“Öğretmene bağlı. Öğretmen eğer öğrencilerin isteğine göre hareket ederse beklentiler karşılanır. Ama eğer ben kursa girdim ben çocuklar size şu an bu konuyu anlatacağım

anlamışsınız ya da anlamamışsınız ona bakmıyorum sizin istekleriniz ön planda değilse tabi ki orada verimlilik olmayacak. Sadece belki de çocuk bildiği konuyu tekrar etmiş olacak ama kursta amaç eksikliklerin giderilmesiye çocuklara senin nerde eksikğin var onları tekrar edelim dememiz lazım.” şeklinde paylaşmaktadır.

Görüşmeye katılan matematik öğretmenlerinden bazıları öğrencilerin beklentilerinin karşılandığını belirtirken, bazıları öğrencilerin beklentilerinin karşılanmadığını, ders saatinin bunun için yeterli olmadığını ifade etmiştir. Öğretmenlerden bazıları ise beklentinin karşılanıp karşılanmama durumunun öğrencinin beklentisine bağlı olduğunu belirtmiştir.

Görüşme formunda yer alan **“Kursların işleyişini matematik dersi açısından düşünürseniz sizce kurslar açılma amaçlarına uygun hizmet veriyor mu?”** sorusuna kurslarda görev alan matematik öğretmenlerinden farklı görüşler gelmiştir.

Tablo 17

Amacına Uygunluğuna İlişkin Frekans Tablosu

	f
Amacına uygun olduğunu düşünüyorum	8
Öğretmene göre değiştiğini düşünüyorum	4
Amacına uygun olmadığını düşünüyorum	2
Amaç sınava hazırlıksa amaca uygun olduğunu düşünüyorum	1

Görüşmeye katılan matematik öğretmenleri kursların amacına uygun hizmet verip vermemesinin bazı durumlarla ilişki olduğunu belirtmiştir. Örneğin bazı öğretmenler kursların açılma amacına uygun hizmet verip vermediğinin okullara göre değiştiğini belirtmiştir. Örneğin Ö3: “Çoğunlukla açılma amaçlarına hizmet veriyor ama bazı durumlar duyuyoruz kendi okulumuzda yok ama sadece kurs açıp ek ders ücreti almak için kurs açan arkadaşlarımızın olduğunu, bu işi sadece para almak için yapan arkadaşlarımızın olduğunu duyuyoruz. Ama bunlar çok az bir grup. Çoğunlukla ihtiyaca göre yapılıyor. Hatta ihtiyaç olmasına rağmen bunu açmak istemeyen, ücretinden dolayı açmak istemeyen arkadaşlarımız da oluyor. Ücretleri düşük olduğu için hafta sonunu bağlamak istemediği

için açmak istemeyen arkadaşlarımız da oluyor. Dediğim gibi bu hedefin dışına çıkan arkadaşlarımız çok az.” demektedir. Bu konuda Ö5 düşüncelerini:

“Ben şunu söyleyebilirim ben eğitimin gerçek anlamda öğrenciyi ilkokuldan başlayıp üniversiteye taşıyacak bölümde devletin her yıl öğrencileri denek gibi kullanmasından dolayı burada bir sıkıntı olması gerektiğini düşünüyorum. Bizler hani kendi okulumuz için kafamızda bu olduğu için buradaki öğrencileri bir şekilde bir yere taşıma çabası içindeyiz. Ama genel anlamda hizmet veriyor mu oluyor mu kesinlikle değil. Ama biz burada kendi öğrencimiz açısından düşündüğümüz için kendi okulum için söyleyebilirim. Biz burada gerçekten sonuç odaklı hareket ediyoruz ama dışarıyı için bunu söyleyemem.” şeklinde ifade etmektedir.

Bazı öğretmenlerin kurslara gereken özeni göstermediği bu yüzden de sürecin verimli geçmediği görüşler arasındadır. Örneğin bu hususta Ö9: “Kısmen diyebilirim. Çünkü ben çevremde bazı öğretmenlerden gördüğüm kadarıyla çocuklara test dağıtılıp sınıftan çıkılıyor. Yani çocuklara istendiği seviyede eğitim verilemediğin görüyorum. Bu yüzden önce öğretmenlerden başlayarak sürecin daha verimli bir şekilde planlanması gerektiğini düşünüyorum.” demektedir.

Bazı öğretmenler ise amaca göre bu durumun farklılık gösterdiğini dile getirmiştir. Örneğin Ö2: “Açılma amacı yetiştirme kursu bana göre değil bana göre değil biz burada sınav odaklı kurs oluyor benim anladığım şey bu. Sınav odaklı ise evet herkes elinden geleni yapmaya çalışıyor sınava hazırlamaya çalışıyor. Bir şey öğretmeye değil sınavı öğretmeye çalışıyor bu anlamda evet ama matematik öğretme anlamında bence eksiklikler var. Zaten belki de yetiştirme kurslarının böyle bir misyonu olmayabilir. Eğer böyle bir misyonu yoksa tam doğru gidiyoruz ama eğer böyle bir misyonu varsa o zaman eksik gidiyoruz.” demektedir. Bu hususta Ö8 düşüncelerini:

“Bence veriyor şu anlamda veriyor bu kurslar okula takviye ve üniversite sınavına hazırlık olarak açılan kurslar biz de buna yönelik çalışmalar yapıyoruz. 9. Sınıflar a gördüğü konularla ilgili kısa bir tekrar soru çözümü 10. Sınıflara aynı 11. Sınıflara da aynı şekilde. 12. Sınıflara da sınava yönelik hazırladığımız için amaçlarına hitap ettiğini düşünüyorum.” şeklinde paylaşmaktadır.

Bu durumun öğrenciye, öğretmene ve veliye bağlı olduğu da gelen görüşler arasındadır. Bu hususta Ö11: “Teorik olarak yürüyor, sistem işliyor. Önemli olan bu hizmeti alan kişinin

bu hizmete karşı tutumu belirliyor amaca tam ulaşp ulaşmadığını. Yani okul olarak yapılması gereken yapıyor kanaatindeyim. Fakat bu hizmeti alan öğrencilerin, velilerin bu hizmetten ne oranda yararlanmak istedikleri o belirleyici oluyor.” demektedir.

Bu durumun öğretmene ve öğrenciye bağlı olduğunu belirten Ö12 düşüncelerini:

“Biraz öğretmenine, biraz öğrencisine göre değişir. Ben kendim için konuşsam; sözel sınıflarda matematik derslerine girdiğim zaman oradan büyük bir verim alıyorum diyemem ama bir 11 a sınıfı 10 a sınıfına girdiğim zaman gayet güzel ders işliyoruz. İşlediğimiz derslerden sonra çözdüğümüz sorularda çok verimli oluyor. Bunlar verimli ama 12 sözellerde yaptığım derslerde çok büyük verim alamıyorum. Hatta verim alamadığım için kapatılmasını tercih ettim.” şeklinde paylaşmaktadır. Bu bağlamda Ö13:

“Yani şöyle diyeyim o kısmı da tamamen öğretmene bağlı. Açılış hizmeti ne için açılmıştı bu kurslar çocukların eksik olduğu yerlerin tamamlanması içindi. Bizim çocukların zaten çok fazla eksiği yok. Bizim çocuklarımız daha üst katmana nasıl geçeriz. Daha fazla soru nasıl çözeriz daha farklı soruyla nasıl karşılaşırız diye kurslara talepleri var. Yoksa konuyu anlamadık diye gelmiyorlar. Yani farklı okullarda farklı uygulamalar oluyor. Yani şimdi diyelim ki fen lisesinde yeni bir şeyler öğretmek için gelirken Anadolu Lisesi veya 300 350 puanlı öğrenci bu konuyu kavrayamamıştır yeni örneklerle bunu kavramak için geliyordur. Yani her okulun farklı öğrenme düzeyleri var. O yüzden tabi beklentiler de farklı olacak o zaman okullarda.” demektedir.

Öğrencilerin kursları amaçları dışında kullanmasının, kursların amacına uygun hizmet vermesini etkileyen bir durum olduğu belirtilmiştir. Örneğin bunu Ö6: “Matematik dersi açısından düşünecek olursak gerçekten de ders açısından amacına uygun şekilde açıldığını düşünüyorum amacına uygun hizmet ediyor fakat öğrenciler amcaları dışında da bu kursları kullanabiliyorlar. Evden kursa gidiyorum diye çıkıp farklı yerlere gidenler oluyor ya da okulda bulunmasına rağmen derslere girmiyor bu açıdan da kurslar amacına hizmet etmiyor.” şeklinde ifade etmektedir.

Öğretmenlerin dersleri MEB formatına uygun işlememesinin verimliliği olumsuz etkilediği dile getirilmiştir. Bu bağlamda Ö7: “Kurslar aslında MEB in belirlediği formata göre hizmet veriyor diyebiliriz ama okullarda uygulanışı tamamen farklı olduğu için genelde hocalarımız test çözüyor öğrenciyi daha çok ezberciliğe kalıp kalıp soru ezberleniyor.

Onun için o kadar düşünen yaratıcı gençler yetiştirme şeyi yaşıyoruz. Sıkıntısı MEB in formatına uygun yapılırsa daha iyi olur.” demektedir.

Bir diğer görüş ise açılma amacının dershanelerin yerini doldurmak olduğu ve bu anlamda kursların dershanelerin yeri dolduramadığıdır. Örneğin bu konuda Ö4 düşüncelerini: “Açılma amacına hizmet etmiyor. Çünkü açılma amacı dershanelerin yerini doldurmak onu karşılamıyor.” şeklinde paylaşmaktadır. Bu bağlamda Ö14: “Yani açılma amacı çocukların dershaneye olan talebini azaltması onu okulda pekiştirebileceğini düşündüğümüz zaman dediğim gibi şey kısmını vermiyor birebir ilgilenme belki bu seviyesi kötü olan dersi anlamamış kaçırmış öğrenciye şeyi vermiyor. Daha çok dersi dinleyen zaten belli bir potansiyeli olan öğrenciye daha iyi karşılık veriyor. Çünkü seviye sınıfı yok homojenlik yok o açıdan belki eğer istenen şeyse çocuğun hafta içi kaçırdıklarını telafi etmekse buna çok büyük ölçüde cevap veriyor diyemem açıkçası. Daha çok çalışmış olan ama soru eksikliği olan öğrenciye cevap veriyor diyebilirim.” demektedir.

Görüşme formunda yer alan **“Size böyle bir yetki verilseydi kursların işleyişinde nasıl bir düzenleme yapardınız?”** sorusuna kurslarda görev alan matematik öğretmenlerinden farklı öneriler gelmiştir.

Görüşmeye katılan öğretmenlerin çoğu devamsızlık probleminin çözülebilmesi için öğrencilerin cüzi bir miktar ödemesi gerektiğinin bu sorunun önüne geçebileceğini belirterek yapacakları ilk düzenlemenin kursların ücretli hale getirilmesi olduğunu belirtmiştir. Örneğin bunu Ö1: “Yani kesinlikle kişiye özel cüzi bir miktar para ödemelerini sağladım. Çünkü öğrenciler dediğim gibi bedava olan bir yere herhangi bir para ödemedikleri yere gelmiyorlar. Ama dünyanın parasını döndükleri özel derse gidiyorlar. Kesinlikle çok cüzi bir miktar bu dediğim. Öyle bir para koyardım.” şeklinde ifade etmektedir. Bu hususta Ö3 düşüncelerini:

“Kursların işleyişinde devletin ücret ödemesinden velilerin ücret ödemesini isterdim çünkü hiçbir zaman ücret ödenmeyen bir şeyin kıymeti olmuyor. Bir insan kendi malına kıymet verirken hediye gelen mala daha az değer veriyor. Bu devletin bir hediyesi öğrenciye ama öğrenci bunun kıymetini bilmiyor. Ücret ödediği zaman kendisi belli bir miktar para verdiği zaman hem veli hem öğrenci daha farklı daha verim almak için daha gayretli. Sonuç olarak parasını verdim şu soruyu da sorayım bu soruyu da sorayım veli niye çocuğum okula gitmesi parasını veriyorum sen niye okula gitmiyorsun takip olayı da

daha şey yapıyor şu anda bedava olduğu için bedava etin yahnisi de bu kadar oluyor.” şeklinde paylaşmaktadır.

Velinin de sürece dahil edilmesi gerektiğini belirten Ö5: “Ben açık söyleyeyim bir kere kursta görev alacak arkadaşları maddi anlamda öğrencinin de daha doğrusu velinin de desteklemesi taraftarayım. Yani okul ne kadar veriyor öğretmene 2 ek ders saati. Veli de 2 ders saati vermesi lazım. Yüzde elli devlet veriyorsa yüzde elli de velinin vermesi lazım. O zaman kontrol her taraftan iyi olur. Bir taraftan devlet kontrol ederken bir taraftan da veli kontrol eder. Yani bu iki ayaklı bir olay. Eğer ayağın bir tanesi yoksa istenildiği zaman öğrenci cayabiliyor. Bakıyorsunuz öğrenci sıkışıyor sınıf kaç kişilik 25 kişilik. Hafta sonu sınıfa bir gidiyorsun bakıyorsun ki sınıf 40 kişiye çıkmış. Bunun kontrolü yok. Kapıyı da tutamıyorsun sınıflardan sıraları getiriyorsun 40 kişiye anlatıyorsun. 2 hafta 3 hafta anlatıyorsun. Sonra sınav oluyorsun sınıfta 10 kişi var. O zaman da sen vicdanen rahatsızsın. Yani 10 un altına düştüğü zaman hepimiz evimize ekmek getiriyoruz diyorum mevcut 10 un altındaysa bana oradan gelecek paranın bir yararı yok ki. Bu biraz da vicdanla alakalı bir şey.” demektedir. Bu konuda Ö6 düşüncelerini:

“Zaten kursların ücretsiz olması öğrenci de rahatlık istediği zaman gelip istediği zaman gelmem anlayışı var. Bunların en azında cüzi bir miktarda ücret karşılığı verilmesi taraftarıyım çok da bütçelerini sarsmayacak şekilde. Çünkü ne de olsa ücretsiz ne de olsa isteğim zaman gelirim istediğim zaman gelmem anlayışı var. Bu nedenle de öğrencilere de bir yaptırım uygulayamıyorsun not açısından puan açısından. Öyle olunca da maalesef sonuçları olumsuz oluyor yani aslında dediğim gibi en azından az bir ücret karşılığında kurslar olursa daha iyi olacağını düşünüyorum.” şeklinde paylaşmaktadır.

Bir diğer görüş ise devamsızlığı belli bir sayının üzerinde olan öğrencilerin kursla ilişkisinin kesilmesidir. Örneğin bunu Ö1: “Bir de kesinlikle devamsızlık noktasında da sürekli devamsızlık yapan öğrencinin de kurstan atılmasını sağladım. Çünkü 1 sene 2 sene bunu yaptığımızda 3. 4. sene bu olayların azaldığını kursa kayıt yaptıranların buna illa da devam etmesi gerektiğini anlayacağız. Bir de şöyle durumlarda olabiliyor koca kış sadece 4 kişi 5 kişi geliyor diye bir sınıftan tüm okulun kaloriferleri yanıyor, müdür yardımcısı geliyor, müdür geliyor öğretmenler geliyor. Burada gerçekten israf olduğunu düşünüyorum. O yüzden gelmedikleri zaman böyle bir yaptırım yapıp kapatılmaya gidilebilir, bu olabilir. Bu öğrencinin peş peşe devamsızlık yaptığında atılmasıyla sağlanabilir.” şeklinde ifade etmektedir. Bu bağlamda Ö7 düşüncelerini:

“Kurs müdürü, müdür yardımcısı görevlendirirdim. Denetleme işini onlara verirdim daha sıkı sınıflara girip kontrol falan devamsızlıklara çok dikkat ederdim. Velilere sürekli iletişim haline girerdim. Çünkü öğrenci geliyor kantine oturuyor velisinin haberi olmuyor. Velisi çocuğun derste olduğunu düşünüyor. O yüzden velilerle iletişim halinde olurum. Ve belli devamsızlık yapan öğrenciyi kursta atardım ki diğer öğrencilere de etki yaratsın. İçerik olarak alt sınıflar için hafta içine yayardım. Çocukları testten daha çok uzak tutmak lazım uzun aşmalı sorularla uğraştırmak düşünce yeteneğini geliştirmek için.” şeklinde paylaşmaktadır.

Öğrencileri seviye gruplarına ayırmak, gelen görüşler arasındadır. Bu hususta Ö2: “Belki içeriğinde bir takım düzenlemeler yapılabilirdi. Öğrenciyi algısına göre farklı sınıflarda alt seviyede olanları alıp onları kendi arasında alıp yukarı çıkarmak. Mesela biz bunu yapamıyoruz. Dershaneler bunu yapıyor, biz yapamıyoruz. Hani aynı seviyedeki çocukları bir arada tutup onları oradan yukarı çıkarmak öyle bir şey yapılabilirdi şu anda bunu yapamıyoruz.” demektedir.

Öğrencilerin hafta sonu, hafta içi bulundukları okuldan başka bir okulda kurs görmesi gelen görüşler arasındadır. Örneğin bunu Ö1: “Ek olarak da kesinlikle farklı bir kurumda yapardım yani bir aynı öğrenme ortamında değil kendi sınıfında değil de farklı bir yerde aynı öğretmenlerle yardım bu biraz daha ilgi çekici hale getirebilirdi.” şeklinde paylaşmaktadır.

Bazı öğretmenler ise kursların alt yapısının zayıf olduğunu, ilk yapılması gereken düzenlemenin alt yapıyı hazırlamak olduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda Ö4: “Çok ayrıntılı düşünmek lazım şu an buna verdiğim cevap tam bir cevap olmayacak öncelikle bizim zaten eksik olan şeyin bu olduğunu düşünüyorum MEB in düşünmeden acele kararlar alarak yasalar çıkarılıyor önce alt yapısını oluşturulması gerektiğini düşünüyorum. Örneğin kurs verecek öğretmenin bir kurs formatında yetişmesi. Yani bir dershane öğretmenin yetişme tarzıyla bizim yetişme tarzımız aynı değil kesinlikle. Ama biz okul da eğitim fakültelerinde yetişmiş bireyler olarak yani farklı şekilde anlatmamız isteniyor dersleri. Ama kurs mantığı öyle bir mantık değil. Hızlı karar verip acele kararlar verebilmeyi gerektiren bir ortam. Bence öncelikle alt yapıyı hazırlardım.” demektedir.

Bazı okullarda kursların hafta içi 8 saatlik ders programının ardından yapılmasının öğrencilerin kurslardan verim almasını olumsuz etkilediği ve bu nedenle kursların sadece hafta sonu yapılması gerektiği belirtilmiştir. Örneğin bunu A8: “Şimdi mesela bizim okulumuzda 12. Sınıfların kursları hafta sonu. 12. Sınıflarda bir sorun yaşamıyoruz ama ben genel olarak baktığımda büyükşehirde bazı tanıdıklarımla konuştuklarımda onların kursları hafta sonu açılmadığını hafta içi dersten sonra olduklarını söylüyorlar. Ama hafta içi öğrenci zaten 8 saat derse girdikten sonra bu kurstan verim alması çok da faydalı olmuyor. Bu kursların tamamen hafta sonuna kaydırılması gerektiğini düşünüyorum. Dersten sonrasının verimli olmadığını düşünüyorum.” şeklinde ifade etmektedir. Bu hususta Ö9 düşüncelerini:

“... ve şu da var çocuklar genelde hafta içi gelmek istemiyorlar. Sınıf sıkıntısı oluyor hafta sonu. Bence kesinlikle hafta sonu kurslarının verimli olmadığını düşünüyorum. Zaten 8 saat dersten sonra çocukların beyninin daha fazla bilgiyi alamayacağını düşünüyorum. Bütün sınıf seviyelerinin hafta sonu kurslarının yapılması gerektiğini düşünüyorum.” şeklinde paylaşmaktadır.

12. sınıflara hafta sonu ders, hafta içi etüt yapılması ve MEB’in sitesinde yayınlanan deneme sınavlarının sayısının artırılması da gelen görüşler arasındadır. Bu hususta Ö8: “Planlama yaparken şu şekilde özellikle 12. Sınıf öğrencileri için. Dedik 12. Sınıf öğrencilerinin çok fazla soru çözmesi gerekiyor. Soruya hitap etmesi gerekiyor o yüzden biraz dersane mantığıyla düşünersek hafta içi onlara bir etütlerin olmasını sağladım yani hafta sonu ders hafta içi etüt. Yani tamamen dersane işleyişi içerisinde olmasını bunun düzenlenmesini yapardım. Bir ikincisi mesela MEB in sitesinde 2 tane deneme vardı bir birinci dönem bir ikinci dönem. Bu deneme sayısının az olduğunu düşünüyorum. MEB bu sitesine aynı hatta belki konu tarama şeklinde denemeler koyarsa biz bu öğrencilere denemeleri uygularsak sonuçlar ortak bir platformda okunursa sonuçta MEB in sitesine konan bir şey her öğrenci Türkiye deki yerini görebilir. Daha verimli olur diye düşünüyorum.” demektedir.

Ders saatlerinin artırılması ve tüm sınıf seviyeleri için okulların özenle planlama yapması gerekliliği dile getirilmiştir. Örneğin Ö9: “...ders saatleri artırılarak çocukların kurslara çekilmesi planlamalıdır. Okullarda genellikle daha çok YGS LYS öğrencilerine öncelik tanınıyor. Bence 9. sınıftan ele alınarak daha verimli bir şekilde okulların planlanması gerektiğini düşünüyorum.” demektedir.

Kursların öğrenciler ve veliler için daha anlaşılır hale gelmesi amacıyla tanıtıcı çalışmalar yapmak görüşler arasındadır. Örneğin bunu Ö11: “Bana yetki verilseydi öncelikle kursların her ders açısından kaç saat hangi konuların işlendiğine dair bir broşür slayt bilgi vesaire sürekli hazırlar, bunlar çocukların eline verilir doküman olarak da verilir. Ders saatleri, planı bütün detaylandırmalar yapılır. Deneme sınavları periyodik olarak belirlenir. Bunun üzerinden bir iyi bir reklam oluştururum diye düşünüyorum. Daha tanıtıcı, daha anlaşılır, amacın öğrenci ve veli tarafından daha iyi anlaşılmasını sağlayacak tedbirler alırdım.” şeklinde ifade etmektedir.

Kurslardaki bir ders saatinin süresinin azaltılması ve ek aktivitelerin yapılması gerektiği görüşler arasındadır. Örneğin bu hususta Ö14 düşüncelerini:

“Yani ben mesela kursa saatlerini hafta sonu geldiklerinde 40 dakika değil de 30 dakika indirirdim. Hafta sonu buraya çok geç geldiğinde teneffüs aralarını bile uzatıp burada hiç değilse bir etkinlik yapsın yani kursa hem gelip hem de kendi aralarında eğlenebilecekleri bir şey olmasını daha çok isterdim. Ona göre bir etkinlik veya kursları şöyle planlamak, arada bir matematik dersi var ama arada bir de resim kursu veya müzik kursu onları da araya karıştırdığı yani bu şekilde çocuklara çok yüklendiğimizi düşünüyorum. Böyle bir şeyin olmasını isterdim. En azından ders saatinde hiç değilse 20 dakika böyle bir dışarı birbiriyle bir tenis oynasalar bir şey yapsalar o daha iyi olabilirdi. Çünkü olmuyor bir süre sonra çocuklar da yani sürekli yemek yemek bıktır kusacak hale geliyorlar. Böyle bir şey olmasını isterdim.” şeklinde paylaşmaktadır.

Kurslarda kaynak seçiminin yanı sıra öğretmen seçiminin de özenle yapılması gerektiği gelen görüşler arasındadır. Örneğin Ö15: “Kursların işleyişinde sadece kaynak seçiminde yaprak test seçiminde hassas davranırdım. Özellikle bu yaprak testleri bastırırken okulların isimlerini testlerin üzerine yazdırırdım. Yayınların üzerine okulların ismini yazdırırdım. Bu amaçla testlerin yayınları çocuğun dikkatini ilgisini çekecek şekilde yapardım. Bir de öğretmen seçimine dikkat ederdim. Bu da önemli. Kurslara öğretmen seçimi çok önemli. Bunu özellikle ifade etmek isterim.” demektedir. Bu hususta Ö12 düşüncelerini:

“Kursların verilmesinde öğrenci isteği belirgin olmalı. Bir kere öğrencinin kararlılığı kesin olmalı. Kararlı öğrenciye göre sınıf açılması lazım diye düşünüyorum. Bir başka şeyde bence öğrenciden de hiçbir şey olmazsa kursta yapılacak dersle alakalı materyallerin ücretinin velisinden alınması lazım. Çünkü öğrenciler bir şeye para vermedikleri zaman

veya emek diyelim vermedikleri zaman onu önemsiz olarak görüyorlar ve derse devamsızlıkları daha fazla oluyor. Başka bir şey de yani bunu MEB yapabilir yapamaz mı belli değil ama okul yönetimleri de aynı şekilde. Bazı öğretmenlerinde bence kursu önemsemediklerini sadece maddi nedenlerden dolayı geldiklerini düşünüyorum. Bu yüzden de bazı öğretmenlere hiç kurs verilmemesi daha doğru olur.” şeklinde paylaşmaktadır.

Görüşmeye katılan matematik öğretmenlerinin kursların işleyişinde düzenlemeye dair önerileri şu şekilde sıralanabilir:

- Kursların ücretli hale getirilmesi,
- Devamsızlık sınırını aşan öğrencinin kursla ilişkisinin kesilmesi,
- Yoklamaların alınmasında ve devamsızlıkların işlenmesinde daha hassas davranılması,
- Öğrencilerin seviye sınıflarına ayrılması,
- İçerikte uzun aşamalı sorulara daha çok yer vererek öğrencilerde matematiksel düşünmenin geliştirilmesinin amaç haline getirilmesi,
- Kursların sadece hafta sonu yapılması,
- Öğrencilerin kendi okullarından farklı bir okulda kurs görmesi,
- Kurs verecek öğretmenleri eğitime alarak amacın detaylı olarak anlatılması,
- Alt yapının sağlamlaştırılması,
- Deneme sınavlarının sayısının arttırılması,
- MEB tarafında materyal sağlanması,
- Ders saatlerinin arttırılması,
- Kurs açacak öğretmenlerin özenle seçilmesi,
- Bir ders saati süresinin azaltılması,
- Kurslarda alan derslerinin dışında müzik, resim, tenis vb. gibi sosyal etkinlik aktivitelerin yapılması,
- Kursları tanıtıcı çalışmaların yapılması,
- Öğrencileri kurslara çekecek çalışmaların yapılması.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci problemini “Matematik dersi açısından öğrencilerin bu program hakkındaki görüşleri ve beklentileri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır. Bu araştırma sorusu doğrultusunda içerisinde açık uçlu soru da yer alan bir öğrenci görüşme formu hazırlanmıştır. Öğrenci görüşme formunda 14 madde ve 1 açık uçlu soru yer almaktadır. Uzman görüşü alınarak hazırlanan görüşme formuna ilişkin pilot uygulama yapılmış ve görüşme formuna son hali verilmiştir.

Görüşme formu 4 farklı tür okulda toplam 376 öğrenciye uygulanmıştır.

Görüşme formunda yer alan maddeler M1, M2, M3,... şeklinde kodlanmıştır. Görüşme formunda yer alan maddeler ve maddelere ait frekans tablolarına aşağıda yer verilmiştir:

M1: Kurslardaki matematik derslerine, matematikte kendimi eksik gördüğüm konulardaki eksikliklerimi kapatmak için gidiyorum.

M1 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 18

M1 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YİĞİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	23	6,1	6,1
KATILMIYORUM	33	8,8	14,9
KARARSIZIM	42	11,2	26,1
KATILIYORUM	182	48,4	74,5
KESİNLİKLE KATILIYORUM	95	25,3	99,7
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin %48,4 ü “M1: Kurslardaki matematik derslerine, matematikte kendimi eksik gördüğüm konulardaki eksikliklerimi kapatmak için gidiyorum.” maddesine katılıyorum cevabını verirken, katılımcı öğrencilerin %25,3 ü kesinlikle katılıyorum cevabını vermiştir. Sonuç olarak çalışmaya katılan öğrencilerin

%73,7 si kurslardaki matematik derslerine, matematik derslerinde kendilerini eksik gördükleri konulardaki eksikliklerini kapatmak amacıyla katılmaktadır.

M2: Kurslardaki matematik derslerine ailemin isteği için gidiyorum.

M2 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 19

M2 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YIGİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	141	37,5	37,5
KATILMIYORUM	131	34,8	72,3
KARARSIZIM	36	9,6	81,9
KATILIYORUM	40	10,6	92,6
KESİNLİKLE KATILIYORUM	28	7,4	100,0
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin %37.5 i “M2: Kurslardaki matematik derslerine ailemin isteği için gidiyorum.” maddesine kesinlikle katılmıyorum cevabını verirken, %34.8 i katılmıyorum cevabını vermiştir. Sonuç olarak çalışmaya katılan öğrencilerin % 72.3 ünün kurslardaki matematik derslerine katılma sebebi aile isteği ile ilişkili değildir.

M3: MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarını zaman kaybı olarak görüyorum.

M3 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 20
M3 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YIGİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	131	34,8	34,8
KATILMIYORUM	107	28,5	63,3
KARARSIZIM	74	19,7	83,0
KATILIYORUM	39	10,4	93,4
KESİNLİKLE KATILIYORUM	25	6,6	100,0
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin %34.8 i “M3: MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarını zaman kaybı olarak görüyorum.” maddesine kesinlikle katılmıyorum cevabını verirken, %28.5 i katılmıyorum cevabını, %19,7 si kararsızım cevabını vermiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin % 17 si okul kurslarını zaman kaybı olarak görmektedir.

M4: Okul kursundaki matematik derslerinin haftalık ders saatini yetersiz buluyorum.

M4 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 21
M4 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YIGİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	107	28,5	28,5
KATILMIYORUM	101	26,9	55,3
KARARSIZIM	88	23,4	78,7
KATILIYORUM	56	14,9	93,6

KESİNLİKLE KATILIYORUM	24	6,4	100,0
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin % 28.5 i “M4: Okul kursundaki matematik derslerinin haftalık ders saatini yetersiz buluyorum.” maddesine kesinlikle katılmıyorum, % 26.9 u katılmıyorum, % 23.4 ü kararsızım cevabını vermiştir. Katılımcı öğrencilerin % 21.3 ü okul kurslarındaki haftalık matematik ders saatinin yetersiz olduğunu belirtmiştir.

M5: Kurslardaki matematik derslerinde okulda yetiştiremediğimiz konuları işliyoruz.

M5 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 22

M5 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YİĞİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	126	33,5	33,5
KATILMIYORUM	121	32,2	65,7
KARARSIZIM	57	15,2	80,9
KATILIYORUM	59	15,7	96,5
KESİNLİKLE KATILIYORUM	12	3,2	99,7
TOPLAM	376	100,0	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %33.5 i “M5: Kurslardaki matematik derslerinde okulda yetiştiremediğimiz konuları işliyoruz.” maddesine kesinlikle katılmıyorum, %32.2 si katılmıyorum cevabını vermiştir.

M6: Kurslardaki matematik derslerinde sadece test çözüyoruz.

M6 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 23

M6 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YİĞİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	106	28,2	28,2
KATILMIYORUM	130	34,6	62,8
KARARSIZIM	43	11,4	74,2
KATILIYORUM	70	18,6	92,8
KESİNLİKLE KATILIYORUM	27	7,2	100,0
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin %34.4 ü “M6: Kurslardaki matematik derslerinde sadece test çözüyoruz.” maddesine katılmıyorum cevabını verirken, %28.2 si kesinlikle katılmıyorum cevabını vermiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin % 25.8 i okul kurslarında matematik derslerinde sadece test çözdüklerini belirtmişlerdir.

M7: Okuldaki matematik dersleri ile okul kurslarındaki matematik dersleri işleniş biçimi bakımından aynı.

M7 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 24

M7 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YİĞİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	39	10,4	10,4
KATILMIYORUM	90	23,9	34,3
KARARSIZIM	84	22,3	56,6
KATILIYORUM	127	33,8	90,4

KESİNLİKLE KATILIYORUM	36	9,6	100,0
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin %33.2 si “M7: Okuldaki matematik dersleri ile okul kurslarındaki matematik dersleri işleniş biçimi bakımından aynı.” maddesine katılıyorum cevabını verirken 22.3 ü kararsızım, % 23.9 u katılmıyorum cevabını vermiştir.

M8: Okulda matematik dersinde kavrayamadığım konuları okul kursunda da kavrayamıyorum.

M8 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 25

M8 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YİĞİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	63	16,8	16,8
KATILMIYORUM	129	34,3	51,1
KARARSIZIM	87	23,1	74,2
KATILIYORUM	66	17,6	91,8
KESİNLİKLE KATILIYORUM	31	8,2	100,0
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin %34.3 ü “M8: Okulda matematik dersinde kavrayamadığım konuları okul kursunda da kavrayamıyorum.” maddesine katılmıyorum cevabını verirken, %23.1 i kararsız olduğunu belirtmiştir.

M9: Okulda matematik dersinde öğrenmede zorluk yaşadığım konuları kursta anlayabiliyorum.

M9 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 26

M9 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YİĞİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	31	8,2	8,2
KATILMIYORUM	67	17,8	26,1
KARARSIZIM	112	29,8	55,9
KATILIYORUM	129	34,3	90,2
KESİNLİKLE KATILIYORUM	37	9,8	100,0
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin % 34.3 ü “M9: Okulda matematik dersinde öğrenmede zorluk yaşadığım konuları kursta anlayabiliyorum.” maddesine katılıyorum cevabını verirken, %29.8 i kararsız olduğunu belirtmiştir.

M10: Okul matematik dersi öğretmeni ile kurs matematik dersi öğretmeninin farklı olmasının konuyu kavramamı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.

M10 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 27

M10 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YİĞİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	114	30,3	30,3

KATILMIYORUM	86	22,9	53,2
KARARSIZIM	62	16,5	69,7
KATILIYORUM	59	15,7	85,4
KESİNLİKLE KATILIYORUM	54	14,4	99,7
TOPLAM	376	100,0	100,0

Çalışmaya katılan öğrencilerin %30.3 ü “M10: Okul matematik dersi öğretmeni ile kurs matematik dersi öğretmenin farklı olmasının konuyu kavramamı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.” maddesine kesinlikle katılmıyorum, %22.9 u katılmıyorum cevabını vermiştir.

M11: Okul matematik dersi öğretmeni ile kurs matematik dersi öğretmenin aynı olmasının konuyu kavramamı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.

M11 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 28

M11 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YİĞİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	128	34,0	34
KATILMIYORUM	115	30,6	64,6
KARARSIZIM	72	19,1	83,8
KATILIYORUM	35	9,3	93,1
KESİNLİKLE KATILIYORUM	26	6,9	100,0
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin %34 ü “M11: Okul matematik dersi öğretmeni ile kurs matematik dersi öğretmenin aynı olmasının konuyu kavramamı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.” maddesine kesinlikle katılmıyorum, %30.6 sı katılmıyorum cevabını vermiştir. Sonuç olarak çalışmaya katılan öğrencilerin % 64.6 sı okul matematik dersi öğretmeni ile kurs matematik dersi öğretmenin aynı olmasının konuyu kavramalarını olumsuz etkilemediğini belirtmiştir.

M12: MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının matematik dersindeki başarıyı arttırdığını düşünüyorum.

M12 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 29

M12 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YİĞİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	28	7,4	7,4
KATILMIYORUM	50	13,3	20,7
KARARSIZIM	125	33,2	54,0
KATILIYORUM	139	37,0	91,0
KESİNLİKLE KATILIYORUM	34	9,0	100,0
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin %37 si “M12: MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının matematik dersindeki başarıyı arttırdığını düşünüyorum.” maddesine katılıyorum cevabını verirken %33.2 si kararsızım cevabını vermiştir. Sonuç olarak çalışmaya katılan öğrencilerin %46 sı MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının matematik dersindeki başarılarını arttırdığını düşünmektedir.

M13: Bu kurslar sayesinde matematik dersi açısından dershaneye ihtiyaç duymuyorum.

M13 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 30

M13 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YİĞİLMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	61	16,2	16,2
KATILMIYORUM	65	17,3	33,5
KARARSIZIM	99	26,3	59,8
KATILIYORUM	103	27,4	87,2
KESİNLİKLE KATILIYORUM	48	12,8	100,0
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin % 27.4 ü “M13: Bu kurslar sayesinde matematik dersi açısından dershaneye ihtiyaç duymuyorum.” maddesine katılıyorum cevabını verirken %26.3 ü kararsızım cevabını vermiştir. Sonuç olarak çalışmaya katılan öğrencilerin % 40.2 si bu kurslar sayesinde matematik dersi açısından dershaneye ihtiyaç duymadığını belirtmiştir.

M14: Kurslardaki matematik derslerini matematik konularındaki eksikliklerimi kapatmak konusunda yeterli görüyorum.

M14 maddesine verilen cevapların SPSS programındaki frekans tablosu aşağıdaki gibidir:

Tablo 31
M14 Maddesinin Frekans Tablosu

	f	%	YIĞILMALI YÜZDE
KESİNLİKLE KATILMIYORUM	45	12,0	12,0
KATILMIYORUM	78	20,7	32,7
KARARSIZIM	109	29,0	61,7
KATILIYORUM	108	28,7	90,4
KESİNLİKLE KATILIYORUM	36	9,6	100,0
TOPLAM	376	100,0	

Çalışmaya katılan öğrencilerin %29 u “M14: Kurslardaki matematik derslerini matematik konularındaki eksikliklerimi kapatmak konusunda yeterli görüyorum.” maddesine kararsızım, %28,7 si katılıyorum, %20,7 si katılmıyorum cevabını vermiştir. Sonuç olarak Çalışmaya katılan öğrencilerin % 37,3 ü kurslardaki matematik derslerini eksiklerini kapatmak konusunda yeterli görürken, % 32,7 si yeterli görmemektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin cevapları incelendiğinde, öğrencilerin okul kurslarındaki matematik derslerine, matematik derslerindeki eksikliklerini kapatmak amacıyla gittiği ortaya çıkmaktadır.

Görüşme formunda yer alan “ Matematik dersi açısından okul kurslarından beklentileriniz nelerdir? Bu kurslar beklentilerinizi ne ölçüde karşılıyor?” sorusuna gelen cevaplardan yola çıkılarak ana temalar oluşturulmuştur.

Oluşturulan ana temalara ilişkin konu başlıkları ve frekansları şu şekilde belirlenmiştir:

Tablo 32

Temalara İlişkin Frekans Tablosu

	f
Eksikliklerin giderilmesi	56
Öğretmen ayırımına dair	34
Kurs açan öğretmen sayısının artırılması	25
Sınıf mevcudunun azaltılması	17
Temel matematik dersi	7
İlgili öğrencilerin kursa alınması	9
Seviye sınıflarının oluşturulması	6
Disiplin, düzen, ciddiyet	23
Konuların anlatılma hızı	19
Daha fazla soru, daha fazla ders saati	113
Eğitim sistemi ile kurs sistemi ilişkisi	5
Sınavlara yönelik çalışma	51
Test çözümünün yanı sıra konu anlatımı	54
Öğretmen seçimi ve davranışına dair	40

Belirlenen konu başlıklarına dair öğrenci görüşlerine aşağıda yer verilmiştir.

Eksikliklerin giderilmesi

Öğrencilerin okul kurslarındaki matematik derslerinden beklentilerinin başında öğrencilerin matematik derslerindeki eksikliklerin giderilmesi gelmektedir.

Okul kursundaki matematik dersi için beklentimiz tabii ki her öğrenci gibi eksikleri kapatmak ve matematik alanında daha başarılı olmak. Okul kursları beklentimizi ne kadarını karşılıyor sorusuna cevabım; beklentilerimizi tam olarak karşıladığı söylenemez. Sadece matematik kursu için değil tüm kursların ve eğitim sisteminin düzeltilmesinin gerektiğini düşünüyorum.

Derste eksik olduğumuz veya tam anlamıyla kavrayamadığımız konuların belirlenip, bu konuların üzerine daha fazla gidilmesini, buna göre bir program uygulanması gerektiğini düşünüyorum.

Okul kurslarından beklentim derste eksik olduğumuz konuların kursta anlatılması ve pekiştirilmesi. Okulumuzda yapılan bu kurslarda beklentim kısmen karşılıyor. Çünkü konu anlatılmadan önce kurslarda test görüyoruz.

Şekil 2. Kurslardaki matematik derslerinden beklentileri, matematik dersindeki eksikliklerin giderilmesi olan öğrencilerin cevaplarından örnekler

Öğretmen ayrımı

Öğrenciler okuldaki matematik ders öğretmeni ile kurstaki matematik ders öğretmenin aynı ya da farklı olmasının onları nasıl etkilediğine dair farklı görüşler sunmuşlardır.

Bazı öğrenciler okuldaki matematik ders öğretmeni ile kurstaki matematik ders öğretmenin aynı olmasının başarılarını arttıracaklarını belirtmiştir. Gerekçe olarak ise anlatım tarzı değişmediği için konunun anlaşılmasının daha kolay olacağını ifade etmişlerdir. Ayrıca okul öğretmenin öğrencilerin eksikliklerinin nerede olduğunu bildiği için bu durumun başarılarını olumlu yönde etkileyeceğini ileri sürmüşlerdir.

Matematik kurslarında hafta içi çalışıp hafta sonu kursa gitmesini isterim. Hoca da hocaya anlatım değiştiği için çözümleri yollarını keşfedebiliyorum. Soruyla beraber konu anlatım iyi oluyor. Kursta da böylelikle öğreniyordum. Ama hafta içi ve haftasonunda aynı öğretmen olsun.

Okul matematik öğretmenleri ile kurs öğretmenlerinin farklı olması öğrencileri olumsuz etkiliyor. Çünkü okulda işlenenlere göre kursu planlamak öğrenciler açısından daha iyi olur. Diğer türlü öğretmenler birbirinden bağımsız olduğu için konular karışacak, öğrenciler için bu durum zor olacaktır.

Kurslar, beklentimi karşılayamıyor. Çünkü çoğu zaman ders öğretmenimiz ile kurs öğretmenimiz aynı olmuyor. Bu yüzden öğretmene ve dersin işlenişine odaklanmıyorum. Ayrıyetten etrik konu tamamlayamıyoruz. Daha çok test çözüyoruz. Bu da konuyu anlamamızı geciktiriyor.

Şekil 3. Okul ders öğretmeni ile kurs ders öğretmenin aynı olmasını isteyen öğrencilerin cevaplarından örnekler

Öğrencilerin bazıları ise okuldaki matematik ders öğretmeni ile kurstaki matematik ders öğretmenin farklı olmasının onlar için bir avantaj olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler farklı anlatım tarzları görmenin onların yararına olacağını belirtmiştir. Okulda matematik dersinde anlaşılmayan bir konunun kursta matematik dersinde farklı bir öğretmen tarafından farklı bir tarzla anlatılmasının öğrencilerin anlamasına imkân sağlayacağını ifade etmişlerdir.

Matematik derslerinde okulla farklı hocalar kullanılmalı çünkü öğrenci okulda anlamadığı hocadan kurstaki farklı hocadan anlayabilir.

Şekil 4. Okul ders öğretmeni ile kurs ders öğretmenin farklı olmasını isteyen öğrenci cevabından örnek

Kurs açan öğretmen sayısının artırılması

Bazı öğrenciler kurslarda öğretmen sıkıntısı yaşandığını ifade etmiştir. Açılan kurslarda matematik dersinin yer aldığını, fakat bazen derslerin boş geçtiğini belirtmişlerdir. Bu sebeple açılan matematik kurslarının belli bir süre sonra kapandığını dile getirmişlerdir. Okul kurslarında öğrenciler tarafından matematik dersinin açılmasına talep olmasına rağmen, kursa katılan matematik öğretmeni yetersizliğinden öğrencilerin matematik dersinden kurs alamadığı belirtilmiştir. Kurs açan matematik öğretmeni sayısının artırılması öğrencilerin beklentileri arasındadır.

Okulumuzda matematik kursu açıldı
fakat aylarca öğretmen olmadığı için
kapandı.

Öncelikle kursa başladığımızda hiçbir zaman matematik
hocaları hiç yoktu, 4 saat matematik dersimiz vardı
ama hiçbir zaman öğretilmiyordu bu ders, hep boş geçti

Beklentilerimizi karşılamıyor. Çünkü okul
kursumuzda matematik hocaları yok.

Okulumuzda Matematik kursuna katıldım
matematik Hocaları olmadığı için kurs
açılmadı, gereğinin yapılmasını arz ederim

Şekil 5. Kurs açan öğretmen sayısının artırılması gerektiğini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler

Kurstaki sınıf sayısının artırılması, sınıf mevcudunun azaltılması

Öğrenciler sınıf sayısı az olduğu için sınıf mevcutlarının fazla olduğunu ve bu sebeple derslerin verimli geçmediğini belirtmişlerdir. Öğrenciler sınıf mevcudunun fazla olduğunu

ve bu durumun başarıyı olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Öğrenciler öğretmen yetersizliğinden dolayı yeni sınıf açılmadığını ifade etmiştir. Ayrıca kalabalık sınıflarda ders işlemenin dersten verim alınmasını engellediğini ileri sürmüşlerdir.

Matematik dersi açısından okul kursunda sınıf az
açıldığı için kalabalık oluyor; Bu yüzden daha fazla sınıf
açılmasını istiyorum çünkü kalabalık olduğu için öğrenemiyorum.

ölçüde karşılıyor:
Okul kursundan beklentilerim öğrencilerin okulda
istediği konulardaki eksikliklerini gidermesi ve bol
bol soru çözümüyle bunu desteklenesidir. Okul
kursunda sınıf mevcudundan 5 tane (yaklaşık 30 kişi)
kurs öğrencilerin özel eksik ve ihtiyaçlarının
giderilmesinden çok konular genel olarak işlenmektedir.
Bu yüzden okul kursu kimi öğrenci için faydalı
kimisi öğrenci için faydasız olmaktadır. Bu
yüzden okul kursları beklentimi tam anlamıyla
karşılamamaktadır. Bence okul kursları en fazla
(15-20) kişiden oluşmalıdır.

Kursa gelen kişilerin sayısı azaltılmalı çünkü
biz kursta 30 kişiyiz. Normal derste
anlayamadığımız şeyleri pekiştirmek amacıyla
geliştirdiğimiz kursun gene aynı sınıf ortamı
hatta daha fazla kişi olmasının anlamı
mıza bir yararı olduğunu düşünmüyorum.

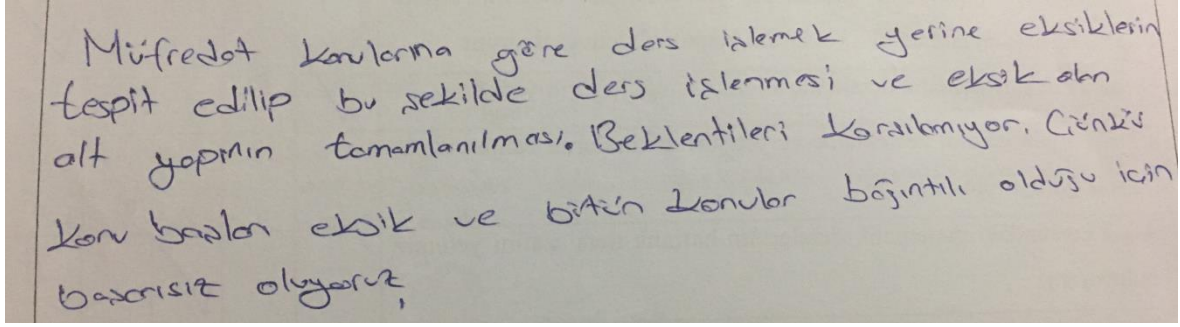
Matematik dersine hakim olmak için bol bol soru çözmek gerekiyor. Belli bir zaman içinde çok soru çözmek gerekiyor. Sorularla boğuşurken zamanla da boğuşmak gerekiyor. Ve okul kurslarında soru çözümleri zamana bakılmaksızın yapılıyor. Bence okul kurslarının matematik saatlerinde, öğretmenin bir zaman be-
lirtmesi gerekiyor ve bizim de zamanla yarışarak soru çözmeyi öğrenme-
miz gerekiyor. Sonra da anlamadığımız soruları hoca ile beraber çözmemiz
gerekıyor fakat kurs sınıf mevcudu okul sınıfınınunki gibi kalabalık olduğu için bazı
öğrencilerin soruları cevaplanırken bazı öğrencilerininki cevaplanamıyor. Bence okul
kurslarının matematik saatlerinde sınıf mevcut sayısı azaltılmalı ki (15-20)
soru çözümü daha verimli ve adil olsun. Okul kurslarının farkı olmalı okuldan Ama-
ca daha çok yönelik olmalı.

Şekil 6. Sınıf mevcudunun azaltılması gerektiğini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler

Temel matematik dersi, öğrencilerin eksikliklerinin belirlenip ona göre plan yapılması

Öğrencilerin bir kısmı, kurslarda okul derslerine takviye olarak gördükleri matematik derslerinin yanında kurslarda temel matematik dersinin açılmasının gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenciler açılacak olan temel matematik dersinde temel işlem becerilerini geliştirebileceklerini ve eksikliklerini kapatabileceklerini, böylece önbilgilerini tazeleyip, hazırbulunuşluk seviyelerini arttırarak dönem içerisinde işlenecek olan konuya daha iyi hakim olabileceklerini belirtmişlerdir. Ayrıca eksiklerin tespit edilip, eksikliklerin giderilmesine yönelik çalışmaların yapılması da beklentiler arasındadır.

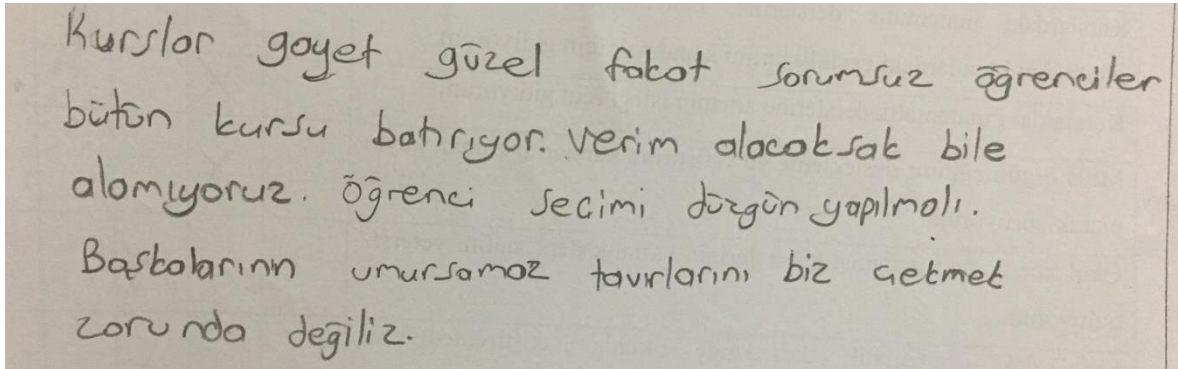
Matematik konusunda okul kurslarının temeli zayıf denler
içinde bir bölüm kurulmalı çünkü gerçekten nerede
olursak olalım temelimiz zayıf olduğu zaman
hiçbir kurstan verim alamıyoruz çünkü anlamıyoruz

Şekil 7. Eksiklerin belirlenip, ona göre planlama yapılması gerektiğini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler

İlgili öğrencilerin kursa alınması

Öğrenciler, kursa katılım gösteren bazı öğrencilerin dersteki ilgisiz tutumlarının dersin akışını olumsuz etkilediğini belirtmiştir. Öğrenciler kursa sadece istekli öğrencilerin katılması gerektiğini vurgularken, istekli öğrencilerin katılımıyla sınıftaki ders akışının daha verimli olacağını ifade etmişlerdir.

Şekil 8. İlgili öğrencilerin kursa alınması gerektiğini belirten öğrenci cevabından örnek

Seviye sınıflarının oluşturulması

Öğrenciler kurstaki matematik dersine katılan öğrencilerin seviyelerinin aynı olmadığını ve bu farklı seviye gruplarının yer aldığı sınıfta matematik dersi işlemenin güç olduğunu belirtmişlerdir. Kurslarda seviye grupları oluşturulması ile okullarda matematik başarısının yükseleceğini ifade etmişlerdir.

Beklentim, matematik dersinde seviye sınıfı olarak sınıfların ayırılması çünkü seviye üst olunce alt seviyeye anlatılan ders üst seviyeye fayda vermemektedir. Ve bir konu ile ilgili test çözülmesi

çözüyorum. Öğretmene soruyorum fakat sınıf mevcudu fazla olduğundan dolayı öğretmen herkese yetişemiyor. Ve herkesin seviyesi ve anlama kapasitesi farklı ama sanki hepimiz aynıymış gibi ders görüyoruz.

Şekil 9. Seviye sınıflarının oluşturulması gerektiğini belirten öğrenci cevabından örnekler

Disiplin, düzen, ciddiyet

Öğrenciler kurslarda disiplin ve düzen sorunu yaşadıklarını belirtmişlerdir. Okul kurslarında sınıf içerisindeki disiplin sorununun, ciddiyetsizliğin sınıfın atmosferini olumsuz etkilediğini belirterek başarıyı da olumsuz etkilediğini dile getirmişlerdir.

Gerçekli sessizlik sağlanamaması için her zaman tam verimle çalışmamız lazım daha disiplinli olmalı. Gerçekte labor ve pekiştirme amaçlı oluyor sadece daha sessiz bir ortam olmasını istenim

Okul kurslarının daha düzenli ve disiplinli olmalı. Aile zoruyla gidip dersleri kaşan öğrencileri disipline sokmalı.

Şekil 10. Disiplin, düzen ve ciddiyet konusuna dikkat çeken öğrenci cevaplarından örnekler

Devamsızlık

Öğrenciler devamsızlık konusunda problemler yaşandığını, devamsızlık sınırını aşan öğrencilerin kurstan kaydının silinmediğini iddia etmişlerdir. Öğrenciler bu konuda idarenin daha hassas davranması gerektiğini belirtmiştir.

İdarenin devamsızlık konusunda ebbi davranmadığını düşünüyorum.
Bu yüzden de süreklilik olmalı.

Ciddiyet.
Yaklaşım alınıp, devamsızlık sınırını geçenler kurstan
atılmalı. Bir kişi daha kalsa ders işlenmeli, ciddiyet önemli.

Şekil 11. Devamsızlık konusuna dikkat çeken öğrenci cevaplarından örnekler

Kaynakların yetersiz gelmesi

Öğrenciler kurs kaynaklarının yetersiz olduğunu belirtmiştir. Daha kapsamlı kaynak kullanmalarının ve deneme sayısının artırılmasının başarıyı olumlu yönde etkileyeceğini ifade etmişlerdir.

Kurs kaynaklarının daha kapsamlı daha iyi ve seçici” yayınevlerinden
seçilmesi.
Öğrencilerin disiplin içinde tutulması, derse gelmemenin önüne geçilmesi.
Deneme sınavlarının daha titiz bir biçimde değerlendirilmesi.

Okul kursları daha düzenli ve istikrarlı olması gerekiyor.
Test çözmede ve deneme çözümünde yeterli değil. Uygulama-
da geri planda kalıyoruz. Bu konuda ders home sistemini
pek fazla kullanamamıştır.

Şekil 12. Kaynakların yetersiz olduğunu belirten öğrenci cevaplarından örnekler

Konuların anlatılma hızı

Öğrenciler kurslarda matematik derslerinin çok hızlı işlendiğini, bir konu anlaşılmadan diğerine geçildiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin müfredatı yetiştirmek için çabaladığını ifade eden öğrenciler, konuların anlaşılmasının ön planda olması gerektiğine vurgu yapmıştır.

Konu anlatımı ve gözümlü çok hızlı yapıldığı için önceki soru anlaşılmadan diğer sorulara geçiliyor. Bununla beraber matematik dersini öğrenme açısından hiçbir katkısı olmuyor. Hatta hocaların ders anlatmak yerine tahtadan video çarp izletmeleri daha etkili olur.

Örneklerle konu anlatılsın. Öğretmenler konuyu bilmek için değil de öğrencilerin anlaması için çabalsın.

Temelden alınmalı her konu. Tete tete, basit ya da zor olması önemli değil. Hepsini en ayrıntısına kadar güzelce anlatılıp anlaşılmalı. Müfredatı yetiştirmeye çalışırlar diye bir anıyomus numarası yapmayı zorlamamalıdır.

Okul kurslarında konuyu yetiştirmek için konu hızlı anlatılmamalıdır.

Şekil 13. Konuların yavaş anlatılması gerektiğine vurgu yapan öğrencilerin cevaplarından örnekler

Daha fazla ders saati

Öğrenciler kurslardaki matematik derslerinin saatlerinin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Öğrenciler ayrılan ders saati içerisinde çözülen soru sayısının konuların anlaşılması için yeterli olmadığını ifade etmiştir. Süre kısıtlı olduğu için bir konu anlaşılmadan diğerine geçildiğini ve öğretmenlerin müfredatı yetiştirme çabası içerisinde olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin konuların anlaşılıp anlaşılmadığını analiz etmeden yeni konuya geçtiğini belirten öğrenciler, kurslardaki matematik ders saatinin artırılması ile bu sorunların önüne geçilebileceğini ifade etmişlerdir.

Öğrencileriniz nelerdir? Bu kurslar beklentilerinizi ne
Çok hızlı ders anlatılıyor. Konuyu pekiştirip öbeyonden diğer konu geliyor.
Ders saatleri yeterli tut söylemeye vaktimize kalmıyor.
Kurslardaki öğretmenler iyi seçilmeli okulun öğretmeni diye kurs ora verilmemel.
Beklentilerimi belirli bir öküde kasılıyor. Çok iyi değil.

Son sınıf öğrencisi olduğum için süre
problemim vardı. Kurstaki ders saatleri hiç
yeterli değildi. YAS'ye bir hafta kalmıştı ve
biz asıl konu problemlere yeni geçmiştik.
Kesinlikle konular yetişmedi ve derslere
tekniklerinden çok okul teknikleriyle işlendi. Bütün

Ana derslerin ders sayılarının artırılması gerekiyor
ve okulun bu kurs içinde üstüne düşeni yapması
gerektiğini düşünüyorum. Ve hocaların konuları
yetistirmesi gerekiyor. Derslere

Şekil 14. Ders saatinin arttırılması gerektiğini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler

Eğitim sistemi ile kurs sistemi ilişkisi

Bazı öğrenciler ise bu kursların var olan sınav sistemi için uygun olmadığını belirtmiştir.

Şu anki eğitim sisteminin bu tür bir
kursa uygun olduğunu düşünmüyorum. Daha
farklı bir sistem olmalı.

Şu an içinde bulunduğumuz eğitim sistemi gözünden
ben yeterli buluyorum. Elbette ki bir verim alıyorum
ama yeterli olduğunu düşünmüyorum. Kurstan beklentim

Şekil 15. Eğitim sistemi ile ilgili düşüncelerini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler

Sınavlara yönelik çalışma

Açılan matematik kurslarında öğrencilerin sınavlara hazırlanması, kurslarda sınavlara yönelik çalışmalar yapılması beklentiler arasındadır.

11. Sınıf olduğumdan dolayı okul kursundan YGS'ye yönelik kalıma planının olmasını isterdim. Okul kursu konudan çok anlamadığımız soruları anlamaya yönelik oluyor.

Bizi YGS'ye hazırlamalı. Bol bol test çözülmesi ve pratik yapılmalı. Matematikteki eksikliklerimi tamamlamak için gidiyorum aynı zamanda temeli sağlam tutmak için. Bizi hem okuldaki mat'a hemde YGS mat'a hazırlamalı.

- * Üniversite sınavlarına yönelik çalışma yapılmalı
- * Soru çözme noktasında farklı taktikler geliştirilip, öğrencilere adapte edilmeli
- * Soru çözümünün yanı sıra konu anlatımı da olmalı.
- * Deneme sınavı tarzında testler çözülmesi

Şekil 16. Sınavlara yönelik çalışmalar yapılması gerektiğini belirten öğrencilerin cevaplarından örnekler

Test çözümünün yanı sıra konu anlatımı

Bazı öğrenciler kurslarda sınava yönelik çalışmaların yapılmasını, bol bol test çözülmesini istediklerini dile getirirken bazı öğrenciler ise kurslarda test çözümünden ziyade konu anlatımının onlar için daha verimli olacağını belirtmiştir.

Sadece test çözmek yerine herkesin ortak olarak çalıştığı konuların üstünde durarak gerek dersle, gerek testlerle daha iyi kavramaya çalışabiliriz. Ayrıca kurslarda herhangi bir kısıtlama olmadığı için herkes çok serbest (göraltülü ve umursamaz) davranıyor. Bu da dersin akışını bozuyor.

Okul kurslarının test çözmektense konu eksiklerini tamamlamak üzere çalışma yapmasını daha doğru buluyorum. Genellikle kurslarda test çözüyoruz ki bu zaten her zaman yaptığımız birşey test çözmek için kurso neden gidelim ki? zaten her yerde test çözmektedir bunun yerine kurslarda eksik olduğumuz konular anlatılırsa, daha verimli

★ Konuyu daha ayrıntılı anlatmaları gerekiyor.
★ Sadece test çözmekle olmaz konuyu ilk önce çok iyi anlamalıyız sonra test çözmeliyiz.
★ Kursta ise daha çok teste ağırlık veriliyo böyle olmasını yanlış buluyorum.

Şekil 17. Test çözümünün yanı sıra konu anlatımının yapılması gerektiğine vurgu yapan öğrencilerin görüşlerinden örnekler

Öğretmen seçimi ve davranışına dair

Katılımcı öğrencilerden bazıları, kurslardaki matematik derslerinde öğretmenlerin tavrının, anlatım tarzının öğrenmeyi büyük ölçüde etkilediğini belirtmiştir. Öğretmenlerin matematiği sevdirmeye çalışmalarının, dikkat çekecek şekilde ders anlatmalarının öğrencilerin matematik dersindeki başarısını arttıracakını öne sürmüşlerdir.

Kursun iyi olması bence öğretmene göre değişir.
Öğretmen iyi olursa beklentilerimiz karşılayacaktır.

Kurslarda eksikliklerimiz daha iyi kapatılmaya çalışılabilir.
Farklı metotlar uygulanarak ve öğretmenin de daha canlı,
samimi olması sağlanarak matematik öğrenciler tarafından
sevilmesi ve anlaşılması sağlanabilir. Neden doğru öğrencinin
matematiği yapamadığı araştırılmalı ve çözüm önerileri
sunulup, doğru çözümler hayata geçirilmeli.

Kurslarda konuların yıla dağılmasını ve sistemli
bir şekilde tüm konuların anlatılıp, öğretildiğinden
emin olunmasını isterim. Öğretmenlerin zorlanan öğren-
ciler ile özellikle ayrı ayrı ilgilenmesini isterim.
Matematik dersi zor olduğu için ve çok önemli
bir alan olduğu için ders saatlerinin öğleden sonra
olmasını isterim. Sürekli egzersiz yaptırılıp,
bol bol test çözündürülmesini ve bu çözdürülen
testlerin kontrolü yapılarak anlaşılmayan yer-
lerde öğrenci ile konu üzerinde uğraşılmasını
isterim. Bunlar olursa bir sınıfta matematik
çözebilen 1 kişi 2 kişi değilde sınıfın
yarısından çoğunun en azından temel
matematiği anlayabileceklerine ve sorular
ile de anladıklarını kanıtlatabileceklerine
inanıyorum.

Ben öğretmenlerin bu konuda biraz daha
gaba sarfetmesini beklerim.

Şekil 18. Öğretmen seçimi ve davranışına dair öğrenci görüşlerinden örnekler

Farklı soru tipleri

Öğrenciler okul kurslarında, konu anlatımının yanı sıra farklı soru tipleri görmek istediklerini belirtmişlerdir.

Cözemediğim ve sorduğum soruları öğretmen tarafından çözülmesi, farklı tarzlarda bir çok soru çözülmesi beklentilerim. Ve bu beklentilerin çoğu okulda karşılanıyor.

Şimdi bi kere matematik dersinde (kursta) biz bol bol test çözüyoruz. Anlamadıkta rımızı hocaya soruyoruz. Verimli geliyor bence. Hem böylece öğrendiğimiz konuları pekiştiriyoruz. ve daha çok soru tipi görerek ders üstüne artı şeyler kazanıyoruz. Keşke hocalar birebir özel ders gibi ilgilene bilse fakat bu mümkün olmuyor. Yinede kurslarımız verimli yani. Teşekkürler.

Okul kursları, daha fazla soru çözümü açısından faydalıdır. Derbi normal ders saatinde işkilyp, ekstra soru çözümü, farklı soru tiplerinin olması olumlu. Çünkü etkileyecektir. Anlayamadığın bir soru tipiyle karşılaştığımızda nasıl çözüleceğini öğrenme açısından da fayda sağlanabilir. Bunları göz önünde bulundurarak okul kursunun olması bir avantaj.

Şekil 19. Farklı soru tiplerinin çözümüne dair öğrenci görüşlerinden örnekler

Bazı öğrenciler 12. sınıf için matematik kursunun gerekli olduğunu dile getirirken 9 ve 10. sınıfta ihtiyaç olmadığını belirtmiştir.

12. sınıfta okul kursu çok faydalı oluyor, Ama 9. ve 10. sınıfta çok da gerekli değil bence.

Bence 11- sınıfta kurso ihtiyacımız yok. Yeterince saat matematik dersi var.

Şekil 20. Kursların gerekliliğine dair öğrenci görüşlerinden örnekler

Katılımcı öğrencilerin okul kurslarındaki matematik derslerine dair görüşleri incelendiğinde, öğrencilerin birçoğunun okul kurslarındaki matematik derslerine, matematik dersindeki eksikliklerini kapatmak amacıyla gittikleri gözle çarpılmaktadır.

Okuldaki matematik öğretmeni ile kurstaki matematik öğretmenin aynı olmasını avantaj olarak gören öğrencilerin yanı sıra bunu dezavantaj olarak gören öğrenciler de bulunmaktadır.

Katılımcı öğrencilerin okul kurslarındaki matematik derslerinden beklentileri şu şekilde sıralanabilir:

- Sınıf mevcudunun azaltılması
- Kurstaki matematik ders saatinin artırılması
- Sadece ilgili öğrencilerin kursa alınması
- Devamsızlığı belirli bir sınırı aşan öğrencilerin kursla ilişkisinin kesilmesi
- Kurslarda düzen, disiplin ve ciddiyet hususunda düzenlemelerin yapılması
- Kurslarda sadece test çözmek yerine konu anlatımına da ağırlık verilmesi
- Derslerin müfredat yetiştirme amaçlı değil de, öğrencilerin anlamasına yönelik olması
- Kursta öğrencilerin eksik olduğu yerlerin saptanıp ona göre planlama yapılması
- Kursta görev alan öğretmenlerin öğrencilere matematiği sevdirmeye çalışması
- Kursta görev alan öğretmenlerin öğrencilerin dikkatini çekecek şekilde farklı yöntemler kullanarak ders anlatması
- Kurslarda seviye sınıflarının oluşturulması
- Kurslarda sınavlara yönelik çalışmalar yapılması
- 11. sınıflara okul derslerinin yanı sıra TYT hazırlık çalışmalarının yapılması.
- 12. Sınıflarda tamamen sınav odaklı çalışmalar yapılması.

BÖLÜM V

SONUÇ VE TARTIŞMA

Araştırma kapsamında MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarındaki matematik derslerinin içeriği, öğretmenlerin ve öğrencilerin MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarındaki matematik derslerine ilişkin görüşleri ve beklentileri incelenmiştir. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında matematik eğitimi veren 15 matematik öğretmeni ve bu kurslardaki matematik dersine katılan 376 öğrenci ile yapılan uygulamalar sonucunda çeşitli öneriler ortaya çıkmıştır.

Görüşmeye katılan matematik öğretmenleri kursların açılma amaçlarını okula takviye, eksiklikleri tamamlama, 12. sınıflar için TYT-AYT sınavlarına hazırlık, öğrencilere fırsat ve imkân eşitliği sağlamak, kapatılan dershanelerin yerini doldurmak şeklinde ifade etmiştir. Öğretmenlerin bu kursların açılma amaçlarına dair görüşleri ile MEB'in bu kursları açma amacı örtüşmektedir. (MEB, 2016a)

Görüşmeye katılan matematik öğretmenlerine göre kurslardaki en büyük problem devamsızlık sorunudur. Öğretmenlerin çoğu kurslarda devamsızlığın büyük bir problem olduğunu belirtmiştir. Katılımcı öğretmenlere göre devamsızlık sorunun oluşmasının en belirgin sebebi öğrencilerin kurslara bir bedel ödememesidir. Başka bir sebep ise, devamsızlık sınırını aşan öğrencinin kurstan kaydının silinmemesi şeklinde ifade edilmiştir. Devamsızlık probleminin önüne geçilebilmesi için kursların ücretli olması ve idarenin veliyle sürekli iletişim halinde olması öneriler arasındadır. MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönetmeliğine göre bir dersin özürsüz olarak 1/10'una

devam etmeyen öğrencilerin o dersten kurs kaydı silinmektedir. (MEB,2016a) Katılımcı öğretmenlerin görüşlerine göre bazı okullarda idare tarafından yoklama konusunda hassas davranılmadığı, devamsızlık sınırının aşılmasına rağmen öğrencilerin kurstan kaydının silinmediği ileri sürülmüştür. Bunun da öğrencilerin devamsızlık konusunda hassas davranmamasına sebep olduğu belirtilmiştir. Yapılan görüşmelerde, kurslardaki devamsızlık sorununun önüne geçilebilmesi için öncelikli olarak yoklamalara gerekli özenin gösterilmesi, devamsızlık konusunda idare tarafından velilerin bilgilendirilmesi, yönetmelikte de yer alan devamsızlık sınırını aşan öğrencinin kurstan kaydının silinmesi ifadesinin uygulanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Kurslardaki matematik derslerinin içeriğine dair kazanımlar e-kurs modülünde yer almaktadır. e-kurs modülünde kazanımlara dair kazanım kavrama testleri bulunmaktadır. (MEB, 2016b) Görüşmeler sonucunda öğretmenlerin kurslardaki matematik derslerinin içeriğini belirlerken, e-kurs modülündeki yıllık planı baz alarak, öğrencilerin eksik öğrenmelerini tamamlayacak ve hafta içi işlenen derslere takviye olacak şekilde plan hazırladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanı sıra 12. sınıflarda daha ağırlıklı olarak merkezi sınav odaklı çalışmalar yapıldığı ifade edilmiştir.

Katılımcı öğretmenlerden alınan görüşlere göre, öğretmenlerin kurslardaki öncelikli hedefleri şu şekilde sıralanabilir: Matematiksel düşünmeyi geliştirme, 12. Sınıflarda TYT-AYT ye yönelik çalışma, ara sınıflarda bol soru çözümü, eksik öğrenmeleri tamamlayıcı çalışmalar yapma, her soru tipini göstermeye çalışma, ezberden uzak eğitim sunma, alt yapıya inme, farklı bakış açısı oluşturma, konunun özünü sunma, öğrencilere rehberlik yapma, ortalama seviyeye uygun sorular seçip çözme, matematiği sevdirmeye, 11. sınıflarda TYT-AYT hazırlık çalışmaları yapmak.

Katılımcı öğretmenlerin kursların verimliliğine dair görüşleri incelendiğinde, verimliliğin öğrenci isteğiyle ilişkili olduğu, devamsızlık probleminin kurslardan verim alınmasını büyük ölçüde etkilediği, kursların okula takviye anlamında yeterli, fakat dershanenin yerini tutması anlamında yeterli olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Katılımcı öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, öğrencilerin kurslardaki matematik derslerinden beklentilerinin karşılanıp karşılanmamasının öğrencinin beklentisine göre, okula göre farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerden bazıları beklentinin

karşılandığını belirtirken bazıları ise beklentinin karşılanmadığını bunun sebebi olarak ise ders saatlerinin yeterli olmadığını ifade etmiştir.

Kursların amacına uygun hizmet verip vermesinin okula, hedefe ve kursta görev olan öğretmene göre değişiklik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmen görüşlerine göre, kurslarda bazı düzenlemelerin yapılmasının kurslardan alınacak verimi arttıracakı düşünülmektedir.

Kursların ücretli hale getirilmesi ile öğrencilerin okul kurslarını daha ciddiye alacakı ifade edilmiştir. Ayrıca ücret veren velilerin, öğrencilerinin kursa katılıp katılmama konusundaki takibinin daha fazla olacakı düşünülmektedir.

Devamsızlık sınırını aşan öğrencilerin kursla ilişkisinin kesilmesinin, kurslardan alınacak verimi arttıracakı düşünülmektedir. Öğrencilerin kursu keyfi bir yer olarak görüp bir ay gelmeyip sınav haftası gelmesinin okul kurslarındaki ciddiyeti ve düzeni olumsuz yönde etkilediği saptanmıştır. Bu sebeple MEB kursları yönetmeliğinde de belirtildiği gibi devamsızlık sınırını aşan öğrencilerin kursla ilişkisinin kesilmesi gerekmektedir.

Yoklamaların alınmasında ve devamsızlıkların işlenmesinde daha hassas davranılmalıdır. Öğretmenlerin görüşlerine göre bazı okul kurslarında yoklama alınmamaktadır ve devamsızlıklar işlenmemektedir. Devamsızlık yapan öğrenciler belirlenemediği için yönetmelikteki maddeler uygulanamamaktadır. Sınıf mevcudunun 10 un altına düşmesine rağmen, kurslar halen açık kalmakta ve öğretmenler ders yapmamasına rağmen ücret almaktadır. Bu durumun önüne geçilebilmesi için, yoklamalarda hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir.

Öğrencilerin seviye sınıflarına ayrılması kurslardaki matematik dersinden alınan verimi arttıracaktır. Sınıflarda farklı seviyelerde öğrencilerin bulunması, konunun akışının hızlı ya da yavaş olması hususunda olumsuz etki yaratmaktadır. Konuların hızlı geçilmesi, matematiği düşük olan öğrenciler için bir dezavantajken konuların yavaş ilerlemesi de matematiği iyi olan öğrenciler için zaman kaybıdır.

Kurslar hem hafta içi hem hafta sonu hizmet verebilmektedir. (MEB, 2016a) Kursların sadece hafta sonu yapılmasının kurslardan alınacak verimi arttıracakı düşünülmektedir. Hafta içerisinde 8 saat ders gören bir öğrencinin devamında kurs görmesinin verim açısından sağlıklı olmayacakı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin haftanın 7 günü aynı okulda ders görmesinin öğrencilerde bıkkınlık oluşturacağı öne sürülmüştür. Bu sebeple öğrencilerin kendi okullarından farklı bir okulda kurs görmesinin öğrencilerin motivasyonunu olumlu yönde etkileyeceği belirtilmiştir.

Okul kurslarında verimliliğin arttırılması için alt yapının sağlamlaştırılması gerekmektedir. MEB'in web sitesinde yayınlanan kazanım testlerinin yeterli olmadığını dile getiren öğretmenler, kaynakların arttırılması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca deneme sınavlarının sayısının arttırılması, öğrencilerin rakipleri arasındaki sıralamalarını görmeleri ve tecrübe kazanmaları açısından faydalı olacaktır. Kurslardaki matematik ders saatinin yetersiz olduğunu belirten öğretmenler matematik ders saatlerinin arttırılması gerektiğini belirtmiştir. Özellikle 11. sınıflar için kurslarda matematik için ayrılan ders saatinin 2 saat olmasının yetersiz olduğunu ifade etmişlerdir.

Bazı öğretmenlerin kurslara maddiyat için geldiği iddia edilmiştir. Ayrıca Göksu& Gülcü(2016) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin kurslarda görev almalarının en önemli sebebinin ek ders ücreti olduğu ifade edilmiştir. Kurs verecek öğretmenler eğitime alınarak amacın detaylı olarak anlatılması gerekmektedir. Kurslara, öğrencilere bir şeyler katmak isteyen, istekli öğretmenlerin alınması gerekmektedir. Kurs verecek öğretmenlerin idare tarafından özenle seçilmesi gerekmektedir.

Kurslar için tanıtıcı çalışmalar yapılmalıdır. Öğrenciler ve veliler bu hususta bilgilendirilerek okul kurslarının amaçlarının anlatıldığı seminerler düzenlenmelidir. Ayrıca öğrencileri kurslara çekecek çalışmaların yapılması gerekmektedir. Kurslarda alan derslerinin dışında müzik, resim, tenis vb. gibi sosyal etkinlik aktivitelerin yapılması öğrencilerin motivasyonunu arttıracaktır. Hafta içi okula gelen öğrencilerin hafta sonu da okula gelmesini çekici hale getirecek ekstra uygulamalara yer verilerek hafta sonu, hafta içi var olan okul ortamından farklı bir ortam oluşturulmalıdır.

Katılımcı öğrencilerin okul kurslarındaki matematik derslerine, matematik dersindeki eksikliklerini kapatmak ve okul derslerine takviye amacıyla katıldığı sonucuna ulaşmıştır.

Okul öğretmeni ile kurs öğretmenin farklı ya da aynı olmasının öğrencilerin başarısını olumlu ya da olumsuz etkilemesinin öğrenciye göre değiştiği belirlenmiştir. Öğrencilerden bazıları kurs öğretmeni ile okul öğretmenin farklı olmasının farklı anlatım tarzı görme imkânı sağladığı için başarıyı olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Bazı öğrenciler ise

kurs öğretmenin okul öğretmeninden farklı olmasının konularda kopukluğa sebep olduğunu ve başarıyı olumsuz etkilediğini ileri sürmüştür.

Öğrencilerin görüşlerine göre kurslara ilişkin bazı düzenlemelerin yapılmasının öğrencilerin kurslardan alacağı verimi arttıracakı düşünülmektedir.

Öğrencilerden alınan görüşlere göre kurs açan matematik öğretmeni sayısının yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler kurs açan matematik öğretmeni sayısının az olmasından dolayı sınıf mevcudunun fazla olduğunu belirtmiştir. Sınıf mevcudunun fazla olmasının ders akışını olumsuz etkilediğini ileri sürülmüştür. İdeal sayıdaki bir sınıf mevcudu sınıf atmosferini iyileştirir, öğrencinin dikkatini artırır, gürültüyü azaltır, öğretmenin farklı yöntem ve teknik kullanabilmesine, öğrencilere daha fazla zaman ayırmasına, öğrenciyi daha iyi tanımasına ve izlemesine olanak sağlar, sınıf yönetimini kolaylaştırır. (Çınar, 2004) Sınıf mevcudunun azaltılması ile öğrencilerin matematik kurslarından alacağı verimin artacağı düşünülmektedir.

Matematik dersinin genel olarak anlaşılması zor ve korkulan bir ders olduğu belirtilmiştir. Öğrenciler tarafından matematikteki başarısızlığın ana sebebi temelden gelen eksiklikler ve matematiksel işlem becerilerinin düşük olması şeklinde ifade edilmiştir. Okul kurslarında temel matematik dersi adı altında eksik öğrenmeleri tamamlayacak ve temel işlem becerilerinin kazandırılmasının amaçlandığı bir derse ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Matematik kursuna eksiklerini gidermek amacıyla gelen öğrencilerin seviyeleri farklı olduğu için kurslardan verim alınamadığını ileri sürülmüştür. Bu sebeple öğrencilerin sınavla seviye sınıflarına ayrılmasının başarıyı arttıracakı iddia edilmiştir.

Kurslarda derslerin çok hızlı işlendiğini iddia eden öğrenciler öğretmenlerin konuyu yetiştirme çabası içerisinde olduğunu, bunun yerine öğrencilerin konuları kavramaları üzerine odaklanmalarının başarıyı arttıracakı belirtmişlerdir. Derslerin müfredat yetiştirme amaçlı değil de, öğrencilerin anlamasına yönelik olması gerekmektedir. Kurslarda sadece test çözmek yerine konu anlatımına da ağırlık verilmesi gerekmektedir. Kurslarda sadece soru çözümü yapılmasının verimli olmadığını belirten öğrenciler, eksik oldukları konularda konu anlatımının yapılmasının kursları daha işlevsel hale getireceğini ifade etmişlerdir. Kursta öğrencilerin eksik olduğu yerlerin saptanıp ona göre planlama yapılması kursların amacına hizmet etmesi açısından önemlidir.

Katılımcı öğrencilerden bazıları kurstaki matematik ders saatini yetersiz bulmaktadır. Kurstaki matematik ders saatinin arttırılması bir konu üzerinde daha çok durulmasını sağlayacaktır. Bir konu üzerinde ayrıntılı olarak durulması ile öğrencilerin konuyu kavrama imkânı artacaktır. 11. sınıflara okul derslerinin yanı sıra sınava hazırlık çalışmalarının yapılması gerekmektedir. 11. sınıf öğrencileri okul derslerine takviyenin yanı sıra sınav odaklı çalışma yapılabilmesi için matematik ders saatinin arttırılması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca kurslarda 12. sınıflar için, 12. sınıf konularından ziyade tamamen sınav odaklı çalışma yapılması beklentiler arasındadır.

Öğretmen seçiminde idarenin ve MEB'in hassas davranması, sadece istekli öğretmenlerin kursa alınması verimi arttıracaktır. Kursta görev alan öğretmenlerin öğrencilere matematiği sevdirmeye çalışması gerekmektedir. Sınıf içinde uygulanan etkinliklerle öğrencilerin, matematik dersine ilişkin olumsuz ön yargılardan kurtulacakları ileri sürülmüştür. Kursta görev alan öğretmenlerin öğrencilerin dikkatini çekecek şekilde farklı yöntemler kullanarak ders anlatması derslerden alınacak verimi olumlu yönde etkileyecektir.

Devamsızlığı belirli bir sınırı aşan öğrencilerin kursla ilişkisinin kesilmesi gerekmektedir. Kurslara kendi isteği dışında, aile zoru ile ara sıra kursa uğrayan öğrencilerin sınıf atmosferini olumsuz yönde etkilediği ileri sürülmüştür. Sadece ilgili, istekli öğrencilerin kursa alınması ile sınıf ortamı iyileştirilecektir. Okul derslerindeki disiplin, düzen ve ciddiyetin kurslarda da aynı oranda gösterilmesinin başarıyı arttıracığı düşünülmektedir.

Dershanelerin kapatılması ve MEB Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının ücretsiz hale getirilmesiyle birlikte maddi durum sebebiyle dershaneye gidemeyen öğrencilerle, dershaneye giden öğrenciler arasındaki eşitsizlik ortadan kaldırılmıştır. Böylece tüm öğrencilere fırsat ve imkân eşitliği sağlanmıştır. Dershanelerin kapatılması ile öğrencilerin okula takviye ve merkezi sınavlara hazırlanmalarına yardımcı olan tek destek okul kursları olmuştur. Bu sebeple okul kurslarının daha işlevsel hale getirilmesi gerekmektedir. Belirlenen eksiklikler ve öneriler dikkate alınarak kurslarda iyileştirme çalışmalarının yapılması eğitim sistemimizde olumlu sonuçlar doğuracaktır.

KAYNAKLAR

- Acar, Ö., & Demir, G. (2013, Ekim). *Eğitimin Sosyal İşlevleri Bağlamında Dershaneler*. Uluslararası Katılımlı VII. Ulusal Sosyoloji Kongresinde Sunulmuş Bildiri, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- Akın, F. (2012). *Okul içi ve okul dışı öğrenmelerin öğrenci başarısına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Akyüz, Y. (2009). *Türk Eğitim Tarihi* (15.baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Altun, M. (2006). Matematik Öğretiminde Gelişmeler. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 223-238.
- Altun, M. (2002). *Matematik Öğretimi*. Bursa: Erkan Matbaacılık.
- Arabacı, İ.B., & Namlı, A. (2014). Dershanelerin Kapatılması Sürecinin Yönetici, Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 9(11), 31-48.
- Baran, İ.N., & Altun, T.(2014). Dershanelerin Eğitim Sistemimizdeki Yeri ve Önemi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 33-344.
- Baştürk, S. & Doğan S. (2010). Lise öğretmenlerinin özel dershaneler hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 135-157.
- Beyaztaş, D.İ, Kaptı, S.B, & Gelbal, S. (2013). Ortaöğretim ve Özel Dershane Öğretmenlerinin Öğretme-Öğrenme Sürecindeki Davranışlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 3(5).

- Cenk, E. (2005). *Öğrencilerin Özel Dershanelere Gitme Nedenleri ile Özel Dershanelerde Aldıkları Eğitime İlişkin Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Dağlı, S. (2006). *Özel Dershanelere Öğrenci Gönderen Velilerin Özel Dershaneler Hakkındaki Görüş ve Beklentileri*. Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kahramanmaraş.
- Dirlikli, M., & Furkan, H. (2013). Özel Dershanelerin Öğrencilerin Matematik Başarılarının Etkisinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 2(2), 78-92.
- Efe, C. (2012). Araştırma Yöntem ve Teknikleri. <http://gokcebey.beun.edu.tr/ders-notlari/ogr-gor-ceren-efe/> sayfasından ulaşılmıştır.
- Ersoy, Y. (1997). Okullarda Matematik Eğitimi: Matematikte Okur-Yazarlık. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 115-120.
- Gendall, P. (1998). A Framework for Questionnaire Design: Labaw Revisited. *Marketing Bulletin*, 9, 28-39.
- Göksu, İ., & Gülcü, A. (2016). Ortaokul ve Liselerde Uygulanan Destekleme Kurslarıyla İlgili Öğretmen Görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 153-171.
- Gurbetoğlu, A. (2018). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. agurbetoglu.com/files/2-%20ARA%20TIRMA%20T%20TURLERİ.pdf sayfasından ulaşılmıştır.
- Güllü, K., & Şahin, A.R. (2015). Öğrencilerin Özel Dershanelerin Hizmet Kalitesi Değerlendirmeleri ve Bir Uygulama. *Journal of New World Sciences Academy*, 10(2), 37-57.
- Hatipoğlu, B., Aslan, Z., Zontul, M. & Güneş, A. (2011). Dershane Eğitiminin, Öğrencinin Üniversiteye Yerleşmesindeki Etkisi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 3(12), 13-50.
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (10. baskı). Ankara: Nobel Yayınları.

- Kasımoğlu, K. Y. (2010). *Özel Dershanelere Devam Eden Öğrencilerin Dershanelerde Aldıkları Matematik ve Geometri Eğitimine İlişkin Beklentileri ve Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Lietz, P. (2010). Research into Questionnaire Design. *International Journal of Research*, 53, 249-272.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber* (S. Turan, Çev.). Ankara: Nobel Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2016). *Destekleme ve Yetiştirme Kursları e-kılavuzu*. file:///C:/Users/Casper/Desktop/GAZİ%20TEZ/kurslarla%20ilgili%20dökümanlar/23110302_20162017dykkilavuzu.pdf sayfasından ulaşılmıştır.
- Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü (2016). *Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Tanıtım Kitapçığı*, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2015). *Örgün ve yaygın eğitimi destekleme ve yetiştirme kursları yönergesi*. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/orgundestek_1/orgundestek_1.html sayfasından erişilmiştir.
- Nartgün, Ş. & Dilekçi, Ü. (2016). Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına İlişkin Öğrenci ve Öğretmen Görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 4, 537-564.
- Nartgün, Ş., Altundağ, Ü., & Özen, R. (2012). Öğrencilerin Sosyal ve Ekonomik Yaşamlarına Dershanelerin Etkisi. *Journal Of Educational And Instructional Studies In The World*, 2(1), 54-61.
- Ören, A.N.(2014). *Öğrencilerin Dershaneye Yönelik Düşüncelerinin Analizi*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- ÖSYM Başkanlığı, (2016). *ÖSYM Tarihsel Gelişme*.

- Özan, M., Polat H., Gündüzalp, S., ve Yaraş, Z. (2015). Okul yöneticilerinin dersane dönüşümüne ilişkin görüşleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (2), 259-279.
- Özel Dershaneler Birliği Derneği Yayın Organı, (2012). *Dünyada ve Ülkemizde Dershanecilik*.
- Özel Dershaneler ve Özel Öğretim Kurumları Birliği Derneği, (2013). Özel dershaneler. http://www.ozdebir.org.tr/fls/pdf/20121016225146_29e929dc048132e6ae16949ff661cca9.pdf sayfasından ulaşılmıştır.
- Savaş, E., Taş, S. & Duru, A. (2010). Matematikte Öğrenci Başarısını Etkileyen Faktörler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 113-132.
- Tansel, A. (2013). Türkiye’de Özel Dershaneler: Yeni Gelişmeler ve Dershanelerin Geleceği. *ERC Working Papers in Economics*, 13(10).
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü. *Destekleme ve Yetiştirme Kursları Anketi Değerlendirme Raporu*.
- TED, (2016). *Dershanelerin Eğitim Sistemindeki Yeri, İşlevi ve Dönüştürülme Süreci*.
- Temel Eğitim Genel Müdürlüğü İzleme ve Değerlendirme Daire Başkanlığı, (2018). *İlkokullarda Yetiştirme Programı (İYEP) Pilot Uygulama Kılavuzu*.
- TTKB, (2005). *Matematik Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (9-12. sınıflar)*. Ankara: MEB.
- Ünsal, S. & Korkmaz, F. (2016). Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının İşlevlerine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2).
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2005). *Sosyal Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Nitel Araştırma Yöntemleri*, (6.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, C. (2000). *Matematiksel düşünme*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

EKLER

EK 1. Görüşme Formu İlk

ARAŞTIRMA SORUSU:

Öğretmenlere göre MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarının matematik dersi bağlamında yapısı nedir?

Saat:

Tarih:

Yer:

Görüşme yapan kişi: ECE KÜRKÇÜ

Görüşme yapılan kişinin konumu: MATEMATİK ÖĞRETMENİ

Giriş:

Merhaba benim adım Ece Kürkçü. Gazi Üniversitesi'nde Matematik Eğitimi alanında yüksek lisans yapmaktayım. Yüksek lisans tezi kapsamında, MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarındaki matematik dersleri hakkında öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerini araştırıyorum. Bu görüşmede amacım, MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarındaki matematik derslerinin içeriği ile ilgili öğretmen görüşlerini incelemektir. Sizin, bu kurslardaki matematik derslerinin içeriğine ilişkin görüşlerinizi öğrenmek istiyorum.

Bana görüşme sürecinde söyleyeceklerinizin tümü gizlidir.

Başlamadan önce bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı?

Görüşmeyi izin verirsiniz kayıt etmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?

Bu görüşmenin yaklaşık 15 dakika süreceğini düşünüyorum. İzin verirsiniz başlamak istiyorum.

GÖRÜŞME SORULARI

1. Kendinizi tanıtır mısınız?

Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?

Kaç yıldır bu kurslarda görev yapmaktasınız?

2. MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kursları hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

3. MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarının amaçlarından bahseder misiniz?

4. Bu kurslarda matematik için ayrılan ders saatini yeterli buluyor musunuz?

5. Öğrencilerin devamsızlık durumu hakkında ne söyleyebilirsiniz?

6. Kurstaki bir dersin öğrenme öğretme sürecini nasıl planlıyorsunuz?

7. Ders işleniş sırasında sizin öncelikli hedefiniz ne oluyor?

8. Matematik dersi açısından bu kursların verimliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

9. Kurslardaki matematik derslerinin işleyişini düşündüğünüzde sizce bu kurslardaki matematik dersleri öğrencilerin beklentilerini karşılıyor mu?

10. Kursların işleyişini matematik dersi açısından düşünürseniz sizce kurslar açılma amaçlarına uygun hizmet veriyor mu?

11. Size böyle bir yetki verilseydi kursların işleyişinde nasıl bir düzenleme yapardınız?

EK 2. Görüşme Formu Son

ARAŞTIRMA SORUSU:

Öğretmenlere göre MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarının matematik dersi bağlamında yapısı nedir?

Saat:

Tarih:

Yer:

Görüşme yapan kişi: ECE KÜRKÇÜ

Görüşme yapılan kişinin konumu: MATEMATİK ÖĞRETMENİ

Giriş:

Merhaba benim adım Ece Kürkçü. Gazi Üniversitesi'nde Matematik Eğitimi alanında yüksek lisans yapmaktayım. Yüksek lisans tezi kapsamında, MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarındaki matematik dersleri hakkında öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerini araştırıyorum. Bu görüşmede amacım, MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarındaki matematik derslerinin içeriği ile ilgili öğretmen görüşlerini incelemektir. Sizin, bu kurslardaki matematik derslerinin içeriğine ilişkin görüşlerinizi öğrenmek istiyorum.

Bana görüşme sürecinde söyleyeceklerinizin tümü gizlidir.

Başlamadan önce bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı?

Görüşmeyi izin verirsiniz kayıt etmek istiyorum. Bunun sizce bir sakıncası var mı?

Bu görüşmenin yaklaşık 15 dakika süreceğini düşünüyorum. İzin verirsiniz başlamak istiyorum.

GÖRÜŞME SORULARI

1. Kendinizi tanıtır mısınız?

Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz?

Kaç yıldır bu kurslarda görev yapmaktasınız?

2. MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kursları hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

3. MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarının amaçlarından bahseder misiniz?

4. Bu kurslarda matematik için ayrılan ders saatini yeterli buluyor musunuz?

5. Öğrencilerin devamsızlık durumu hakkında ne söyleyebilirsiniz?

Bunun engellenmesi için neler yapılabilir?

6. Kurstaki bir dersin öğrenme öğretme sürecini nasıl planlıyorsunuz?

*Kurslarda ihtiyaç duyulan materyallerin yeterlilik durumu nasıl?

7. Ders işleniş sırasında sizin öncelikli hedefiniz ne oluyor?

8. Matematik dersi açısından bu kursların verimliliği hakkında ne düşünüyorsunuz?

Alternatif soru: Bu kursların öğrencilerin matematik derslerindeki eksikliklerini gidermesi için yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?

9. Kurslardaki matematik derslerinin işleyişini düşündüğünüzde sizce bu kurslardaki matematik dersleri öğrencilerin beklentilerini karşılıyor mu?

Alternatif soru: Kurslar matematik dersi açısından öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verebiliyor mu?

10. Kursların işleyişini matematik dersi açısından düşünürseniz sizce kurslar açılma amaçlarına uygun hizmet veriyor mu?

* Kurslarda genel olarak karşılaşılan sorunlar var mı? Bu sorunlara nasıl çözüm üretilebilir?

11. Size böyle bir yetki verilseydi kursların işleyişinde nasıl bir düzenleme yapardınız?

EK 3. Öğrenci Görüş Formu İlk

Okul: Sınıf seviyesi: Cinsiyet: Daha önce dershaneye gittiniz mi:	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kurslardaki matematik derslerine, eksikliklerimi kapatmak için gidiyorum.					
Kurslardaki matematik derslerine ailemin isteği için gidiyorum.					
MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarını zaman kaybı olarak görüyorum.					
Okul kursundaki matematik derslerinin haftalık ders saatini yetersiz buluyorum.					
Kurslardaki matematik derslerinde okulda yetiştiremediğimiz konuları işliyoruz.					
Kurslardaki matematik derslerinde sadece test çözüyoruz.					
Okuldaki matematik dersleri ile okul kurslarındaki matematik dersleri işleniş biçimi bakımından aynı.					
Okulda matematik dersinde kavrayamadığım konuları okul kursunda da kavrayamıyorum.					
Okulda matematik dersinde öğrenmede zorluk yaşadığım konuları kursta anlayabiliyorum.					
Okul matematik dersi öğretmeni ile kurs matematik dersi öğretmenin farklı olmasının beni olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
Okul matematik dersi öğretmeni ile kurs matematik dersi öğretmenin aynı olmasının beni olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarının matematik dersindeki başarıyı arttırdığını					

düşünüyorum.					
Bu kurslar sayesinde matematik dersi açısından dershaneye ihtiyaç duymuyorum.					
Kurslardaki matematik derslerini matematik konularındaki eksikliklerimi kapatmak konusunda yeterli görüyorum.					

Matematik dersi açısından okul kurslarından beklentileriniz nelerdir? Bu kurslar beklentilerinizi ne ölçüde karşılıyor?

EK 4. Öğrenci Görüş Formu Son

Okul: Sınıf seviyesi: Cinsiyet: Daha önce dershaneye gittiniz mi:	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kurslardaki matematik derslerine, matematikte eksikliklerimi kapatmak için gidiyorum.					
Kurslardaki matematik derslerine ailemin isteği için gidiyorum.					
MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarını zaman kaybı olarak görüyorum.					
Okul kursundaki matematik derslerinin haftalık ders saatini yetersiz buluyorum.					
Kurslardaki matematik derslerinde okulda yetiştiremediğimiz konuları işliyoruz.					
Kurslardaki matematik derslerinde sadece test çözüyoruz.					
Okuldaki matematik dersleri ile okul kurslarındaki matematik dersleri işleniş biçimi bakımından aynı.					
Okulda matematik dersinde kavrayamadığım konuları okul kursunda da kavrayamıyorum.					
Okulda matematik dersinde öğrenmede zorluk yaşadığım konuları kursta anlayabiliyorum.					
Okul matematik dersi öğretmeni ile kurs matematik dersi öğretmenin farklı olmasının konuyu kavramamı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
Okul matematik dersi öğretmeni ile kurs matematik dersi öğretmenin aynı olmasının konuyu kavramamı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.					
MEB örgün eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarının matematik dersindeki başarıımı arttırdığını					

düşünüyorum.					
Bu kurslar sayesinde matematik dersi açısından dershaneye ihtiyaç duymuyorum.					
Kurslardaki matematik derslerini matematik konularındaki eksikliklerimi kapatmak konusunda yeterli görüyorum.					

Matematik dersi açısından okul kurslarından beklentileriniz nelerdir? Bu kurslar beklentilerinizi ne ölçüde karşılıyor?

EK 5. İzin Belgesi

T.C.
RİZE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 96972123-604-E.5666193
Konu: Bilimsel ve Eğitim Amaçlı
Anket

23.05.2016

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün 09/05/2016 tarih ve 80287700-302.08.01-E.16467 sayılı yazısı.

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğünün ilgi yazısında Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Matematik Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Ece KÜRKÇÜ, Doç. Dr. Selami ERCAN' ın danışmanlığında yürüttüğü "Meb Örgün Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kusurlarının Matematik Dersi Bağlamında İncelenmesi" konulu tezi ile ilgili olarak ekli dilekçesinde belirtilen liselerde öğrencilere ve öğretmenlere anket yapmak istediğini belirtmiştir.

Söz konusu tez için yapılacak olan anket çalışması dersleri aksatmamak kaydıyla okul müdürlüklerince planlanarak yapılması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Zafer HAŞİMOĞLU
Müdür a.
Şube Müdürü

OLUR
23.05.2016

Şemsettin DURMUŞ
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü

Eminettin Mah. Valilik Binası Kat:3
riz.ehb.gov.tr
temelegitim53@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Zafer HAŞİMOĞLU Şube Mtd.
Serdar KATAL VHKİ
Tel: (464) 2130454
Fax: (464) 0130441

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden fefc-000b-3ac0-84e5-04c6 koda ile teyit edilebilir.

“GAZİ GELECEKTİR..”